

విడురాజీలలో ముక్తికోసం పెరిష్కార్తుకు
శుక్లాహృద్యచెప్పిన భాగవత కథలు
మూడవరాజీ కథ 72 పేజీలు

(చ.స్క - 467 పద్యం నుండి)

ఆధారము : విశిత్త భాగవతము

1.	పృథు చక్రవర్తి గోరూపిణి యగు భూమివలన నోషధులను పిదుకుట	2
2.	పృథు చక్రవర్తిని భగవంతుడు అనుగ్రహించుట	6
3.	పృథుచక్రవర్తికి కలిగిన ముక్తి	10
4.	నారదుండు ప్రాచీనబర్లైకి జ్ఞానము తెలియజేయుట	12
5.	పురంజనోపాఖ్యానము	12
6.	ప్రచేతపుల తపస్సునకు భగవంతుడు మెచ్చి వరములిచ్చుట	20
7.	ప్రియద్రుతుని చరిత్ర	24
8.	భగవంతుడగు నారాయణుడు బుషభావతారమెత్తుట	27
9.	భరతునికథ	32
10.	శుకయోగి తెలిపిన భూగోళ నిర్ణయము	41
11.	సూర్యుని సంచారం	49
12.	నరకలోక వర్ణన	54
13.	అజామీళుని కథ	56
14.	విష్ణుదూత యమదూతల సంవాదము	57
15.	దేవాసుర యుద్ధము	71

1. పృథుచక్రవర్తి గోరూపిణియగు భూమి వలన ఓషధులను పిదుకుట

విదురుడు మైత్రీయ మహోమునిని ఇలా ప్రశ్నించాడు. భూమి ఎందుకు గోరూపం ధరించింది? ధరణికి ఏది దూడు అయింది. పితుకుటకు తగిన పాత్రయేది? పృథుచక్రవర్తి ఏ పదార్థాలను పిదికాడు. ఇంద్రుడు యజ్ఞశ్వాన్ని ఎందుకు దొంగిలించాడు? సనత్సుమారునివల్ల విజ్ఞానమును పొందిన పృథుచక్రవర్తి ఎటువంటి సుగతిని పొందాడు?

మైత్రీయ మహార్షి! కృష్ణుని ఇతర అవతార పుణ్య కథలను చెప్పు అని విదురుడు ప్రశ్నించాడు. బ్రాహ్మణుల చేత పట్టాభిప్రిక్కుడైన పృథుచక్రవర్తి రాజ్యం చేస్తున్నాడు. అప్పుడు ప్రజలు భూమి నుండి అన్నం లభింపక పోవడం చేత పృథుచక్రవర్తి వద్దకు వెళ్ళి యిలా మొరపెట్టుకున్నారు. ధరణీనాథా! దయతో మాకు అన్నంపెట్టి రక్షించు అని ప్రజలు ప్రభువు కాళ్ళపై పడ్డారు.

భూమి గోరూపం ధరించి పరుగెత్తగా పృథుచక్రవర్తి వెంబడించాడు. భూదేవి పృథువుతో ఇలా అన్నది “వేనపుత్రా! నీవు ధర్మం తెలిసినవాడవు. ఆడదానినైన నన్ను చంపుటకు ఎందుకు పూనుకొన్నావు. ధర్మ రహస్యం తెలిసి దీనవత్సలులైన వారు స్త్రీలు తప్పు చేసిననూ చంపరు కదా. ప్రజలకు ఆధారమైన నన్ను దయమాలి భండభండాలు చేసి చంపతానంటున్నావు”. అని భూదేవి పలుకగా రాజు ఇలా అన్నాడు.

“ఓ వసుంధరా! నీవు గోరూపం ధరించి తృణ భక్తించం చేస్తూ ఓషధి బీజాలను నీ దేహమందే అఱచి పెట్టుకొని వెలుపలికి రాసేయకుండా ఉన్నావు”. అని పలుకగా భూమి వణకిషోతూ ఈ విధంగా ప్రార్థించింది. “ఓ భూనాథా! నీవు సాక్షాత్కుగా భగవంతుడవు. సృజించిన నీవే ఆయుధమెత్తి నన్ను అంతం చేయటానికి పూనుకొన్నావు. రాజు! నీవు ఒక్కడవైనా పెక్కు విధాలుగా సమస్తమందూ వెలుగొందుతున్నావు. ఆదివరాహ రూపాన్ని ధరించి పాతాళంలో ఉన్న నన్ను దయతో పైకి లేవనెత్తావు. నాపై నున్న ప్రజలను రక్షించటం కోసం

‘పృథు’ రూపం ధరించావు. భూభారం వహించి ప్రజలను రక్షిస్తున్న నీవు కేవలం పాలకోసం నన్ను సంహరించాలని భావిస్తున్నావు”.

పూర్వం బ్రహ్మదేవుడు పెక్కు ఓషధులను సృష్టించాడు. వాటిని నియమ త్రప్పులు అయిన దుష్టులు భుజించారు. యజ్ఞకర్మలు అడుగంటాయి. మానవులంతా దొంగలుగా మారారు. ఈ పరిస్థితి నేను చూసాను. యజ్ఞాలు మొదలైన సత్కర్మలకు ఉపయోగపడే ఆ ఓషధులను చోరులు దొంగిలించకుండా నేను వాటిని ఖ్రింగాను. అవి నాలో జీర్ణమైపోయాయి. ఆ ఓషధులను మళ్ళీ పొందవచ్చు. నరనాథా! నీవు నాకు తగిన దూడనూ, తగిన పాత్రమూ, తగిన దోగ్గుమూ సమకూర్చు. ఈ ప్రాణులకు ఇష్టమైనవీ, దుగ్గాన్న రూపమైనవీ అయిన కోరికలను ప్రసాదిస్తాను. ఇప్పుడు నేను మిట్టపల్లాలతో విషమంగా ఉన్నాను. భూమిలో ఇంకకుండా అంతటా నిలిచి పోవటానికి వీలుగా నన్ను సమంగా చదునుచేయి. భూదేవి పలికిన తియ్యని మాటలను పృథుచక్రవర్తి విన్నాడు. ఆయన మనస్సులో ప్రేమ పొంగులెత్తింది.

పృథుచక్రవర్తి మనువును గోవత్సంగానూ, తన చేతిని పాత్రగాను చేసి సకలమైన ఓషధులనూ పిదికాడు.

బుషులు బృహస్పతిని దూడగా చేసుకొని ఇంద్రియాలనే పాత్రలో వేదమయమైన కీరమునూ, దేవతలు ఇంద్రుడు దూడగా బంగారుపాత్రలో ఓజోబల వీర్యమ్యతమయమైన కీరమునూ, దైత్యదానవులు గుణవంతుడైన ప్రఫోదుడు దూడగా, ఇనుప పాత్రలో సురాసవమైన కీరమునూ, అప్సరసలు, గంధర్వులు, విశ్వావసువు దూడగా పద్మమయమైన పాత్రలో మాధుర్య సౌందర్యములతో కూడిన ‘గాంధర్వ’మనే కీరమునూ పిదుకుకొన్నారు.

పితృదేవతలు సూర్యుడు దూడగా నామపాత్రలో ‘కస్య’మనే కీరమునూ, సిద్ధులు కపిలుడు దూడగా ఆకాశపాత్రలో సంకల్పనా ‘రూపాణిమాదిసిద్ధి’ అని ఓ కీరమునూ, విద్యాధరులు మొదలైనవారు కపిలుడు దూడగా ఆకాశపాత్రలో

ఫేచరత్యాది విద్యామయమైన కీరమునూ, కింపురుషాదులు మయుడు దూడగా ఆత్మ పాత్రలో సంకల్పమాత్ర ప్రభవమూ, అంతర్ధాన రూపమూ, అద్భుతాత్మకమూ అయిన ‘మాయ’ అనే కీరమునూ, యక్కరక్కోభూత పిశాచాలు రుద్రుడు దూడగా, కపాల పాత్రలో రుధిరాస్వరూపమైన కీరమునూ, అహిదందశూక సర్పనాగాలు తక్కుకుడు దూడగా బిలపాత్రలో విషరూపమైన కీరమునూ, పశువులు ఆబోతు దూడగా ఆరణ్యపాత్రలో తృణమనే కీరమునూ, క్రూరమ్మగాలు, సింహం దూడగా స్వకశేబర పాత్రలో ‘మాంసం’ అనే కీరమునూ, పట్టలు గరుత్యంతుడు దూడగా, స్వదేహ పాత్రలో కీటకాలు ఘలాదులూ అనే కీరమునూ, వనస్పతులు వటవృక్షం దూడగా భిన్నరోహ రూపమైన కీరమునూ పర్వతాలు హిమవంతుడు దూడగా సానువులనే పాత్రలో నానాధాతువులు అనే కీరమునూ ఈ విధంగా సమస్తచరాచర ప్రపంచం తమలో క్రేష్టులు దూడలుగా భూమి నుండి పిండుతున్నారు.

పృథు చక్రవర్తి సర్వకామ ప్రదాతి అయిన ధరిత్రిని తన పుత్రికగా స్వేకరించాడు. వింటికొప్పుతో పెద్దపెద్ద పర్వతాల శిఖరాలను పొడిపొడిచేసి తన బాహుబలంతో భూమండలాన్నంతా సమతలంగా చేసి శాశ్వతమైన యశస్వి గడించాడు. పూర్వంలేని జనపదాలు పట్టణాలు, దుర్గాలు, కొండపల్లెలు, బోయపల్లెలు శబరాలయాలు, ప్రజవాటికలు, ఘోష వాటికలు మొదలగు పెక్కు విధాలైన నివాస స్థలాలను కల్పించాడు. పృథుచక్రవర్తి నూరు అశ్వమేధయాగాలు చేయటానికి దీక్ష పూనాడు. సరస్వతి నదీతీరంలో మహాషైభవంగా యజ్ఞాలు చేయటంవల్ల విశేష ఘలం కలుగుతుంది అని భావించాడు. ఆయన అక్కడ సాగిస్తున్న యాగ వైభవాన్ని చూచి ఇంద్రుడు ఓర్యలేకపోయాడు పృథుచక్రవర్తి చేస్తున్న అశ్వమేధ యజ్ఞానికి సాక్షాత్కారా భగవంతుడూ, బ్రహ్మతోనూ పరమ శివునితోనూ అష్టదిక్పాలకులతోనూ కూడి వేంచేసాడు.

నారాయణాంశతో పుట్టినవాడు అయిన పృథుచక్రవర్తికి భూదేవి సర్వకామితములనూ పిదుకునడై సమస్త పదార్థములనూ సమకూర్చింది. పృథు చక్రవర్తి తొంబదితొమ్మిది అశ్వమేధయాగాలను పూర్తిచేసి నూరోయాగాన్ని ప్రారంభించి శ్రీహరిని ఆరాధించసాగాడు. ఇంద్రుడు అప్పుడు అసూయపడ్డాడు.

అత్రిమహాముని అదిగ్రహించి పృథుచక్రవర్తి కొడుకుతో చెప్పాడు. పృథువు కుమారుడు యజ్ఞ పశువును హరించి కొనిపోతున్న ఇంద్రుని సమీపించి ‘నిలునిలు’ అని అరచి వింటినారి ప్రోగ్రామించాడు. యజ్ఞ సాధనమైన పశువును దొంగిలించువానిని చంపటం ధర్మమైనా అధర్మం అనిపించింది. ఇంద్రునిపై బాణం విడువలేక పోయాడు. అత్రిముని - ‘ఈ ఇంద్రుడు యజ్ఞఫూతకుడు. నీవు ఇతణ్ణి జయించు’ అని మూడుసార్లు పలికాడు. పృథువు పుత్రుడు ఇంద్రునిపైకి దుమికాడు. ఇంద్రుడు దొంగవేషాన్ని, గుర్రాన్ని విడిచిపెట్టి అదృశ్యమయ్యాడు. పృథు కుమారుడు యజ్ఞశ్వాన్ని మరలించుకొని తండ్రిగారి యజ్ఞ భూమికి చనుదెంచాడు.

మహార్షివరేణ్యులు అతనికి ‘జితాశ్వదు’ అని సార్థకమైన పేరు పెట్టారు. ఇంద్రుడు చిమ్ముచీకటిని కల్పించి మళ్ళీ వచ్చి గుర్రాన్ని దొంగలించి నింగిపైపు వెళ్ళాడు. అదిచూచి అత్రిమహార్షి చెప్పగా అప్పుడు కూడా ఇంద్రుని చంపటానికి సందేహించాడు. ఇంద్రుడు అశ్వాన్ని విడిచి మళ్ళీ అంతర్ధానమయ్యాడు. ఇంద్రుడు యజ్ఞశ్వాన్ని దొంగిలించటం కోసం ధరించి విడిచిన అమంగళకరాలైన మాయా రూపాలను మూర్ఖులైన మానవులు గ్రహించారు. దిశమొలతో తిరిగే జైనులు, కావి గుడ్డలు కట్టే బౌద్ధులు, జడలు, ఎముకలు, భస్మం ధరించే కాపాలికులు మొదలైన వారు పాపండులు. ఆ పాపండ చిహ్నములను పరంపరగా ధరించడం మొదలు పెట్టారు.

- 1.నీ॥ హరిహారుం డధ్వర హయ హరణార్థమై మించి కైకొని విసర్జించి నల్సీ భూరి యమంగళ భూత మాయారూపములను ధరించిరి మూర్ఖజనులు పాపండ చిహ్నముల్ పరంగుట వారలు జగత్తపై నగ్న వేషములు గలుగు జైనులు భూరి కాపాయ వప్పంబులు ధరియించు బౌద్ధులుఁ దగ జటాస్థితే॥ భస్మధారులు నయిన కాపాలికాడు లనగ వెలసిరి లోకంబులందుఁ జాలఁ దలఁప ధర్మపమం బనందగు నధర్మమందు నభిరతి వొడమిన యజ్ఞజనులు

(4-524)

ఇంద్రుడు గుళ్ళాన్ని అపహరించిన సంగతి పృథుచక్రవర్తి తెలుసుకొని అమరేంద్రుని మీద బాణాన్ని ప్రయోగించటానికి సిద్ధపడ్డాడు. బుత్సిక్షులు ఇలా అన్నారు. “యజ్ఞదీక్షితుడైనవాడు యజ్ఞపశువును తప్ప మరిఎవ్వరినీ వధించరాదని విద్యాంసులు అంటారు. ఇంద్రుళ్ళి సంహరించే ప్రయత్నాన్ని విరమించు ఇంద్రుళ్ళి శక్తిమంతాలైన మంత్రాలచేత మేము ఇక్కడికి రావించి అతణ్ణి అగ్నికి ఆహుతి చేస్తాము”.

అప్పుడు బ్రహ్మదేవుడు అక్కడికి వచ్చి “ ‘యజ్ఞుడు’ అనే పేరుకల్గిన భగవదంశ ఈ ఇంద్రుడు కాబట్టి ఇతడు చంపదగినవాడు కాదు. ఈ పృథుచక్రవర్తికి తొంబైతోమ్యుది యజ్ఞాలు చేసిన ఫలం సిద్ధించుతుంది రాజు! ఇంతవరకు చేసిన యజ్ఞాలు చాలు. ఇంద్రుడు నీవు మీ యిద్దరూ హరి అంశవల్ల పుట్టినవారే. కాబట్టి మీరు కలిసి ఉండాలి తప్ప కలహింపకూడదు. అతనివల్ల నిర్మింపబడిన పాషండ ధర్మాలు వల్ల ధర్మానికి హానికలగుతుంది. వేనుడు చేసిన ఆత్మాచారాల వల్ల ధర్మాలను తిరిగి రక్షించు నిమిత్తం వేనుని శరీరం నుండి నీవు జన్మించావు. పృథుచక్రవర్తి ధర్మాన్ని రక్షించు” అప్పుడు పృథుచక్రవర్తి బ్రహ్మ ఆజ్ఞను తలదాల్చి యింద్రునితో మైత్రి చేసుకొన్నాడు. యజ్ఞాంతంలో చేయవలసిన అవబృథ స్నానం చేశాడు. దేవతలందరూ ప్రీతిచెంది పృథుచక్రవర్తికి అనేక వరాలు ప్రసాదించారు.

2. పృథుచక్రవర్తుని భగవంతుడు అసురుహించుట :

శ్రీహరి యింద్రునితో కూడి అక్కడికి వచ్చి పృథుచక్రవర్తితో “నీముందు క్షమాపణం చెప్పుకోవడం కోసం ఇంద్రుడు వచ్చాడు చూడు అన్నాడు. ఈ శరీరం అవిద్యవల్ల పుట్టింది అని తెలిసిన పరమ జ్ఞాని దేహంపై ఆసక్తి పెంచుకోడు నిర్వల మనసుడు అయిన వాడు మోక్షాన్ని పొందుతాడు. ఇంద్రియాలను జయించి సమస్త ప్రజలనూ సంరక్షించు ఇలా చేస్తే నీయింటిలోనే సనకాది యోగింద్రులను సందర్శిస్తావు. నీ సంస్తుతులకూ వశుడనయ్యాను. నీకాకవరం ప్రసాదిస్తాను. కోరుకో” అన్నాడు. సురేంద్రుళ్ళి పృథునరేంద్రుడు ప్రేమతో కాగలించుకొన్నాడు.

గరుడుని మూపుపై కాలూని నిలిచిన ఆ పురాణ పురమనితో పృథుచక్రవర్తి ఇలా అన్నాడు. “నీ నిర్వల కీర్తి గాథలను ఆలకించటానికి నాకు పదివేల చెవులను

సుబ్రహ్మయంపిళ్ళి గిరిధర్

ప్రసాదించు. ముకుండా! ముమ్మాటికి ఇదే నా అభిలాష. ఆత్మజ్ఞానాన్ని మరచిపోయిన అభాగ్యులకూ, అజ్ఞానులకూ మళ్ళీ ఆత్మ జ్ఞానాన్ని చూపించగలిగే వరం అనుగ్రహించు. లక్ష్మీదేవి నేనూ ఒకే వస్తువును అభిలషించి పోటీపడుతున్నాం. కాబట్టి మాకు కలహం కలుగకుండా ఒకరి తరువాత ఒకరికి నీ సేవాభాగ్యం అనుగ్రహించు. ‘నేను ముందంటే నేను ముందు’ అని మాలో మాకు కలహం కలిగిన కలుగనీ. సంతోషమే”. అప్పుడు నారాయణుడు సంతోషంతో పృథుచక్రవర్తి పూజలు అందుకొని శ్రీహరి వైకుంఠం వెళ్ళాడు.

పృథుచక్రవర్తి వాసుదేవునకు వందనం చేసి తన నగరానికి బయలుదేరి ప్రశాంత హృదయుడై అంతఃపురంలో ప్రవేశించాడు. నిష్పత్తంక చరిత్రతో భూమండలాన్ని చక్కగా పరిపాలించి సత్కృతిని భూమిపై నిలిపి పరమపదం చేరుకున్నాడు. పృథుచక్రవర్తి కీర్తిని వెల్లడింపగలిగిన మైత్రీయుణ్ణి చూచి విష్ణు భక్తుడైన విదురుడు ఇలా అన్నాడు. ‘మునీంద్రా! పృథుచక్రవర్తి కీర్తిగాధలను వివేకి అయిన వాడు ఎవ్వుడూ వినకుండా ఉండలేదు’. మైత్రీయ మహర్షి విదురునితో ఇలా అన్నాడు.

“గంగాయమునా నదుల మధ్య ప్రదేశమునందు పృథుచక్రవర్తి విరాజిల్లాడు. బ్రాహ్మణులకూ, విష్ణు భక్తులకూ తప్ప దుండగులందరికీ దండధరుడై పరిపాలించాడు. ఒకనాడు దీర్ఘ సత్రమనే యాగం చేయాలని సంకల్పించి దీక్షపహించాడు. యాగదీక్షితుడై జింకతోలు ధరించినా శ్రీమంతుడై విలసిల్లుతున్నాడు”. దర్శలుచేత పట్టుకొని చంద్రునివలె ప్రకాశిస్తూ లేచినిలబడ్డాడు. గంభీరమైన అర్థములు కలవీ అయిన మాటలతో ఇలా పలికాడు.

‘ధర్మం దెబ్బతినకుండా నిలబెట్టడానికి బిహృదేవుడు నన్ను నియోగించాడు. ప్రజలను ధర్మమార్గాన పరిపాలింపక అర్థకాంక్షతో ప్రజలనుండి పన్నులు గుంజుకొన్న రాజునకు ప్రజలపాపం సంక్రమిస్తుంది. ప్రజలు రాజువేలు కౌరకు పరమేశ్వరార్పణ బుద్ధితో ధర్మాన్ని ఎల్లప్పుడూ ఆచరించాలి’. అప్పుడు సభ్యులు ఇలా అన్నారు. ‘ప్రజలు ధర్మకార్యాలను ఆచరించాలని నీవు చెప్పావు. అసలు వాసుదేవుడనేవాడంటూ ఒకడున్నాడా”?

ఇలా ప్రజలు ప్రశ్నించగా పృథుచక్రవర్తి సభ్యులతో ఇలా అన్నాడు.
 ‘యజ్ఞాధిపతిమైన సర్వేశ్వరుడు ఉన్నాడు. ఈ చిత్రవిచిత్రమైన జగత్తు ఎలా
 పుట్టింది. ఈశ్వరుడు ఉన్నాడని ఒప్పుకోక తప్పదు. ఈశ్వరుడు లేకున్నపుటీకీ
 ఈ జగత్తు కర్మవశాన పుడుతుంది అని మీరు అనవచ్చు. ప్రియద్రవుతుడు,
 ఉత్తానపాదుడు ద్రువుడు, మనువు, బలిచక్రవర్తి, ప్రహౌదుడు మొదలైన భాగవతులకు
 వాసుదేవుడు మొక్కాన్ని అనుగ్రహించేవాడగా ప్రసిద్ధికెక్కాడు’.

‘శ్రీహరి పాదనేవ ఆయన పాదపద్మాల నుండి పుట్టిన పవిత్ర గంగానదివలె
 జన్మజన్మాంతరాలలో చేసిన పాపాలనూ, సంసారణాపాలనూ పూర్తిగా పోగొడుతుంది.
 అది సమస్త మనోమాలిన్యాలనూ తుడిచిపెడుతుంది. కర్మవశం చేతనే ఈ లోకం
 జన్మిస్తుంది. పెంపొందుతుంది, నశిస్తుంది అని మీరంటారేమో! అది కుదరని
 మాట. ఈ జగత్తు అనే కార్యానికి విష్టవు కారణం. నా ప్రజలు యజ్ఞభోక్తలైన
 శ్రీహరిని సర్వదా స్వధర్యానుసారం పూజిస్తున్నారు. శ్రీమన్నారాయణుడు
 బ్రాహ్మణులను దైవములుగా భావిస్తాడు. ఆ బ్రాహ్మణులను సేవిస్తే సర్వేశ్వరుడు
 సంతోషిస్తాడు. బ్రాహ్మణ ముఖంగా అర్పించే అన్నం వల్ల తృప్తిచెందినట్లు అగ్నిలో
 వేల్చిన హవిస్సులవల్ల ఈశ్వరుడు తృప్తి పొందడు’.

ఈ విశ్వమంతా వేదంలో ప్రకాశిస్తుంది. వేదాన్ని ఏ బ్రాహ్మణులు ప్రతి
 దినమూ సదసద్విచారంతో అధ్యయనం చేస్తారో అటువంటి బ్రహ్మవేత్తలు
 పాదధూళిని తలదాల్చే మహానీయులకు సర్వప్రాపాలూ నశిస్తాయి. ఇలా పలుకుతున్న
 పృథుచక్రవర్తి మాటలు వినిన పితరులా, దేవతలూ, బ్రాహ్మణులూ, సత్పురుషులూ
 సంతోషంతో ‘మేలు, మేలు’ అని అభినందించి యిలా అన్నారు. “మహారాజా!
 బ్రాహ్మణ శాపంచేత నిహతుడైన నీతండ్రి వేసుడు నిన్ను పుత్రునిగా పొందటంచేత
 నరకలోకం నుండి తరించాడు. ఓ పృథుచక్రవర్తి! క్షత్రియజాతిని ఆశ్రయించి
 బ్రాహ్మణులనూ వీరిడ్డరినీ, విశ్వాన్ని భరిస్తున్న సత్యగుణ సంపన్ముడవూ, సత్య
 స్వరూపదవూ, మహో పురుషుడవూ అయిన నిన్ను ఈశ్వరునిగా భావించి
 నమస్కరిస్తున్నాము” అన్నారు.

సుబ్రహ్మయంపిళ్ళి గిరిధర్

అప్పుడే సనక సనందనాది మహాసిద్ధులు ఆకాశం నుండి దిగి మెల్లగా అచ్చటికి విచ్చేశారు. పృథుచక్రవర్తి బుత్స్విక్షులతోనూ సదస్సులతోనూ కూడి లేచి ఎదురు వెళ్ళాడు. వారిని పూజించి ‘మహాత్ములారా! పూర్వజన్మతో నేను చేసిన పుణ్యవిశేషం వల్ల మిమ్ములను ఇప్పుడు దర్శింపగలిగాను. మిమ్ములను దర్శించిన వారందరూ భాగ్యవంతులే. సంసారంలో మునిగి ఉన్న నాకు వేగంగా క్షేమం కలిగే ఉపాయం చెప్పండి’ అనగా సనత్కమారుడు ఇలా అన్నాడు.

“మహారాజా! భక్తియోగంవల్ల దేహాదుల మీద విరక్తి, నిర్ణయ పరబ్రహ్మం మీద అనురక్తి కలుగుతాయి. మహాత్ములతో స్నేహం చేసి దారేషణ, ధనేషణ, పుత్రేషణ, అనే ఈషణ త్రయాన్ని పరిత్యజిస్తాడు. లింగదేహం నశించి ఉపాది రహితుడైన పురుషునికి బాహ్య విషయాలైన శబ్దస్వర్గాదులూ, అంతర్మిషయాలైన శోక మోహాదులూ ఏవీ అనుభూతులు కావు. అంతఃకరణం నశించినప్పుడు బాహ్యభ్యంతర భేదాలు గోచరింపవు. ఆత్మను ప్రేమించేవానికి జగత్తులోని సమస్తమూ ప్రీయమవుతుంది. అని వేదం చెబుతుంది. ఆత్మజ్ఞానం మరుగుపడడం కంటే మించిన సర్వనాశం వేరొకటిలేదు. హతయోగాదులవల్ల ఈ మహాసాగరాన్ని తరించటం అసంభవం”.

సనత్కమారుడు పృథుచక్రవర్తికి బ్రహ్మతత్వాన్ని చక్కగా బోధించాడు. అందుచే ఆస్వతంత్రుడనైన నేను మీకు గురుదక్కిణిగా ఏమి సమర్పించుకోగలను. నా సమస్యారం అందుకొని ఆనందం పొందుదురుగాక, అని చక్రవర్తి విన్నవించి వారిని సన్మతించాడు. మునీంద్రులు ఆయన పూజలు అందుకొని ప్రశంసిస్తూ ప్రజలందరూ చూస్తుండగా ఆకాశ మార్గంలో ఫైల్పోయారు.

3. పృథుచక్రవర్తిక కలిగిన ముక్తి:

పృథుచక్రవర్తి అగ్నివలె చెనకరాని తేజస్వుకలవాడు. ఆ మహారాజు తనకు వార్ధక్యం వచ్చినదని గ్రహించి తన ప్రియపుత్రి వంటిదైన ధరిత్రిని కొడుకులకు అపుగించాడు. భార్యాస్థితుడై తపోవనానికి వెళ్ళాడు. ప్రచండమైన తపస్వి చేశాడు. ప్రాణాయామం చేత ఆరిషడ్వర్గాన్ని జయించాడు. ఆకాశాన్ని ఆకాశమందూ, తేజస్వును తేజస్వునందూ, జలాన్ని జలమందూ, పార్థివ శరీరాన్ని పృథివియందూ కలిపి వేశాడు. జ్ఞాన వైరాగ్యం ప్రభావంతో మాయోపాదిని విడిచిపెట్టి బ్రహ్మానిష్టుడై ముక్కుడైనాడు.

పృథుచక్రవర్తి భార్య అర్పిమహాదేవి, భర్తగారి ప్రత నియమాలతో పతిశుశ్రావళతో, తపోమయ జీవనంతో ఆమె కోమల శరీరం క్రుంగిపోయింది. ప్రాణంలేని భర్త శరీరాన్ని చూచి గోడుగోడున విలపించింది. పతికి ఉదక తర్వాణం కావించింది. పతిదేవుని పాదపద్మాలను మనస్సులో ధ్యానిస్తూ సహగమనం చేసింది. అర్పిమహాదేవి పృథుచక్రవర్తి పొందిన విశేషమైపోతమైన విష్ణు లోకాన్ని పొందింది. ఈ పుణ్యకథను భక్తితో పరించిన సంతానహీనుడు సంతానవంతుడౌతాడు. అజ్ఞాని విజ్ఞానవంతుడై విశేష ఖ్యాతిని ఆర్జిస్తాడు.

ఈ పుణ్య చరిత్ర కలిదోషాన్ని హరిస్తుంది. పృథుచక్రవర్తికి అర్పిమహాదేవికి పుట్టిన కుమారుడు విజితాశ్వుడు. ఇంద్రుణ్ణి జయించి అశ్వాన్ని తీసుకొని రావడం వల్ల అతనికాపేరు సార్థకమయింది. విజితాశ్వుడు మహారాజైన తరువాత నలుగురు తమ్ముళ్ళలో హర్యశ్యునకు తూర్పుదిక్కునూ, ధూమ్రకేతునకు దక్షిణ దిక్కునూ వృక్షనునకు పడమటి దిక్కును, ద్రవిణునకు ఉత్తర దిక్కును పంచి ఇచ్చాడు. వశిష్ఠుడు ఇచ్చిన శాపం చేత గార్ఘపత్యము, అహవనీయము, దక్షిణాగ్ని అనే త్రేతాగ్నులు విజితాశ్వునికి, శిఖండికి పుత్రులై జన్మించారు. పావకుడు, పవమానుడు, శుచి అనివారి పేర్లు, మనుష్యులై పుట్టినపుట్టికి తమ ప్రభావంచేత మళ్ళీ అగ్నులగా రూపొంది యథా స్థానాలకు వెళ్ళిపోయారు. విజితాశ్వుడు ‘సభస్వతి’ అనే రెండవ భార్యవల్ల ‘హవిర్భానుడు’ అనే పుత్రుణ్ణి కన్నాడు. విజితాశ్వుడు దీర్ఘస్త్రం అనే యజ్ఞం చేసి ముక్తిని పొందాడు.

హావిర్భానుడికి ‘హావిర్భాని’ అనే భార్యావల్ల బర్షిష్టుదుడు, గయుడు, శుక్రుడు, కృష్ణుడు, సత్యుడు, జితప్రతుడు అనే ఆరుగురు పుత్రులు కలిగారు. బర్షిష్టుదుడు సమస్త భూమినీ యజ్ఞవాటం చేసి దర్శలను భూమండలమంతా పరచి ‘ప్రాచీన బర్షి’ అనే పేరుపొందాడు. సముద్రుని కూతురైన శతదృతి అనే అమ్మాయిని వివాహమాడాడు. ప్రాచీనబర్షికి పదిమంది కొడుకులు జన్మించి ‘ప్రచేతనులు’ అని ప్రఖ్యాతిగాంచారు.

ప్రచేతనులు తండ్రి ఆజ్ఞతలదాల్చి తపస్సు చేయడానికి అడవికి బయలు దేరారు. త్రోవలో వారికి రుద్రుడు సాక్షాత్కారించి దయతో నారాయణమంత్రం ఉపదేశించాడు. అని చెప్పగా విదురుడు ఇలా ప్రశ్నించాడు. ‘మునీంద్రా! శివుడు మునీంద్రులకు కూడా ధ్యానంలోనే తప్ప ప్రత్యుక్కంగా కన్పించడు కదా. నాకు వివరించి చెప్పు’ అన్నాడు.

ప్రచేతనులు తమ తండ్రి ఆజ్ఞ తలదాల్చి వెళ్ళుతూ ఒక పెద్ద సరస్సును చూచారు. సరస్సులో దివ్య పురుషుణ్ణి రుద్రుడుగా గుర్తించారు. ప్రచేతనులు పరమేశ్వరుణ్ణి చూచి ఆయన పాదపద్మాలకు ప్రొక్కుక్కారు. శంకరుడు సంతోషించి ప్రచేతనులతో ఇలా అన్నాడు. శ్రీహరి పాదపద్మాలను భక్తితో సేవించేవారు. నాకు మిక్కిలి ఇష్టులు, వారికి నేను ఇష్టుడను. శుభప్రదం మోక్షప్రదం అయిన నా ఉపదేశాన్ని విని జపించండి. సృష్టి మొదట బ్రహ్మ తన పుత్రులకు చెప్పిన శ్రీహరి స్తోత్రాన్ని మీకు ఇష్టుడు చెబుతాను.

బ్రహ్మ తన పుత్రులయిన సనకాదులను చూచి యిలా అన్నాడు. ‘ఈశ్వరా! అత్మజ్ఞానులకు నీ ఉత్సర్ఘం ఆనందం కలిగిస్తుంది. లోకాత్మకమైన పద్మము నీబొడ్డున ఉంటుంది. మోక్షాన్ని పొందటానికి నీవే సాధనం. నీ పాదపద్మాలను చూడగోరు తున్నాము. నీదర్శనాన్ని మాకు ప్రసాదించు. నీ నాల్గు చేతులలో శంఖం, చక్రం, గద, పద్మం ఉంటాయి. వైజయంతి అనే వనమాలిక, కౌస్తుభం అనే మణి, లక్ష్మీదేవి అనే రత్నపుట్టమును నీవు రొమ్మున ధరిస్తావు. నీ దివ్య రూపాన్ని చూపి మమ్మల్ని ధన్యుల్ని చేయవలసిందిగా వేడుకొంటున్నాను. నీ రూపాన్ని ఆరాధించే యోగులే ఆగమతత్త్వజ్ఞానులు’. అనికొనియాడబడినట్టి స్తువమును రుద్రుడు

ప్రచేతనులకు చెప్పి మళ్ళీ ఇలా అన్నాడు. ‘ఈ స్తోత్రం పేరు ‘యోగాదేశము’ దీనిని పలుమారు వల్లించి మనస్సులో నిలిపి విశ్వాసంతో జపిస్తా పారిని పూజించండి’.

నేను మీకు ఉపదేశించిన శ్రీహరి స్తవాన్ని పరిస్తూ శ్రీహరిని పూజించేవాడు కోరిన కోర్కెలను పొందుతాడు. వేకువయందు శ్రద్ధతో ఈస్తోత్రాన్ని వినినా లేక యితరులకు వినిపించినా కర్మబంధాలనుండి విముక్తుడొతాడు. శ్రీహరి స్తోత్రమును మీకెరిగించాను. మీకోర్కెలు సిద్ధిస్తాయి’ అని చెప్పి ప్రచేతనులు చేసిన పూజలను గ్రహించి శివుడు అంతర్థానమయ్యాడు. ప్రచేతనులు నారాయణస్తోత్రమును జపిస్తా పదివేల సంవత్సరాలు తపస్సు చేశారు.

4. నారదుడు ప్రాచీన బల్లికి జ్ఞానము తెలియజేయుట :

ప్రాచీన బల్లివద్దకు నారద మహర్షి విచ్ఛేసి ‘రాజా! దుఃఖమును తొలగించి కోర్కెలను ప్రసాదించు శ్రేయస్సును నీవు కోరుతున్నావు. అట్టి శ్రేయస్సు నీకు ఈ కర్మబల వల్ల లభించదు’. అనగా ప్రాచీన బల్లి ఇలా అన్నాడు. ‘కర్మశక్తి వల్ల నాకు జ్ఞానం నశించింది. కర్మబంధాలను నిర్మాలించే నిర్వలమైన జ్ఞానాన్ని ఉపదేశించు’ అనగా నారదమహర్షి ప్రాచీన బల్లితో నీకు ఒక ఇతిహసాన్ని వినిపిస్తాను వినుమని ఇలా అన్నాడు.

5. పురంజనోపాథ్యానము :

పురంజనుడు అనే ఒక రాజు ఉండేవాడు. అతనికి అవిజ్ఞాతుడు అనే పేరు కలిగిన మిత్రుడు ఉండేవాడు. పురంజనుడు హిమవత్పర్వతం దక్షిణ సానువులలో ఒక పురమును చూచాడు. సర్వలక్షణమైన ఆ పురము నాగుల పురమైన పాతాళంలాగా వున్నది. ఆ తోటలో పురంజనుడు ఒక యువతిని చూచాడు. ఆమెకు కావలిగా ఐదు తలల పాము ముందు నదుస్తున్నది. ఆ ట్రై కామరూపిణి, వరునికోసం వెదుకుతున్నది. ఆమె చూపులు తన శరీరానికి తగిలి వలపు కలిగిన రాజు ఇలా అన్నాడు. ‘నీవు ఎవరిదానవు. నీముందు నదుస్తున్న ఈ పాము ఎవరు? నాకు వివరించు’ అని రాజు మళ్ళీ ఇలా అన్నాడు.

‘నీవు నేలమై అడుగులు మోపి తిరుగుతున్నందువల్ల పార్యతివా, సరస్వతివా, లక్ష్మివా కావు. అని నేను గ్రహించాను. పురంజనుని చూచివలచి చిరునప్పు చిందిస్తూ ఆమె ఇలా అన్నది. ‘పురుష వరేణ్య! నన్ను నిన్ను ఎవరు సృష్టించారో నాకు తెలియదు ఈ ముసలిపాము నేను నిద్రించినపుడు మేల్గొన్ని ఉండి పురాన్ని రక్షిస్తుంది.

ఈ పురమును నీవు స్వీకరించి పరిపాలించు, నేను అందించే సౌభాగ్యాలను ఈ పురములో సూరేండ్రు అనుభవించు. నీకంటే నాకు ఇష్టులైనవారు లేరు. నిన్ను నావంటి కన్యవరించకుండా ఎలా ఉండగలదు’. అని పలికిన ఆ ట్రైని పురంజనుడు వరించాడు. పురంజనుడు ఆ పురంలో సర్వసౌభాగ్యాలూ పొంది వంద సంవత్సరాలు క్రీడించాడు.

ఆ పురములో తొమ్మిది ద్వారాలున్నాయి. రెండు తూర్పు ద్వారాలు ఒక్కచోట ఉంటాయి. నశిని, నాశిని అనే రెండు తూర్పు ద్వారాలు అవధూత అనే స్నేహితునితో సౌరభము అనే విషయమునకు వెళుతుంటాడు. వివఱుడు అనే ముఖ్యాలతో అవణ అవణ బహుదనములు అనే విషయాలకు పోతుంటాడు. దక్షిణ ద్వారం పేరు పితృపూవు. శ్రుతధరునితో దక్షిణ పొంచాలం పోతుంటాడు. దుర్మారునితో కూడి గ్రామకము అనే దేశానికి పోతుంటాడు. లుబ్బకునితో కూడి వైశవము అనే విషయానికి వెళుతుంటాడు. శ్రుతధరునితో కూడి ఉత్తరపొంచాలం వెళుతుంటాడు. నిర్వాకు, పేళస్వరుడు అనే ఇద్దరు గుడ్డివారి సాయంతో గమనము కరణము అనే పనులు నెరవేరుస్తాడు. కామాసక్కుడై కర్మములలో తగుల్గొని బుద్ధి అనే పట్టపుదేవి చేత మోసగింపబడ్డారు. పురంజనుడు రాణి ఏది చేస్తే అది చేస్తాడు.

ఒకనాడు పురంజనుడు పంచవస్త్రము అనే అడవికి వెళ్ళాడు. ఆ అడవిలో విడువదగని రాణిని విడిచిపెట్టాడు. రాజులకు వేట విధింపబడిన ఆచారమే లాలసతో వేటాడరాదు. నిర్ద్యయుడై వేటాడి అలసిపోయి వేటమాని ఇంటికి పిరిగి వచ్చాడు. రతివాంఛ కలిగి రాణిపై మనస్సు నిలిపాడు. ప్రేమమూర్తి అయిన తల్లిగాని అనుకూలవతి అయిన భార్యగాని లేనియింటిలో నివసించటం చక్రాలు

లేని రథంపై కూర్చోవటం వంటిది, రాజేంద్రా! ఇదిగోరాణి! రాజు నేల మీద పొరలాడుతున్న భార్యను చూచి దుఃఖించాడు. మధుర వాక్యులతో ఇలా బుజ్జగించాడు. నీముఖం వాడిపోయింది. కన్నీటి బిందువులు పడి నీస్తనద్వయం శోభా శూన్యంగా ఉన్నది. వేట తమకంతో నీకు చెప్పకుండా వెళ్ళి పోయాను. ఆ తప్పును క్షమించి నన్ను కాపాడు. రాణి అలుకమాని ప్రేమతో మృదుమధురంగా మాటలాడి పురంజనుని మనస్సును సంతోషపెట్టింది. స్త్రీ వ్యసనం చేత వివేకాన్ని కోల్పోయి ఇది పగలని, ఇదిరాత్రిని లేక రాణితో గడుపుతూ తన ఆయస్సు క్షిణించటం తెలిసికోలేపోయాడు. అతని యోవన కాలమంతా అరక్కణంలాగా గడిచిపోయింది.

పురంజనుడు భార్యవల్ల పదకొండు వందల మంది పుత్రులను పొందాడు. నూటపదిమంది కుమారైలను కూడా కన్నాడు. అతని ఆయస్సు సగం తరిగి పోయింది. కొడుకులకు తగిన కన్యలతో వివాహం చేశాడు. పుత్రికలకు తగిన వరులతో వివాహం జరిపించాడు. పురంజనుని కొడుకులకు ఒక్కాక్కనికి నూరుగురేసి కొడుకులు జన్మించారు. పాంచాల దేశంలో పురంజనుని వంశం తామరతంపరగా వర్ధిల్లింది. పురంజనునికి ప్రియకాంతలకు అప్రియమైన ముసలితనం వచ్చింది. చండవేగుడు అనే గంధర్వ రాజు ఆ పురాణ్ముట్టడించాడు. కాలుని పుత్రిక అయిన ఒక కన్య వరుని కోరి అన్ని లోకాలలోనూ తిరిగింది. యయాతి కొడుకు పూరుడు ఆమెను వరించాడు. ఆమె దుర్భగ అని పేరు పొందింది.

ఒకనాడు నన్ను వరింపగోరి వేడుకొన్నది. నేను అంగేకరించలేదు. ఆమె కోపించి “మునీంద్రా! నా కోర్కెను నీవు నెరవేర్చలేదు. కాబట్టి ఒకచోట నిలువక నీవు నిత్యమూ తిరుగుతూ నుంటావు” అని శపించింది. భయుడు అనే వాని వద్దకు వెళ్ళి ఇలా అన్నది ‘రాజు! ఇవ్వదగిన వస్తువును అడిగినప్పుడు ఇవ్వనివాడూ గ్రహింపదగిన వస్తువును ఇచ్చినపుడు కోరుకోనివాడు వీరు ఇద్దరూ మందబుద్ధలు. నన్ను దయతో గ్రహించు’. యవదేశ్వరుడు దేవరహస్యాన్ని (మరణం) చేయబూనిన ఆకాల కన్యకను చూచి చిరుసవ్వతో ఇలా అన్నాడు.

సుఖప్రభుంపిళ్ళి గిరిధర్

యవనరాజు ఆజ్ఞను నెరవేర్చటం కోసం సైనికులు ప్రజ్వారునితోనూ, కాల కన్యకతోనూ కూడి లోకమంతా తిరుగుతూ ఒకనాడు లౌపుకిక సంపదలతో నిండి ముసలిపాముచేత రక్షింపబడుతున్న పురంజనుని పురాన్ని ముట్టడించారు. కాలకన్యక బలవంతంగా ఆ పురంజనుని పురాన్ని అనుభవించింది. యవనులందరూ అన్ని ద్వారాల నుండి ప్రవేశించి ఆ పురాన్ని పీడింపసాగారు.

కాలకన్య కొగిలితో నలిగి సిరితోలగి, ప్రజ్ఞచెడి దురిద్రుడయిన పురంజనుడు వాపోయాడు. కొడుకులనూ, మనుమలనూ, పరిజనమునూ, మంత్రులనూ, పురోహితులనూ, భార్యనూ, కాలకన్యచేత కబిశింపబడిన తననూ, శత్రువులచేత ధ్వంసం చేయబడ్డ పొంచాల సైన్యాలనూ చూచి అంతులేని శోకంతో అలమటించాడు. ప్రజ్వారుడు వచ్చి పురంజనుని పురాన్ని పూర్తిగా కాల్చి భయునికి ప్రీతికలిగించాడు. కాలిపోతున్న పురమును రక్షించే శక్తిలేక పురంజనుడు దుఃఖించాడు. కారుచిచ్చు చుట్టుముట్టిన చెట్టు తొఱ్ఱనుండి వెలువడటానికి ప్రయత్నించే పొములాగా ప్రయత్నించాడు. తన భార్య కొడుకులను కాపాడగలదో లేదో అని విలపించాడు. నేను మరణించిన తరువాత బిడ్డలను రక్షించటానికి బ్రతికి ఉంటుందో లేక సహగమనం చేస్తుందో అని చింతించాడు.

పురంజనుని కొనిపోవటానికి భయనాముడు వచ్చాడు. పశువును కట్టినట్లు కట్టి ఈడ్డుకొని పోయాడు. పురాన్ని రక్షించే పొము విడిచిపోగానే ఆ పురము పురంజనుని విడిచి పంచభూతాలలో కలిసిపోయింది. పురంజనుడు పరలోకంలో భార్యను మనస్సులో ఎల్లప్పుడూ స్నానిస్తూ తరువాతి జన్మలో విధర్ఘరాజు కుమార్తెగా జన్మించాడు. పొండ్యరాజైన మలయధ్వజుడు ఆ విధర్ఘరాజు పుత్రికను వీరశుల్మంగా పొందాడు. అతనికి ఒక కుమార్తె, ఏడుగురు కుమారులు కలిగారు. ఆ కుమారులకు పదికోట్లమంది కొడుకులు జన్మించి ద్రవిడ దేశాన్ని నేర్చుతో పరిపాలించారు. మలయధ్వజుని కుమార్తె అగస్త్యాన్ని వరించింది.

అగస్త్యుడు మలయధ్వజుని కుమార్తె వల్ల ధృడచ్యుతుడు ఆనే పుత్రుని పొందాడు. ఆధృడచ్యుతునకు ఇద్దువాహుడు జన్మించాడు. మలయధ్వజుడు విరక్తి చెంది శ్రీహరిని కొలువబూని కులపర్వతం వద్దకు వెళ్ళాడు. మలయధ్వజుని

భార్య భర్తను అనుసరించింది. మలయధ్వజుడు భార్యతో చంద్రమస, తామ్రపర్ణి, నవోదక అనే నదులలో తీర్థమాడి మనస్సులోని మాలిన్యాన్ని తొలగించుకున్నాడు. బ్రహ్మములో తన ఆత్మను కూర్చు మనస్సును గెలిచాడు. నూరు దివ్య సంవత్సరములు తపస్సు చేశాడు.

మలయధ్వజుని భార్య వైదర్థి పతినే దైవంగా భావించి ప్రతినియమాలచేత బాగా చికిష్టపోయింది. భర్త మరణించటం తెలియని వైదర్థి కదలకుండా కూర్చున్న భర్తను సమీపించి నమస్కరించింది. భర్త పాదాలలో వేడిలేకపోవటం గమనించి పలవరించింది. కట్టెలు తెచ్చి, చిత్తిపేర్చి ఆ చిత్తిలో పతి కశేబరాన్ని పెట్టి నిప్పు ముట్టించింది.

పూర్వం నీవూ నేనూ మానవ సరస్సులో నివసించే హంసలం. నీవు నన్ను విడిచిపెట్టి క్షుద్రసుభాలను, అధికారాన్ని కోరి భూమండలంలో తిరిగావు. కామినీ నిర్మితం, పంచారామం, నవద్వారం. ఏకపాలకం, త్రికోష్టకం, షట్టులం, పంచవిషణం, పంచ ప్రకృతి, స్త్రీనాయకం, అయిన ఒక పురాన్ని చూశావు. అది ఏలాంటిదో వివరిస్తాను విను. పంచారామములు అంటే పంచేంద్రియార్థములైన శబ్దం, స్వర్ం, రూపం, రసం, గంధం అనేవి ఐదు. నవద్వారాలు అంటే ముక్కు మొదలైన తొమ్మిది రంధ్రాలు, ఏకపాలకము అంటే ప్రాణం. త్రికోష్టాలు అంటే భూమి, జలం, అగ్ని అనేవి మూడు. షట్టులములు అంటే నాలుక, కన్న, చెవి, ముక్కు, చర్చం, మనస్సు అనే జ్ఞానేంద్రియాలు అనేవి ఆరు. వివణములు అంటే వాక్కు పాణి, పాదము, పాయువు, ఉపస్థ అనే కర్మేంద్రియాలు, పంచప్రకృతి అంటే పృథివి, జలం, అగ్ని, వాయువు, ఆకాశం అనే పంచభూతాలు. కామిని అంటే బుద్ధి. ఇటువంటి పురంలో నీవు ప్రవేశించావు.

ఆమె సంగమంచేత స్వృతిని కోల్పోయి ఈ మహాపాప దశను పొందావు. నీవు విదర్ఘరాజు పుత్రికవు కావు. మలయధ్వజుడు నీకు మగడు కాడు. మనం ఇరువురం పూర్వం హంసలం (పరమ పరిశుద్ధలం) అని చెప్పాను కదా! మన స్వరూపాన్ని చూడు. నేనే నీవు. నీవే నేను. అంతేకాని వేరు కాదు. ఈ విధంగా

అవిజ్ఞాతుడు చేసిన బోధవల్ల తేరుకొని అతని యెడబాటువల్ల తాను కోల్పోయిన జ్ఞానాన్ని వైదర్భి రూపంలో ఉన్న పురంజనుడు పొందాడు' అని చెప్పి నారదుడు ప్రాచీన బద్ధిన్ని చూచి ఈ ఆధ్యాత్మతత్త్వాన్ని రాజు కథ నెపంతో నీకు చెప్పాను, అని అన్నాడు. ప్రాచీన బద్ధినారదునితో కర్మబద్ధులమై దుఃఖించు మేము తెలిసికోలేము కదా! కాబట్టి నాకు వివరించి చెప్పు అని వేడుకొన్నాడు. నారదుడు ఇలా చెప్పసాగాడు.

'రాజేంద్రా! జీవుని వల్ల వ్యక్తమవుతుంది. పురంజనుడు అంటే పురుషుడు (జీవుడు). అవిజ్ఞాతుడే ఈశ్వరుడు. పురుషుడు తొమ్మిది ద్వారాలతోనూ, రెండు చేతులతోనూ, పాదాలతో కూడిన దేహంలో ప్రవేశించాలని కోరుకుంటాడు. పురం అంటే దేహం ఉత్తమ స్త్రీ అంటే బుద్ధి. ఆ బుద్ధికి స్నేహితులు అంటే జ్ఞానకర్మ, కారణాలయిన ఇంద్రియగుణాలు. చెలికత్తెలు అంటే ఇంద్రియ వ్యాపారాలు. అయిదు తలల పాము అంటే పంచవ్యుతి అయిన ప్రాణం. పదకొండు మంది మహాభటులు అంటే జ్ఞాన కర్మింద్రియాలు పది, వాటిని ప్రేరేపించే మనస్సు. నవరంద్రాలు అంటే రెండు కన్నులు, రెండు ముక్కు రంద్రాలు, ఒక నోరు, రెండు చెపులు, గుదం, మగ గురి. రెండు కన్నులు, రెండు ముక్కు రంద్రాలు. ఒక నోరు - ఈ ఐదు తూర్పున ఉండే ద్వారాలు. కుడిచెవి దక్కిణ ద్వారం, ఎడము చెవి ఉత్తర ద్వారం. గుదం, శిశ్చం అనేవి రెండూ పదమటి వాకిళ్ళు. ఖద్దేత, అవిర్మిశి అంటే కన్నులు, నశిని, నాళిని అంటే ముక్కు రంద్రాలు. శౌరభం అంటే గంధం. అవధూత అంటే ప్రూపేంద్రియం. ముఖ్య అంటే నోరు. విపణం అంటే వాగింద్రియం. రసజ్ఞాదు అంటే రసనేంద్రియం. గంధర్వాలు అంటే పగళ్ళు. గంధర్వీ జనులంటే రాత్రులు. పరీవర్తనం అంటే ఆయుఃక్షయం. కాలకన్యక అంటే ముసలితనం. యువనేశ్వరుడంటే మృత్యువు. ప్రజ్ఞారుడు అంటే వేగంగా చాపును కలిగించే జ్వరం. ప్రతిధరుడు అంటే చెవి. అసురి అనే పేరు కల్గిన పదమటి ద్వారం శిశ్చం. గ్రామకం అంటే రతి. దుర్మరుడు అంటే యోని, వైవసం అంటే నరకం. లుబ్దకుడు అంటే మలద్వారం. సంధులు అంటే చేతులు, కాళ్ళు. అంతఃపురం అంటే హృదయం. విఘ్నాచి అంటే మనస్సు.

రథం అంటే శరీరం గుళ్ళాలు అంటే ఇంద్రియాలు. రెండు యుగాలు అంటే సంవత్సరం, వయస్సు. రెండు చక్రాలు అంటే పుణ్యపాప కర్మలు. మూడు జెండాలు అంటే త్రిగుణాలు. పంచబంధనాలు అంటే పంచప్రాణాలు, పగ్గం అంటే మనస్సు. సారథి అంటే బుద్ధి. గూడు అంటే హృదయం. రెండు నొగలు అంటే శోకమోహాలు. స్వర్ణాభరణం అంటే రజ్జోగుణం. అక్కయ తూణీరం అంటే అనంతవాసనాహంకార ఉపాధి. ఏకాదశ సేనాపతి అంటే పది ఇంద్రియాలు మరియు మనస్సు, ఆసురీవృత్తి అంటే బాహ్య విక్రయం. పురుషుడు భౌతికాలైన బహువిధ దుఃఖాలచేత కష్టాలను అనుభవిస్తాడు. అహంకార మమకారాలతో గూడి వందయేండ్రు కర్మలను ఆచరిస్తాడు.

పురుషుడు కర్మలలో మునిగి తేలుతుంటాడు. సాత్మ్విక కర్మలవల్ల ప్రకాశ భూయిష్టములైన లోకాలను, రాజున కర్మలవల్ల దుఃఖభూయిష్టములైన లోకాలను, తామసకర్మలవల్ల తమశ్శేక మోహ భూయిష్టములైన లోకాలను పొందుతాడు. ఒకప్పుడు పురుషుడై, ఒకప్పుడు స్త్రీయై, ఒకప్పుడు నపుంసకుడై, దేవ, మనువ్య, తిర్యక్ రూపాలలో జన్మిస్తాడు. జీవుడు దైవికంగా ప్రాప్తించిన ప్రియా ప్రియాలను మూడులోకాలలోను అనుభవిస్తాడు. మలిన బుద్ధులు జనార్దనుని ప్రతిపాదించే వేదాన్ని కర్మపదమని వాదిస్తారు.

ఆ కర్మ విద్యాస్ఫురూపాలను గురించి చెపుతాను విను. ‘హరికి సంతోషాన్ని కలిగించేదే కర్మము. భగవంతునిపై మతిని నెలకొల్పేదే విద్య. హరియే దేహాలకు ఆత్మ. పురుషుడు స్త్రీయందే మనస్సు నిలుపుతాడు. తుమ్మెద పాటలలాగా మనస్సును కొల్లగొట్టే స్త్రీల మాటలను వినగోరుతాడు. కనులముందే తోడేళ్ళ గుంపులాగా ఆయస్సును హరించే రాత్రింబవళ్ళను లెక్కచేయడు. వెనుక నుండి బోయవానివంటి యముడు శరీరాన్ని చీల్చివేస్తుండగా జీవుడు విహరిస్తాడు’ అని నారదుడు ప్రాచీన బర్ల్కి బోధించగా అతడిలా అన్నాడు.

‘ముసీంద్రా! మేటి విజ్ఞానివి అయిన సీవు చెప్పిన ఆత్మతాంస్ని విన్నాను. మహా సంశయం సీవల్ల పటాపంచలయింది’. అని ఇంకా ఇలా అన్నాడు. ‘పురుషుడు ఏ దేహంచేత కర్మలు చేస్తాడో ఆ దేహాన్ని ఆ లోకంలోనే విడిచిపెట్టి తాను మరొక

దేహస్ని ధరించి మరొక లోకాన్ని చేరి అక్కడ కర్మఫలాన్ని అనుభవిస్తాడని వేదవేత్తలు చెపుతారు. ఇదియెట్లా పొసగుతుంది ‘జీవుడు మరొక దేహంపొంది లోకాంతరంలో ఎలా అనుభవించగలడు’ అని ప్రశ్నించాడు. ప్రాచీనబర్ది ఇలా అన్నాడు. ‘రాజు! లింగశరీరాన్ని అశ్రయించి ఉండే జీవుడు కలలో జాగ్రదేహాభిమానాన్ని విడిచి అటువంటిదే లేక అటువంటిది కానిదో అయిన మరొక శరీరం చేత కర్మను చేస్తాడో ఆ లింగ శరీరం ఆలింగ శరీరం చేతనే ఆ ఫలాన్ని లోకాంతరంలో అనుభవిస్తాడు.

అలాకాకుంటే కర్మ పునర్జన్మకు కారణం కావటం పొసగదు. చిత్రవృత్తులను బట్టి పూర్వదేహంచేత చేయబడిన కర్మలను ఊహించవచ్చు. వాసనాశ్రయుడైన జీవునికి పూర్వదేహంలో అనుభవింపబడినది, చూడబడినది, వినబడినది అవుతుంది. అనుభవింపబడని విషయం మనస్సులో స్ఫురించదు. ఈ మనస్సులో చూడబడనిది, వినబడనిది అయిన విషయం కలలో కనిపించే మాట నిజమే. సమస్త విషయాలు క్రమాన్ని అనుసరించి మనస్సుచేత అనుభవింపబడతాయి.

లింగ శరీరం ఎందాకా ఉంటుందో అందాకా స్వాలదేహంతో జీవునికి సంబంధం ఉంటుంది. అమావాస్యనాడు చంద్రునిలాగా బాల్యంలో అహంకారం స్పృష్టపడదు. స్వాలదేహంతో ఎడబాటు ఉండదు. జలగ ముందున్న తృణాన్ని (గడ్డిని) పట్టుకొని ఆ తరువాతనే వెనుకటి తృణాన్ని విడిచిపెడుతుంది. అలాగే జీవుడు కొంతకాలం బ్రతికి చనిపోతూ, మరొక దేహం పొందిన తరువాతనే పూర్వదేహాన్ని విడిచి పెడతాడు. మనస్సే జీవులకు అందరికీ జన్మకారణం. కర్మపశాన అవిధ్య కలుగుతుంది. అవిధ్యచేత దేహాన్నికి కర్మబంధం కలుగుతుంది. కర్మబంధం వల్ల బహుజన్మలను పొందక తప్పదు. ఈ జగమంతా వాసుదేవాత్మకమనీ తలపోసి ఈశ్వరుడైన వాసుదేవుని సేవించు. నీ అవిధ్య నశిస్తుంది. అని నారదుడు ప్రాచీనబర్దికి జీవేశ్వర తత్త్వాన్ని తెలిపి సిద్ధలోకానికి వెళ్ళాడు.

రాజర్ది అయిన ప్రాచీన బర్ది ప్రజారక్షణకు కొడుకులను నియోగించి, తపస్స చేయటానికి కపిలాశ్రమానికి వెళ్ళాడు. ఏకాగ్రమైన చిత్రంతో సద్గుక్తి యోగంతో గోవిందుని పాదపద్మాలను ఆరాధించాడు. బ్రహ్మరుద్రాదులకు

పొందశక్యం కాని అవ్యయానందమైన పదాన్ని పొందాడు, అని మైత్రేయ ముని విదురునితో చెప్పి మళ్ళీ ఇలా అన్నాడు.

నారదముని బోధించిన హరికీర్తిని కొనియాడే ఈ అధ్యాత్మపారోక్షం లోకాన్ని పవిత్రం చేస్తుంది. మనశ్శుద్ధిని కలిగిస్తుంది. కాబట్టి దీనిని చదివేవాడు విన్నవాడు లింగ శరీరాన్ని విడిచి సమస్త బంధాలను త్రెంచుకొని, విదేహకైవల్యాన్ని పొందుతాడు. సంసారంలో త్రమించడు, అని చెప్పిన మైత్రేయునితో విదురుడు ఈలా అన్నాడు. ‘మునీంద్రా! ప్రచేతనులు శివుడు ఉపదేశించిన శ్రీహరి స్తోత్రాన్ని జపించి ఏ గతిని పొందారు.

6. ప్రచేతనుల తపమునకు భగవంతుడిచ్ఛిన వరములు :

శ్రీహరికి ఇష్టుడైన శివుని దర్శించి ఆయన అనుగ్రహంవల్ల మోక్షం పొందారు అని చెప్పావు కదా! శ్రీహరిని దర్శించటానికి ముందు ఈ లోకంలోనూ, వరలోకంలోనూ ఆ రాజపుత్రులు ఏ ఫలాలను పొందారు. నాకు చెప్పు అని విదురుడు అడిగాడు. అప్పుడు మైత్రేయ మహార్షి ఇలా అన్నాడు. ‘తండ్రి ఆనతిని తలదాల్చి ప్రచేతనులు సముద్ర మధ్యంలో రుద్రగీతములను జపిస్తూ పదివేలయేండ్లు నిష్టతో తపస్సు చేశారు. శ్రీహరి తన శరీరకాంతులచేత వారి తపఃక్లేశాన్ని శమింప జేస్తూ ప్రత్యక్షమయ్యాడు.

ఆ పురాణ పురుషుడు ప్రచేతనులను చూచి మధుర వాక్యులతో ఇలా అన్నాడు. తాపసుదైష్యులారా! ప్రచేతనులారా! మీరు అందరూ కలిసి మెలిసి ఒకే ధర్మాన్ని ఆచరిస్తున్నారు. మీ స్నేహానికి నేను చాలా తృప్తి చెందాను. రుద్రునిచే గానం చేయబడిన నా స్తోత్రాన్ని నిత్యమూ జపించేవారికి కోరిన వరాలను శుభకరమైన ప్రజ్ఞను ప్రసాదిస్తాను. జనకుని ఆనతిని సంతోషంగా తలపై ధరించారు. కీర్తికలవాడూ అయిన పుత్రుడు మీకు జన్మిస్తాడు. పూర్వం కండు మహాముని చేస్తున్న తపస్సును భగ్నం చేయడానికి ఇంద్రుడు ప్రవేషించ అనే అప్సరసను పంపించాడు. ప్రమోచ కండుముని వల్ల గర్భం ధరించి పుత్రికను ప్రసవించి చెట్లయందు ఉంచి స్వర్గానికి వెళ్ళిపోయింది. ఆమె పేరు మారిప.

మీ తండ్రి ప్రాచీన బర్ది ఆజ్ఞచేత ప్రజాస్మాషి చేయటానికి పూనుకొని మీరు అందరూ ప్రేమతో ఆమెను పెండ్లాడండి.

బ్రహ్మవాచులైన యోగిజనులు నా కథలను గానం చేస్తారు. అందుచేత నేను నా కథాగానాన్ని వినేవారి వ్యాధయాలలో ఎప్పటికప్పుడు కొత్తగా నివసిస్తాను. కాబట్టి నా భక్తులకు గృహాలు బంధాలు కానేకావు. నేను త్రిపురుషులకు అధిష్టిని నేనే బ్రహ్మను ఆని పలుకుతున్న శ్రీహరిని దర్శించి ప్రచేతనులు ఆ శ్రీహరిని ఇలా స్తుతించారు. ‘నీవు దుఃఖాన్ని తొలగిస్తావు. భక్తుల మనస్సునకు మాటలకు అందవు. నీవు సర్వప్రాణులలో నివసిస్తావు. నీవు సర్వసాక్షివి. కృష్ణా! నీకు నమస్కారం. సర్వేశ్వరా! కమలనయనా! నీ మిత్రుడైన శివునితో ఒక్కుడిన కాలం మాకు కలిగిన సమాగమంవల్ల పెద్దపుండు అనదగినదై చికిత్సకు అసాధ్యమైన జన్మ రోగాన్ని మాన్సే మేటి వైద్యుడవైన నిన్ను దర్శించి కృతార్థులం అయ్యాము.

స్వామీ! మావేదాధ్యయనం, గురుప్రసాదం, విప్రవృద్ధసేవ, నీకు సంతోషాన్ని కలిగించుగాక. ఈ విధంగా ప్రసేతనులు నుతించారు. శ్రీహరి సంతృప్తిపొంది వారు కోరినట్లు వరాలు ప్రసాదించారు. ప్రచేతనులు తనివితీరక తనవంక చూస్తుండగా తన స్థానానికి వేంచేశాడు. ప్రచేతనులు శ్రీహరి ఆనతిని తలదాల్చి ముస్తుటిలో నుండి వెలువడ్డారు. స్వర్గద్వారాన్ని అడ్డగించిన చెట్లతో కప్పబడిన భూమిని చూచారు. భూమండలం మీది సర్వ వృక్షాలనూ నాశనం చేయటానికి పూనుకొన్నారు. చెట్లకు కలిగిన వినాశనాన్ని చూచి బ్రహ్మ దిగివచ్చి, తియ్యని మాటలతో ప్రచేతనులను శాంతింపజేశాడు. కాలగా మిగిలిన చెట్లు భయపడి బ్రహ్మ ఆజ్ఞచేత మారిష అనే తమ పుత్రికను ఆ ప్రచేతనులకు సమర్పించాయి. బ్రహ్మ ఆజ్ఞచేత ఆమెను పెండ్లి చేసుకొన్నారు. పదిమంది రాజులకు ఒక్కతే భార్యకావటం లోకంలో ఎక్కుడా లేదు. విష్ణువు మాయవల్ల జరిగే అద్భుతాలకు మనం నమస్కరించడమే మంచిది.

చాక్షువ మన్యంతరంలో శివదూషణం చేసిన కారణంచేత దక్షుడు మనుష్యుడై ప్రచేతసులకు మారిపకు పుట్టాడు. బ్రహ్మచేత ప్రజాసృష్టి చేయటానికి నియోగింపబడిన దక్షుడు మరీచుడు మొదలైన వారిని ఆయా పనులలో నియోగించాడు. ప్రచేతసులు భార్యను కొడుకు దగ్గర ఉంచి సన్యసించి, జాబాలి అశ్రమానికి వెళ్ళారు. ఆత్మవిచారం చేయటానికి సంకల్పించారు. అప్పుడు వారి దగ్గరకు నారదుడు వేంచేశాడు. ఇందియాలను నిగ్రహించి మనస్సును నిర్ణించి ప్రాణములను కుదించి పరబ్రహ్మలో ఆత్మను కూర్చున రాజపుత్రులను చూశాడు. నారదమునిని చూచి రాజపుత్రులు లేచి భక్తితో నమస్కరించి ఆయనతో వినయంగా ఇలా అన్నారు.

“మునీంద్రా! నీరాక సమస్త లోకాలకూ శుభం కలిగిస్తుంది. పుణ్యతా! పూజ్యాలైన నారాయణుడు, రుద్రుడు, ఉపదేశించిన ఆత్మజ్ఞానాన్ని సంసారంలో మునిగి మేము మరచిపోయాము. భయంకరమైన సంసార సముద్రాన్ని దాటించే ఆత్మ తత్త్వాన్ని నేడు మాకు మరల ప్రసాదించు” అని ప్రచేతసులు ప్రార్థించారు. అప్పుడు నారద మహర్షి ప్రచేతసులతో ఇలా అన్నాడు. “గోవిందుని సేవించే జన్మయే జన్మ. వేదకర్మాలను ఆచరించటం వల్ల ప్రయోజనం లేదు. జపం, తపం, పాండిత్యం, వాక్యమత్తారం మొదలైనవి నిష్పులములు. చెట్లు మొదటికి నీళ్ళపోస్తే పుష్టి కలుగుతుంది. శ్రీహరిని పూజిస్తే సర్వోదియాలకు తృప్తి కలుగుతుంది.

**2.మ॥ కమలాధీశ్వరుం బూజసేయుట సమగ్రగ్రీతిం బ్రాహ్మంపహశ
రము సర్వోదియ తృప్తి హౌతువును సర్వక్షాజమూలాభిషే
కము శాఖాభుజపుష్టిదంబు నగు రేభన్ సర్వదేవార్థణ
క్రమమై యొప్పు ధరావరేణ్య సుతులారా! బుద్ధినూహించిన్ (4-954)
శ్రీహరిని సేవించటం కంటే ప్రాణాలకు మరొక కానుక లేదు. సూర్యుని కిరణాల వలె ఆవిరై మేఘంగా మారిన నీరు తిరిగి గ్రీష్మకాలంలో ఆ సూర్యునియందు**

లయమైనట్లు, పుడమియందు జన్మించిన చరాచర భూతాలు తిరిగి పుడమియందే అడగిపోయినట్లు శ్రీహరి నుండి జన్మించిన ఈ మహావిశ్వం తిరిగి శ్రీహరిలోనే లయమవుతుంది.

సర్వభూతదయ, దొరికిన దానితో తృప్తిపడటం, సర్వోంద్రియాల ఉపశాంతి. ఇవి కలవారిని చూచి హరి సంతుష్టి పొందుతాడు. భగవంతుడు ఆశ్రిత జనవత్సలుడు విద్యాధన కులకర్మలవల్ల మదించి సజ్జనులకు కీడుచేసే దుర్జనుల పూజను ఆయన స్వీకరింపడు.

తనను కోరి అనుసరించే లక్ష్మీదేవిని, ఐశ్వర్యం కోసం అనుసరించే దేవేంద్రుడు మున్నగువారిని కూడా శ్రీహరి ఆదరింపడు. ద్రువుడు సవతి తల్లి వాగ్మిణాలచేత మనస్సునొచ్చి అయిదేండ్ర వయస్సులో తపోవనానికి బయలు దేరాడు. దారిలో నేను ఉపదేశించిన విధంగా హరిని సేవించాడు. ఈ విధంగా నారదమహర్షి రాజపుత్రులైన ప్రచేతనులకు నారాయణుని సచ్చరిత్రాన్ని వినిపించి బ్రహ్మలోకానికి వెళ్ళాడు.

రాజపుత్రులు ప్రచేతనులు నారదుడు వర్ణించిన లోకమాలిన్యాన్ని తొలగించే నారాయణమూర్తి కీర్తి మహిమను పొగడి ఆయనను భక్తితో సేవించి హరిపదాన్ని పొందారు.

మైత్రీయ మహర్షి విదురునితో ఇలా అన్నాడు. ప్రచేత నారదసంవాదము, నీకు వినిపించాను, అని శుక్రమహర్షి పరీక్షితుకు చెప్పాడు. ఈ కథ విన్న వారు ఐశ్వర్యాన్ని, ఆయస్సును, ధనాన్ని, కీర్తిని, శుభాలను పొందుతారు అని ముగించారు.

7. ప్రియప్రతుసి చలిత్త :

(పంచమ స్కంధము-ప్రథమశ్యాసము 6వ పద్యము నుండి)

“ప్రియప్రతడు పరమ భాగవతుడు. ఇంట్లోనే ఉంటూ సుఖభోగాదులను ఎలా అనుభవించాడు. పిల్లలంబే మమకారం పెంచుకున్నవాడికి మోక్షసిద్ధి ఎలా కలుగుతుంది. శ్రీహరి మీద గురి ఏలా కుదురుతుంది. ఈ సందేహాన్ని తీర్చు స్వీమీ!” అని పరీక్షిత్తు అడిగినంత శుకయోగి ఈ విధంగా వివరించాడు.

విష్ణుమూర్తి పాదపద్మాలోని మకరంద రసపానంతో లీనమై మనసు కలిగిన మనుష్యుడు ఆటంకాలు అడ్డు తగిలినా పూర్వ మార్గాన్ని వదలిపెట్టడు. ప్రియప్రతుడు ఒకరాజు. అతడు ఒకసారి ఆధ్యాత్మ సత్రయాగం చేపట్టడు. తండ్రి ఆజ్ఞాపించినా రాజ్యపాలనం అంగీకరించలేదు. ఇవన్నీ తెలుసుకున్న బ్రహ్మదేవుడు ప్రియప్రతునికి రాజ్యపాలనంపట్ల ఆసక్తికలిగించుటకు పూనుకొన్నాడు. బ్రహ్మదేవుడు సత్యాలోకం నుండి బయలుదేరాడు. బ్రహ్మదేవుడు వస్తుండగా నారదుడు స్వాయంభువ ప్రియప్రతులతో పాటు చేతులు జోడిస్తూ ఎదురేగాడు. విరించి సంతోషించి ప్రియప్రతుణ్ణి వీక్షించి నవ్వుతూ ఇలా అన్నాడు.

‘ఓ రాజు! విష్ణుమూర్తి నా నోటితో నీకు చెప్పమన్న విషయాన్ని చెబుతున్నాను. నీవుకాని నారదుడు గానీ, నేనుకాని అందరం అతని ఆజ్ఞానసారం నడిచేవాళ్ళమే. స్వతంత్రంగా ప్రవర్తించడం మనకు సాధ్యం కానిపని. సత్యరజ్ఞమో గుణాలనే ముప్పేటల త్రాచితో కట్టబడిన వాళ్ళం మనమందరం. గృహస్థాశ్రమంతో ఉన్న ఇంద్రియాలను జయించి ఆత్మజ్ఞానం కలిగిన పురుషునికి మోక్షం తప్పక సిద్ధిస్తుంది. మోక్షంకోరే పురుషుడు గృహస్థాశ్రమంతో ఉంటూ అరిషద్వరగాన్ని జయిస్తాడు. నీవు కూడా ఈశ్వర కల్పితాలయిన భోగాదులను అనుభవిస్తూ ముక్తసంగుడవై ముక్తి దక్కించుకోవయ్యా’ అనగా ప్రియప్రతుడు బ్రహ్మదేవుని వాక్యాలను అంగీకరించాడు.

బ్రహ్మ సంకల్పంతో స్వాయంభువ మనువు ప్రియప్రతునికి రాజ్యభారాన్ని అపుగించాడు. మనువు ప్రియప్రతునికి పట్టాభిపేకం చేసి అరణ్యాలకు వెళ్ళి

పోయాడు. తాను (ప్రియద్రతుడు) భగవంతుని ఆదేశంతో ప్రజలను చక్కగా పరిపాలించాడు. ప్రియద్రతుడు రాజ్యాన్ని పరిపాలిస్తూ విశ్వకర్మ ప్రజాపతి కుమారై బర్షిస్త్వాతి అనే యువతిని పెండ్లాడినాడు. పదిమంది కొడుకులనూ ఒక కుమారైనూ కన్నాడు. వారు అగ్నిధ్రుడు, ఇద్యజిహ్వాడు, యజ్ఞబాహువు, మహావీరుడు, హిరణ్యరేతసుడు, ఘృతసృష్టుడు, సవనుడు, మేధాతిథి, వీతిహాస్తుడు, కవి అనేవారు, కుమారై ఊర్జుస్వతి.

వారిలో కవి, మహావీరుడు, సవనుడు, అనేవారు ముగ్గురూ చిన్నవారయినా బ్రహ్మచర్యం అవలంబించి బ్రహ్మ విద్యానిష్టాతులయినారు. “పరమహంస యోగము” అవలంబించి సన్యాసాశ్రమం స్వీకరించి ఈశ్వరతాదాత్మం పొందారు.

ప్రియద్రతుడు మరొక్క భార్యావల్ల ముగ్గురు కుమారులను కన్నాడు. వారే ఉత్తముడు, తామసుడు, రైవతుడు అనేవారు. వారు మనువులై మన్మంతరాలకు అధిపతులయ్యారు. ప్రియద్రతుడు పదునొకండు అర్ధుడ సంవత్సరాలు రాజ్యం పరిపాలించాడు. రాత్రులను పగలుగా మారుస్తానని ప్రియద్రతుడు రథారూడుడై రెండవ సూర్యునిలాగా వెలిగిపోతూ ఏదుమార్లు సూర్యుని చుట్టూ ప్రదక్షణ చేశాడు. ప్రియద్రతుని రథ చక్రాలు గాళ్ళు పడ్డదారులు సప్తసముద్రాలు అయ్యాయి. ఆ గాళ్ళకు నడుమనున్న భూమి సప్తదీపాలయ్యాయి. జంబూద్విపం, షష్ఠిద్విపం, శాల్మలీద్విపం, కుశద్విపం, క్రోంచద్విపం, శాకద్విపం, పుష్పరద్విపం అనేవి సప్తదీపాలు. జంబూద్విపం - లక్ష్మయోజనాలు, ఒకదానికొకటి రెండింతలు వైశాల్యం కలిగివుంది. ఉప్పుసముద్రం, చెరకు సముద్రం, మధ్యసముద్రం ఘృతసముద్రం, పాలసముద్రం, పెరుగుసముద్రం, మంచినీలీ సముద్రం అనే ఏదు సముద్రాలున్నాయి.

ప్రియద్రతుడు తన కుమారులను అగ్నిధ్రుడు, ఇద్యజిహ్వాడు, యజ్ఞబాహువు, హిరణ్యరేతసుడు, ఘృతసృష్టుడు, మేధాతిథి, వీతిహాస్తుడు అనేవారిని ఒక్కక్క దీపానికి పట్టం కట్టించాడు. ‘ఊర్జుస్వతి’ అనే కన్యను భాగ్రవనకిచ్చి పెళ్ళి చేశాడు. దేవయాని అనే కన్యారత్నం పుట్టింది. తరువాత ప్రియద్రతుడు విరక్కుడై

ఈలా విచారించాడు. అజ్ఞనంతో నిండిన విషయ సుఖాలనే చీకటి నూతిలో పడిపోయాడు. ఆత్మవిద్యను అందుకున్నాడు. కుమారులనందరిని రాజ్యంలో కుదురుగా పదిలపరిచాడు. భార్యలను పరిత్యజించాడు. ధనాన్ని వదలుకొన్నాడు, మనసులో హరిని నిలుపుకొన్నాడు, నారదుని అడుగు జాడలలోపడి బయలు దేరాడు.

ప్రియప్రతుడు ఏడు ద్వీపాలనూ, ఏడు సముద్రాలనూ ఏర్పరచాడు. సూర్యునికి ప్రతి సూర్యుడుగా ప్రకాశించాడు. సుఖాలను నరక సమానంగా భావించాడు. ఆ ప్రియప్రతుని మహిమలను జనులు నేటికీ కొనియాడుతున్నారు అని చెప్పి శుకుమహర్షి ఇంకా ఈలా చెప్పాడు. ప్రియప్రతుడు ముక్తి పదవిని అందుకున్నాడంటే ఆశ్చర్యం ఏముంది.

3. కం॥ హరిసేవనా ప్రియప్రతుఁ

దరయఁగఁ గైపల్యపదవి సందుట యరుదే?

ధరఁ జండాలుం దైనను

హరి నామస్వరణఁ జెందు నవ్యయపదమున్ (5-23)

ప్రియప్రతుడు విరక్తుడు కాగా అతని ఆజ్ఞ ప్రకారం అతని కుమారుడు అగ్నిధ్రుడు జంబూ ద్వీపాన్ని ధర్మమార్గంలో పరిపాలించాడు. ప్రభ్యాతి గడించాడు.

అగ్నిధ్రుడు జంబూ ద్వీపాన్ని పరిపాలిస్తూ సంతానం కోసం బ్రహ్మదేవుళ్ళి ఆరాధించాడు. బ్రహ్మదేవుడు పరమానందభరితుడై ‘పూర్వచిత్త’ అనే అప్సరసను ఆయన దగ్గరకు పంపాడు. ఆ అమరకాంత అగ్నిధ్రుడు ఉన్న ఆర్శమ వాటికకు వచ్చింది. ఆ సుందరిని అగ్నిధ్రుడు తిలకించాడు. ఆమె నడుస్తుంటే ఆ గమన వేగానికి ఆమె చనుగవ, జుట్టుముడి, మెలనూలు చలిస్తున్నాయి. మూర్ఖుని లాగా అవిడతో ఈవిధంగా సంభాషించడం మొదలు పెట్టాడు. నిన్ను చూస్తుంటే మదనుడు నాలో కోలాహలం చేస్తున్నాడు. “నీ నడుము కనబడదు. అలాంటప్పుడు ఏనుగు కుంభస్థలంలాంటి స్తునద్వయాన్ని ఎలా మోస్తున్నావు. ప్రీల మనస్తత్వానికి అనుగుణంగా పలుకనేర్చిన అగ్నిధ్రుడు పరిపరివిధాల తన భావాన్ని ప్రకటించాడు.

జంబూద్యేపాధిపతియైన ఆ అగ్నిధునితో గూడి ఆమె నూరువేల సంవత్సరాలు భూలోకంలో స్వర్గసౌభాగ్యాలు అనుభవించింది.

పూర్వచిత్తివల్ల వరుసగా నాభి, కింపురుషుడు, హరివర్షుడు ఇలా వృత్తుడు, రమ్యకుడు, హిరణ్యయుడు, కురువు, భద్రాశ్వుడు, కేతుమాలుడు అనే నామాలుగల తొమ్మిందుగురు కొడుకులను కన్నాడు. పూర్వచిత్త పిల్లలను ఇంట్లో వదలిపెట్టి అగ్రీద్రుణ్ణి విడిచి బ్రహ్మలోకానికి వెళ్ళిపోయింది. అగ్నిధుని కుమారులు తండ్రి అనుమతితో జంబూద్యేపాన్ని వర్షాలుగా విభజించుకొని పరిపాలించారు, అతడు భార్యను తలచుకొంటూ భార్యణ్ణన్న లోకానికి చేరుకున్నాడు. నాభి మొదలైన అగ్నిధుని కుమారులు మేరు కుమార్తెలయిన మేరుదేవి, ప్రతిరూప, ఉగ్రదంష్ట్ర, లత, రమ్య, శ్యామ, నారి, భద్ర, దేవి అనువారిని వరుసగా వివాహమాడారు.

8. భగవంతుని బుధుభావతారం :

చతుర్భుజాలతో పట్టు పీతాంబరంతో రమణీయమైన శ్రీవత్సం, కౌస్తుభమణి, శ్రీదేవి విరాజిల్లో వక్షఃస్థలంతో, శంఖం, చక్రం, గద, పద్మం, భద్రం మొదలయిన దివ్యాయుధాలతో బంగారు కిరీటంతో లక్ష్మీరమణుడు ఆ దంపతుల ముందు ప్రత్యేక్షమయ్యాడు. ప్రత్యేక్షమైన భగవంతుణ్ణి బుత్స్విక్యులు చూచారు. ఈ విధంగా స్తోత్రాలు చేస్తూ, “మహాత్మ! స్వాభావికంగానే నీవు సర్వకాలాలలోనూ సాక్షాత్కరిస్తావు. నీకు యజ్ఞ యాగాదులవల్ల తృప్తిలేకున్నా మా కోరికలను తీర్చుకోవడం కోసం మేము యజ్ఞాలు చేస్తున్నాము. నిన్న సందర్భించడానికి గానీ మరి సంస్కృతించడానికి మాకు సాధ్యమవుతుందా? మా పాపాలను పొగొట్టే నీ దివ్యనామాలు మానోచీ వెంట వెడలునట్లు అనుగ్రహించు”. అనగా -

ఈ రాజర్షి అయిన నాభి నీకు సమానమైన సంతానం కావాలని నిన్ను పూజించాడు. దనంకోసం ధనవంతుని దగ్గరికి వెళ్ళి ఊక అడిగినట్లుంది. మోక్ష ప్రదాత అయిన నిన్న సంతానం కోసం ప్రార్థిస్తున్నాడు. సర్వేశ్వరుడు బుత్స్విక్యులతో కలిసి చేసిన వందనాలు అందుకొంటూ దయతో ఈలా అన్నాడు. నాకు సాటి

రాదగిన కొడుకును ప్రసాదించవలసిందిగా ఎంతో కుతూహలంతో మీరు నన్ను కోరారు. నాకు సాటి రాదగ్గ కుమారుడు ఎక్కడా కనిపింపడు. నాకుసాటి నేనే బ్రాహ్మణ వాక్యం దాటటానికి వీలుకానిది. నాభి రాజేంద్రుని పత్ని అయిన మేరుదేవికి ‘నేనే కొడుకునై పుడతాను’ అని రాజదంపతులు చూస్తుండగా అంతర్ధానమయ్యాడు. నారాయణుడు మేరుదేవి గర్భంలో ప్రవేశించాడు. శ్రీహరి మేరుదేవికి కుమారుడుగా అవతరించాడు. సమస్త జనులూ సంతోషించారు. నాభి పుట్టిన శిశువు శౌర్యం కలవాడని తెలుసుకొని ‘బుపథుడు’ అని పేరుపెట్టాడు.

ఆ బుపథుని తమ రాజుగానే భావించారు. బుపథుని మహిమలు ఏని ఇంద్రుడు లోపలకుళ్ళు కున్నాడు. బుపథుడు పొలించే రాజ్యంలో వాన చినుకు పడకుండా చేశాడు. ఇంద్రుని ద్వేషాన్ని బుపథుడు గుర్తించాడు. తన యోగమాయా బలంతో దినదినాభివృద్ధిగా సర్వసమృద్ధిగా వర్షం కురిపించాడు. దేవేంద్రుని దుర్మిణికి బుపథుడు సవ్యకున్నాడు. తన కుమారుడు రాజ్యపాలనకు తగినవాడని భావించి పట్టం కట్టాడు. ఆ తరువాత భార్య మేరుదేవితో కూడి నరనారాయణులకు నిలయమయిన బదరికాశ్రమం చేరుకున్నాడు. క్రమంగా శరీరం పట్టం తప్పుతుంటే చివరకు సతీసమేతుడైన నాభి శ్రీహరితో తాదాత్మం పొందాడు. రాజైన బుపథుడు తన రాజ్యాన్ని కర్మభూమిగా భావించాడు. కర్మలు ఆచరించాలని తానే స్వయంగా గురువుల వద్ద వేదాలు చదివాడు.

దేవేంద్రుడు ఇచ్చిన ‘జయంతి’ని బుపథుడు వివాహం చేసుకున్నాడు. ఈ జయంతివల్ల భరతుడు మొదలయిన నూర్చురు కొడుకులను కన్నాడు. భూమండలం భరతుని పేరుమీదుగా “భరతవర్ష” మనే ప్రశస్తి గడించింది. భరతుడు తనతొంబి తొమ్మిది మంది సోదరులలో కుశావర్తుడు, ఇలా వర్తుడు, బ్రహ్మవర్తుడు, ఆర్యవర్తుడు, మలయకేతువు, భద్రసేనుడు, ఇంద్రస్ఫృశుడు, విదర్ఘుడు కీకటుడు అనే తొమ్మిది మందిని ప్రధానులుగా నియమించాడు. కవి, హరి, అంతరిక్షుడు, ప్రభుద్దుడు, పిప్పులాయనుడు, అవిర్ముతుడు, ద్రమీధుడు, చమసుడు, కరభాజనుడు, అనే తొమ్మిండుగురు భాగవత ధర్మాన్ని ప్రకాశింపచేసారు. తక్కిన ఎనబై యొక్క

మంది కుమారులు తన తండ్రియైన బుపభుని మాట జవదాటనివారు. వేదధర్మాలు అనుష్ఠించేవారు. వారు బ్రాహ్మణోత్తములుగా పేరెన్నిక గన్నారు.

బుపభుడు సంసారిక బంధాలలో చిక్కుకోలేదు. ధర్మం, అర్థం, కీర్తి, సంతతి, ఆనందం, అమృతత్వం, చక్కగా సాగడంకోసం గృహస్థాత్రమం పాటించ వలసిందిగా ప్రజలను ఆనుశాంసించేవాడు. బుత్స్విక్యులు ఉపదేశించినట్లు ఒక్కొక్క యాగాన్ని నూరు పర్యాయాలు యాధావిధిగా చేసి సుఖ జీవనం సాగించాడు.

బుపభుడు సంసార వ్యామోహాన్ని వదలిపెట్టడు. కొడుకులకు రాజ్యమంతా అప్పగించాడు. ‘బిడ్డలారా! ఈ గడ్డమీద పుట్టిన మనుష్యులు కామానికి లొంగిపోతే కుక్కలకు కూడా రాని కష్టాలు వారికి ఎదురొతాయి. తపస్స వల్ల మానవులకు తరగని సుఖం కలుగుతుంది. ఆడువారంటే మోజుపడి కామవాంచ తీర్చుకోవడమే ప్రధానమనుకొన్న వారికి సంసారం సాక్షాత్ నరకమే అవుతుంది పెద్దల సహకారం మోక్షానికి దారితీస్తుంది.

సంసారికి ఇల్లన్నా, పొలాలన్నా, కొడుకులన్నా, ఆప్తులన్నా ధనమన్నా నేను నాది' అనే వ్యామోహం పెరుగుతుంది. వాటివల్ల మోహం పెంచుకోవడంతో వానికి మోక్షమార్గం దూరమవుతుంది. మోక్షోపాయాలు చెబుతాను - 1. ‘పరమేశ్వరుడిపై భక్తి కలిగి ఉండటం, 2. కోరికలు లేకపోవడం, 3. సుఖ దుఃఖాలలో సహనం, 4. జీవుల పట్ల సానుభూతి, 5. భగవద్విషయమైన జ్ఞానంపట్ల ఆసక్తి, 6. తపస్స, 7. నా కథలను లీలలను ఆలకించడం, 8. నన్నే దైవంగా భావించి నా గుణాలను కీర్తించడం, 9. ఎవరితోనూ విరోధభావం లేకుండడం, 10. సమబుద్ధి కలిగి ఉండడం, 11. శాంతితో జీవించడం, 12. ‘నాగేహం, నాదేహం’ అనే బుద్ధిని వదలి పెట్టడం, 13. ఆధ్యాత్మయోగం అవలంభించడం, 14. ఏకాంత భక్తిభావం, 15. ఇంద్రియాలను జయించడం, 16. కర్తవ్య పరాయణత్వం, 17. సత్యార్థములందు శ్రద్ధ, 18. బ్రహ్మచర్యం, 19. వాక్యులను సంయుమనముతో వాడటం, 19. జాగరూకత, 20. అన్నిచీలో నన్నే చూడడం - ఇవి ముక్తి మార్గాలు. అజ్ఞానం నుండి పుట్టిన హృదయ బంధనమనే తీగు యోగం అనే చురకత్తితో ఘైర్యంగా తెంపివేయాలి.

4. అ॥ అరయిం గర్జరూప మగు నవిద్యాజన్మ
 మైన హృదయబంధనాది లతల
 నప్రమ త్తయోగ మను మహాఘరికతో
 దెంపవలయు నంతిం ద్రెంపుతోడ (5-70)

యోగం ఆనుష్టించే వ్యక్తి గురువయితే - శిష్యులనూ, తండ్రి అయితే బిడ్డలనూ, రాజయితే ప్రజలనూ తానునేర్చిన యోగమార్గంలో పెట్టవలెను. నా శరీరం ఎలా ఏర్పడిందో మీరేమాత్రం ఊహించలేరు. పాపరహితమైంది. అందువల్లనే ఆర్యులు నన్ను 'బుషభుదన్నారు, శుద్ధసాత్మ్యకమయిన నా శరీరం నుండి పుట్టినవారే మీరందరూ. కుమారులారా! తోడబుట్టిన వాడూ, మహాత్ముడూ అయిన భరతుణ్ణి నాలాగే భావించి సద్యాద్ధితో సేవించండి.

5. సీ॥ భూతజాలములందు భూజముల్ వర్యముల్
 భూరుహముల కంటె భోగి కులము
 భోగి సంతతి కన్న బోధనిష్టులు బోధ
 మాన్యుల కన్నను మనుజవరులు
 వీరి కన్నను సిద్ధ విబుధ గంధర్వులు
 వారి కన్న నసురుల్ వారికన్న
 నింద్రాది దేవత లిందతి కన్నను
 దక్కాది సన్మునుల్ దలంపనెక్కు
 తే॥ డంత కన్నను భర్గుండా యభపు కన్నిం
 గమలభపుం డెక్కు డాతని కంటె విష్ణుం
 డధికుం డాతడు విప్రుల నాదరించుం
 గాన విప్రుండు దైవంబు మానవునకు (5-74)

జీవరాసులలో వృక్షములు శ్రేష్ఠమైనవి, వృక్షములకంటే సర్వములు శ్రేష్ఠము సర్వములకంటే ఉత్తములు శ్రేష్ఠులు, ఉత్తములకంటే భూపతులు గొప్పవారు భూపతులకంటే సిద్ధులు శ్రేష్ఠులు, సిద్ధులకంటే దేవతలు గొప్పవారు దేవతల కంటే ఇంద్రాది దిక్కాలకులు శ్రేష్ఠులు, వీరికంటే దక్కులు శ్రేష్ఠులు, దక్కాదుల కంటే

రుద్రుడు వ్రేష్టుడు, రుద్రునికంటే బ్రాహ్మణ వ్రేష్టుడు, బ్రాహ్మకంటే విష్ణువు అధికుడు, విష్ణువు బ్రాహ్మణులను ఆదరిస్తాడు. అందుచేత మానవులకు బ్రాహ్మణుడే దైవం.

నాకు తెలిసినంత వరకు బ్రాహ్మణులకు సాచి అయిన దైవం లేదు. అగ్నులలో ప్రేత్యే హవిస్సుకంటే బ్రాహ్మణులు భోజనం చేస్తుంటే నాకు ఎక్కువ సంతోషం కలుగుతుంది. వేదరూపమైన నా దేహాన్ని, బ్రాహ్మణోత్తములు ధరిస్తారు. బ్రాహ్మణులను పూజ సేయడం నన్ను పూజ చేయడమే అవుతుంది. విష్ణులను పూజించే మానవుడు మాయాతీతుడువుతాడు. అని లోకానికి వెల్లడించు ఆచారాలను బుషభదేవుడు ఉపదేశించాడు.

బుషభదేవుడు భరతనికి పట్టం గట్టి రాజ్యభారం అప్పగించాడు. అనంతరం పిచ్చివానిలాగా ప్రవర్తిస్తూ అగ్నిల్ని తనలో ఆరోపించుకొని కొంతకాలం గడిపాడు. ఎవరయినా పలకరించినా బదులు చెప్పకుండా మౌనప్రతం చేపట్టాడు. నిశ్చలమైన చిత్తంతో ఏకాకిగా సంచరిస్తున్నాడు. అతని దివ్యమంగళ విగ్రహం ముద్దు గుమ్మలను మోహంలో ముంచెత్తుతున్నది. అతడు ఎవరూ గుర్తు పట్టకుండా తిరుగుతున్నాడు.

యోగ విధానం ప్రజలకు వింతగా ఉంటుందని బుషభుడు గ్రహించి ఒకేచేట ‘అజగరం’ లాగా పొరల సాగాడు. ఈ విధంగా అన్నం తింటూ నీరు తాగుతూ మలమూత్రాదులలో పొరలుతుండేవాడు. అతని మలం సుగంధంతో పది ఆమడల దూరం పరిమళిస్తుండగా భగవదంశ సంభూతుడైన బుషభుడు వృషభంవలె, మృగంవలె వాయసంవలె ప్రవర్తిస్తూ మహాదానందం పొందేవాడు. వాసుదేవుణ్ణి తనలో ప్రత్యక్షంగా దర్శించుకుంటూ యోగసిద్ధుడైనాడు.

శుక్రబ్రాహ్మ పరీక్షితుతో ‘రాజా! కామక్రోధాది అరిషద్వర్గాలకూ కర్మబుంధాలకూ మనస్సే మూలకారణం. అందుచేత ఆర్యులు మనస్సును సుతరామూ విశ్వసింపరు. మహాత్ములలో అగ్రేసరుడు, సాటిలేని దివ్య తేజస్సుతో ప్రకాశించేవాడు, దేవతలకు గురువయిన వాడు పరమ పురుషుడు అయిన బుషభుడు శరీరం విడవడానికి నిశ్చయించాడు.

బుషభుడు మనసులో దేహభిమానాన్ని వదులుకొన్నాడు. దక్కిణ కర్ణాటక దేశాల వైపు కుటక పర్వత సమీపంలోని ఉపవనం చేరుకున్నాడు. దిగంబరుడై సంచరించాడు. అడవిలో నిప్పంటుకుంది. ఆ కార్మిచ్ఛ మంటలలో బుషభుడు

కాలిపోయాడు. బుషభుని చేతులను ‘అర్ధతుడు’ అనే పేరుగల ఆ రాష్ట్రాధికారి స్వీకరించాడు. కలియుగంలో అధములైన మానవులు దేవమాయవల్ల మోహితులవుతారు.

రజోగుణంతో నిండిన పురుషులకు మోక్షమార్గం ఉపదేశించడం కోసమే బుషభుని అవతారం. ఎవడు లోకాలకు ఆది అయిన పురాణ పురుషుడో అలాంటి బుషభదేవుడు భూలోకంలో అవతరించి కర్మసంబంధంలేని మోక్షధర్మాన్ని ప్రభోధించాడు.

ఆయన చరిత్ర వింటే దుశ్శరిత్రుల దురితం తొలగిపోతుంది. హరిభక్తి యోగమనే అమృత స్నానంచేసి పవిత్రులవుతారు. పరమ పురుషార్థమైన మోక్షాన్ని సిద్ధింపజేసుకొంటారు. సప్త ద్వీపాలలోని జనులు నేడుకూడా బుషభుని మహిమలు పొగడుతుంటారు. బుషభుడు విష్ణుమూర్తితో తాదాత్మం పొందాడు. బుషభుడు సాక్షాత్కుగా విష్ణువు.

చ. భరతుని కథ :

బుషభుని అనంతరం భరతుడు భూమండలాన్ని ఎంతో దీక్షతో పరిపాలించాడు. విశ్వరూపుడనే రాజు కుమారై ‘పంచజని’ని భరతుడు కోరి పెళ్ళిచేసుకొన్నాడు. పంచజనివల్ల సుమతి, రాష్ట్రబృత్తు, సుదర్శనుడు, ఆచరణుడు, ధూధ్రువేతువు అనే అయిదుగురు కొడుకులు పుట్టారు. ‘అజనాభ’ మనే పేరుతో పిలువబడే ఈ భూభాగాన్ని భరతుడు పాలించడం వల్ల దీనికి ‘భరతవర్షం’ అనే పేరు రూఢమైంది. అమావాస్య పూర్ణిమలలో చేసే సత్కర్మలను చాతుర్యాసముల కాలంలో చేసే అగ్నిహంత్రాదులనూ ఆచరించాడు. భగవంతుని గొప్పదనాన్ని తలచుకొంటూ భక్తిమయమైన హృదయంతో శ్రద్ధతో సమస్తరాజ్యాన్ని పరిపాలించాడు. ఇలా భరతుడు యాఖైలక్ష్మలవేల సంవత్సరాలు రాజ్యపాలన సాగించాడు. భోగభాగ్యాలను రాజసౌధాలనూ వదలిపెట్టి తాను పులహంత్రమానికి వెళ్ళిపోయాడు. సాలగ్రామాలకు ఆలవాలమైన గండకీనది ఆ ఆశ్రమ సమీపంలో భరతుడు ఒంటూ తనివితీరా సేవ చేస్తున్నాడు.

భగవంతుని సేవాప్రతంలో మునిగిపోయిన భరతుడు జింకచర్యం ధరించాడు. తలవెంట్రుకలు తడిసి వంపులు తిరిగి జడలుగర్భీ రాగి రంగుతో మెరవసాగాయి. భరతుడు గండకీనదిలో స్నానంచేసి మూడు ముహూర్తాల కాలం నీటిలో నిలబడి ప్రషంపం జపిస్తున్నాడు. లేడి ఒకటి నీరు తాగాలని బంటరిగా నదీతీరానికి వచ్చింది. ఆ నదీతీరంలో ఒక సింహం దద్దరిల్లేటట్లు భయంకరంగా గర్జించింది. ఆ హరిణాంగన దప్పిక తీర్చుకోకుండానే ఒక్కదూకు దూకింది. దాని గర్భంలోని పిల్లజారి నదీజలాలలో పడింది, తల్లి జింక కొండరాతి మీదపడి ప్రాణాలు విడిచింది.

ఆ నదీ జలాలలో విలవిలలాడుతూ వున్నలేడి పిల్లను చూచిన భరతుని హృదయం తల్లిదిల్లింది. తల్లిలేని లేడిపిల్లను ఆశ్రమంలోకి తెచ్చాడు. భరతుడు తన నిత్యకృత్యాలయిన అష్టంగయోగాలనూ మరిచిపోయాడు. అస్తుమానం ఆ జింకపిల్లతో ఆడుతూ పాడుతూ ఈ తల్లిలేని పిల్లను తప్పక కాపాడుతాను. జపం చేసేటప్పుడు కూడా అతడు ఆ బాలహరిణాన్ని తనప్రక్కనే అట్టిపెట్టుకొనేవాడు. రానురాను ఆ జింకపై మమకారం ఎక్కువవుతుంటే దాన్ని భుజాలపైకి ఎక్కించు కొనేవాడు. ఇలా ఉండగా ఒకనాడు ఆ లేడిపిల్ల ఆశ్రమం విడిచి ఎటో పారిపోయింది. ఆ హరిణను గురించి పరిపరి విధాలుగా భావించి పరితపించుతున్న భరతుడు యోగ త్రప్పుడయ్యాడు. భగవంతుణ్ణి ఆరాధించటం మానుకొన్నాడు.

శుక యోగీంద్రుడు పరీక్షిత్తుకు భరతుని కథ చెబుతూ మళ్ళీ ఈలా అన్నాడు. భరతుడు ముక్కి మార్గానికి ఆటంకమనే భావనతో ఇల్లు, ఇల్లాలు, పిల్లలు మొదలైన సమస్తమూ వదలిపెట్టి తపస్సీ అయ్యాడు. ఒక జింకపిల్ల అతనికి తటస్త పడింది. త్రప్పుణ్ణి చేసింది. భరతుడు బాధపడుతున్న సమయంలో ఆ జింకపిల్ల తిరిగి వచ్చింది. భరతునికి చివరిక్కణంరానే వచ్చింది. ఆ జింకనే భావించుకుంటూ భరతుడు ప్రాణాలు విడిచాడు. భరతుడు లేడికడుపున లేడిగా పుట్టినా బాధపడుతూ ఈలా అనుకున్నాడు.

దేవేంద్ర వైభవాలను తనిని తీరా అనుభవించాను. నా కుమారులను రాజులుగాజేసి అడవికి వచ్చి తపస్సీనైనాను. తాపసులందరూ రాజర్షిని అని గౌరవించారు. ఒక జింకపిల్ల మీద మోహం పెంచుకొని త్రప్పుడైపోయాను.

హరికథలను వినడం, హరిని తలచుకోవడం, హరి నామకీర్తనం చేయడం, హరి పూజలు చేయడం, క్షణకాలం కూడా వ్యర్థం చేయని అతనికి ఈ లేదిపిల్ల వల్ల విష్ణుం కలిగింది. ఆ తర్వాత పులస్త్య పులహోశ్రమం చేరుకున్నాడు. అది ఒక భగవత్ క్షేత్రం. జింక జన్మకు కారణమైన ఆ నదీతీరంలోనే బ్రతుకు ముగించాలని కోరుతూ కాలం గడిపాడు. ఆ పుణ్యవదిలో స్నానం చేస్తూనే తన హరిణ శరీరం వదలి పెట్టాడు'. అని శుకయోగీంద్రుడు పరీక్షితుకు తరువాత కథ ఈలా వివరించాడు.

భరతుడు లేది దేహాన్ని వదలిపెట్టి తరువాత జన్మలో అంగిరస గోత్రుడైన ఒక బ్రాహ్మణునికి కుమారుడుగా పుట్టాడు. ఆ బ్రాహ్మణునికి ఇద్దరు భార్యలు. పెద్ద భార్యకు తొమ్మిదిమంది పుత్రులు పుట్టారు. చిన్న భార్యకు ఒక కుమార్తె, ఒక కుమారుడు జన్మించారు. చిన్న భార్య కుమారుడే మన భరతుడు. భరతునికి శ్రీహరి అనుగ్రహం వల్ల పూర్వజన్మ స్మృతి కలిగింది. బంధవిముక్తికోసం ఉన్నతుడుగా, జడుడుగా, అంధుడుగా చెవిటివాడుగా లోకులకు కనిపిస్తూ జీవితం గడుపుతున్నాడు.

భరతుని తండ్రి తన చిన్న కుమారుణి ఎంతో గారాబంగా పెంచాడు. భరతునికి కర్మలంటే ఏమాత్రం ఆసక్తి లేకపోయినా ఓధించేవాడు తండ్రి దగ్గర ప్రణమం, వ్యాహృతులతో కూడిన గాయత్రి మంత్రాపదేశం పొందాడు. చైత్ర, వైశాఖ, జ్యేష్ఠ, అషాదమాసాలలో ఇతరులతో కలసి వేదాధ్యయనం చేశాడు. కుమారుడైన భరతునికి అతని తండ్రిశౌచవిధి, ఆచమనవిధి, అధ్యయనవిధి, ప్రతనిధి, మొదలైన నియమాలను అగ్ని ఆరాధనం గురువుపూష వంటి సత్యార్థాలను నేర్చాడు. అంగిరస గోత్రజుడైన ఆ విప్రుడు ఆకస్మికంగా పరలోకగతుడైనాడు. తండ్రి చనిపోగానే తల్లి భర్తతో సహగమనం చేసింది. సపతితల్లి కొడుకులు భరతుని శాస్త్రాదులు కూడా చదవనీయలేదు. ఇంటిపనులు చేయమని శాసించారు. జనులు భరతుని ‘బరే! పిచ్చివాడా! మోద్దూ, చెవిటివాడా’ అని గద్దించేవారు. బరువులు మోసేవాడు. కూలీపని చేసేవాడు. బిచ్చమెత్తేవాడు. ఈలా భరతుడు కాలంగడపనాగాడు.

భరతునకు పుడుసోపేతమైన అన్నం పెట్టినా, పాసిపోయిన అన్నం పెట్టినా ఒకే విధంగా స్వీకరించేవాడు. రుచుల కోసం అర్చులు సాచేవాడు కాదు. మట్టి గొట్టుకున్న మాణిక్యంలాగా ప్రకాశిస్తూ బ్రాహ్మణర్థస్సుతో కనిపించేవాడు. ఏదయినా పనిచేసిగాని భరతుడు ఊరక ఇతరుల నుండి ఆహారం స్వీకరించేవాడు కాదు. సవతి తల్లి కొడుకులు అతనికి పొలం పనులు అప్పజెప్పారు. ఏ పని చెప్పినా కాదనకుండా చేసేవాడు. పొలానికి కాపాలా కాస్తుండేవాడు. చేలో ఒకచోట వీరాసనం వేసికొని పొలానికి కావలి కాస్తున్న బ్రాహ్మణ కుమారుడు భరతుడు బిల్లరాజు భటులకు కనిపించాడు. ఆ భటులు కాళికాదేవికి బలిషశువుగా నరబలి యివ్వడానికి వెతుకుతున్నారు. నరబలికి తగిన పశువు దౌరికింది కదా అని భటులు ఆ బ్రాహ్మణ యోగిని పట్టుకున్నారు.

ఈ భరతుని కాళికాలయానికి గొనిపోయి తలంటిపోశారు. కొత్తబట్టలు కట్టించి ఒంటినిండా గంధం పూసి మెడనిండా పూలదండలు చుట్టారు. బిల్లరాజు నరబలితో వేడిరక్తంతో అమ్మవారిని సంతోషపెట్ట తలచాడు. భరతుణ్ణి నరికి బలివ్వడానికి సిద్ధమయ్యారు. భరతుదేమాత్రం తొణకలేదు. భరతుని తేజస్సు చూసి కాళికాదేవి భయపడింది. కాళికాదేవి ముప్పిరిగొన్న క్రోధంతో ఆ బోయరాజు మీదా, పరిచారకుల మీద విజృంభించింది, వారి శిరస్సులు నేలకూల్చింది. బిల్లరాజు శిరస్సును చేతబట్టుకొని ఆడుతూ పాడుతూ ఆనందతాండవం జేసింది.

బ్రాహ్మణులలో అంతర్యామిగా విష్ణువు వుంటాడు గనుక వారికి ఎవరయినా అపకారం తలపెడితే తప్పక వారే చెడిపోతారు. తన్న చంపడానికి వచ్చిన వారన్నా సాక్షాత్కారించిన కాళికాదేవి అన్నా భరతునికి ఏమాత్రం భయం కలుగలేదు. భరతుడు కాళికాలయం వదలిపెట్టి పొలందగ్గరికి వచ్చి ఎప్పటిలాగా కాపలా కాస్తున్నాడు.

ఒకసారి సింధు దేశాన్ని పరిపాలించే ‘రహుగణ’డనే రాజుకు ‘ఆధ్యాత్మ విద్య’ తెలుసుకోవాలని బుద్ధి పుట్టింది. ఇట్టుమతీ తీరంలోని కపిల మహామునిని దర్శించడానికి పల్లకి ఎక్కిబయలు దేరాడు. ఆప్మాడు భరతుని తీసుకొని వచ్చి

పల్లకి బొంగును అతని భుజంమీద పెట్టారు. భరతుడు ఎదురుచెప్పకుండా చీకూచింత లేకుండా మోస్తున్నాడు. భరతునికిది అలవాటులేదు - పల్లకి ఎగుడు దిగుడుగా ఊగుతోంది. రాజుబోయిలను చూచి ఇలా అన్నాడు. మీ ఎగుడు దిగుడు నడకవల్ల నాకు బాధగా ఉన్నది, అనగానే బోయాలు రాజుగారికి ఈలా సమాధాన మిచ్చాడు.

‘మహోప్రభూ! ఈ ఎగుడు దిగుడు నడక మాదికాదు. ఈ బ్రాహ్మణుడు సరిగా నడవలేదు. వీనితోపాటు మేము సరిగా నడవలేకున్నాం’ అన్నారు. రఘుగణుడు బ్రాహ్మణునిని చూచి పరుష వాక్యులతో గద్దించినా, భరతుడు ఏమీ బధులు పలకకుండా పల్లకిని ఆలానే మోస్తునే ఉన్నాడు. రఘుగణుడు పిచ్చి కోపంతో ఈలా అరిచాడు.

‘ఓరీ! నీకుంటి నడకలను వదలించి సరిఅయిన మార్గంలో నడిపిస్తాను’ అని అధికారమంతో తమోగుణ ప్రకోపంతో కారుకూతలు కూశాడు. ఆ బ్రాహ్మణుడు యోగుల స్వభావం బొత్తిగా తెలియని ఆ రాజును చూచి ఈలా అన్నాడు. ‘ఓ రాజు! నీవు చెప్పింది ముమ్మాటికి నిజం. బరువు శరీరానికేగాని నాకేమాత్రం కాదు. జనన మరణాలు కలిగిఉన్న వారందరూ జీవన్మృతులే. జడుడనూ మత్తుడనూ అయిన నాకు శిక్ష విధించిన నీశ్రమ వ్యధం’, ఇలాపలికి భరతుడు పూర్వకర్మ ఫలాన్ని అనుభవించక తప్పదనే భావంతో దండవదలి పెట్టకుండా ఎప్పటిలాగే పల్లకిని మోయసాగాడు. ఆరాజు వెంటనే పల్లకి నుండి దిగాడు. బ్రాహ్మణునికి సాష్టాంగ దండ ప్రమాణం చేశాడు. వినయ వినప్రముదై చేతులు జోడిస్తూ ఈలా అన్నాడు.

‘నీవు సామాన్య బ్రాహ్మణుడవు కాదు. నీ మహిమలు తెలుసుకోలేక నేను అపచారం చేశాను. నాతప్పును క్షమించు. నేను బ్రాహ్మణులకు భయపడినట్లు యమధర్మరాజు కాలదండానికి గానీ, శివుని శూలాయుధానికి గానీ, ఇంద్రుని వజ్రాయుధానికిగాని, అగ్ని, చంద్ర, సూర్య, వరుణల శస్త్రాస్త్రాలకుగానీ ఏమాత్రం భయపడను సుమా! నేనిపుడు విష్ణుదేవుని అంశతో అవతరించినవాడూ, సాక్షాత్

విష్ణు స్వరూపుడూ అయిన కపిల మహాముని వల్ల బ్రహ్మ విద్యోపదేశం పొందాలని వెళుతున్నాను'. అనిరహగణుడు అన్నాడు. అపుడు భరతుడు లోకవ్యవహారంలోని నిత్యత్వం ఉపాధిషై ఆధారపడి ఉంటుందేగాని అది సత్యంకానే కాదు,' అని ఉదాహరణలతో ఈలా విశదీకరించాడు.

అగ్ని జ్యాలలతో కుండకాలుతుంది. కాలిన కుండ కారణంగా అందులో పోసిన నీరు వేడెక్కుతుంది. ఆ నీటిలో వేసిన బియ్యపు గింజలు బాగా ఉండికి పక్కమయి అన్నం సిద్ధమవుతుంది. అలాగే దేహస్నీ ఇంద్రియాలనూ ఆశ్రయించు కొని జీవుడున్నాడు. దేహంలోనే ప్రాణం ఇంద్రియాలు ఉన్నాయి. అందువల్ల దేహాంద్రియాలకు సంబంధించినవన్నీ జీవునకు సంక్రమిస్తాయి. రాజు చెడుకర్మలు వదలిపెట్టి విష్ణు పాదాలను సేవిస్తే, సంసార బంధాలనుండి విముక్తుడవుతాడు.

భరతుడు ఈలా పలుకగానే రాజులో మార్పుకలిగింది. భరతునితో సింఘరాజు ఈలా అన్నాడు. 'మహాత్ముడైన నిన్ను తిరస్కరించాను. నన్ను క్షమించు' అని క్షమాభిక్ష వేడిన రాజును జూచి బ్రాహ్మణుడైన భరతుడు ఆలా అన్నాడు. 'రాజవంద్రా! పెద్దలెవరూగాని ఈ ప్రపంచం సత్యమని చెప్పరు. అయితే నీవు సత్యమంటున్నావు. వ్యవహారం సత్యం అనలు సత్యం కాదు.

మనసుకు ఒక సంస్కారం ఉంది. ఆ సంస్కారం ధర్మ, అధర్మాల రూపంలో ఉంటుంది. సత్యరజ్ఞమోగుణాలతో వికారం పొందుతుంది. నేతిలో వత్తులు పెట్టి దీపం వెలిగిస్తే పొగలతో కూడిన జ్యోతిపుడుతుంది. నేయా వత్తి రెండు లేకపోతే స్వస్వరూపాన్ని పొందుతుంది. జ్ఞానేంద్రియాలు ఇదు, ఇంద్రియాల మీద పనిచేసే ప్రజ్ఞలైదు, అభిమానం అనే పదకొండున్నా మనసుకు ఏర్పడే వత్తులు.

ఈ పదకొండు వత్తులతో కూడిన మనస్సు. ఈ జీవునికి లెక్కలేనన్ని జన్మలను కలిగిస్తుంది. జీవుడు శ్రీహరిపాద ధ్యానమనే ఆయుధంతో మనస్సును గెలిచినట్లయితే పరతత్త్వాన్ని అందుకుంటాడు'. అని బ్రాహ్మణుడయిన భరతుడు పలుకగానే అతని మహిమకు ఆశ్చర్యపడి అతనికి నమస్కారం చేసి రాజయిన రహగణుడు ఈలా అన్నాడు.

బ్రాహ్మణ శ్రేష్ఠుడా! దయచేసి నాకు ఆధ్యాత్మతత్త్వాన్ని సమగ్రంగా వివరించు అని అడిగిన రాజుతో భరతుడు ఇలా అన్నాడు. ‘ప్రపంచస్ఫోకి కారణమయిన తత్త్వం తెలియజేస్తున్నాను. ఈ భూమి పరమాణువుల సమూహంతో ఏర్పడింది. అవిద్య మనస్సుల కలయికచే ఈ జగత్తు పుట్టింది. ఈ అవిద్య కారణంగా జగత్తు రెండవదయింది. పరిశుద్ధమయినది జ్ఞాన రూపమయినది బ్రహ్మమొకటే సత్యం. జగత్తు అసత్యం’ అని విశదీకరించి మరల భరతుడు ఈలాగున అన్నాడు. ‘భాగవతులను ఆనుదినమూ ఆరాధించితే మనబుద్ధి మోక్షమార్గం వైపు పోతుంది.

నేను పూర్వజన్మతో భరతుడనే రాజును. నేను సర్వ సంగ పరిత్యాగం చేశాను. చివరకు ఒకానొక జింక పిల్లల్మీద మమత పెంచుకొన్నాను. ఆ కారణంగా లేడిగా జన్మమెత్తాను. హరిభక్తిని వీడలేదు. మరలా నాకు మానవ జన్మలభించింది. సంసారం ఒక పెద్ద అడవి వంటిది. ఆ అడవిలో కామం, లోభం మొదలైన దొంగలు తిరుగుతుంటారు. వాడుదాచుకొన్న ధర్మమనే మహాధనాన్ని దోచుకు పోతారు. అందువల్ల సంసారం పట్ల కోరికలు పెంచుకోకూడదు. ఆ అడవిలో కొడుకులూ, స్నేహితులూ, భార్యలూ మొదలయిన వారందరూ, తోడేళ్ళు, మేకలను భక్తించినట్లు పురుషుల్లి పీక్కుత్తింటారు’.

6. సీ॥ధరణిశ! మాయచేతను దాంటఁగారాని, పథమునఁ బెట్టంగఁబడ్డ జీవు

డెలమిమై గుణకర్మములఁ జేయుచును లాభమాశించి తిరుగు బేహారి మాచ్చి
ఘల మపేక్కించుచుఁ బాయిక జీవుండు సంసారగహన సంచారి యగుచు

ననవరతము నుండు నా మహావనమందుఁగామలోభాది తస్మయులు గూడి
తే॥ ధరణి విజితేంద్రియుండు గాని నరునిఁ బట్టి

ధర్మ మనియెడి యా మహాధనమునెల్ల

నరసి కొనిపోవుచుండుడు రసుదినంబుఁ

గాన సంసారమందు నాకాంక్ష వలడు

(5-164)

‘ధనంకోసం నరుడు వ్యధలకు లోనవుతాడు. నరుడు సంసారంలో త్రోవదపి అక్కడక్కడే తిరుగుతుంటాడు. అడవిలో ప్రాప్తించిన అల్ప జంతువుల మంసానికి బోయలు కొట్టాడుకున్నట్లు సంసారంలో కుట్టలు కుతంత్రాలు పన్నుతూ అల్ప

విత్తాలకోసం తన్నులాడుకొంటారు. మోక్షమంటూ ఉందనీ ఆ ముక్కి వల్ల కలిగే అనందం శాశ్వతమనీ తెలుసుకోలేరు. అందుకు అవసరమైన ఆధ్యాత్మి యోగాన్ని అవలంభించక చెడిపోతుంటారు. అందుచేత మాయను తొలగించుకొని, సంసార కారణమయిన నీరాజ భావాన్ని వదలిపెట్టు. జ్ఞానమనే కత్తిచేపట్టి మార్గంచేసుకొని భయంకరమైన ఆ అదవి నుండి బయటపడు' అని బోధించగా రహంగణడు భరతునితో ఇలా అన్నాడు.

‘భూసురాక్రైష్ణ! నీపాదపద్మ పరాగాల సంస్కర్మనం నా పాపాలన్నింటిని పటాపంచలు చేసింది. నాలో హరిభక్తి అతిశయించింది’ అన్నాడు. అప్పుడు ఆ యోగీశ్వరుడు సింధుపతి అయిన రహోగణనికి తత్వజ్ఞానం ఉపదేశించాడు. సింధుపతి కూడా సత్పురుష సాంగత్యం కారణంగా తత్వజ్ఞానం పొందాడు. అతనికి దేహమే ఆత్మ అనే భ్రమనశించింది. అని చెప్పిన శుకయోగీంద్రునితో పరీక్షిస్తురేంద్రుడు ఈ విధంగా అన్నాడు. ‘భరతుని చరిత్ర వినిపించిన వారినీ, విన్న వారినీ శ్రీమన్నారాయణుడు తప్పక రక్షిస్తాడు’.

భరతుని కుమారుడయిన సుమతి ధర్మయుక్తంగా పరిపాలన సాగిస్తున్న సమయంలో పాపండులు తమ మతాన్ని స్థాపించాలనే ఉద్దేశంతో అతని దగ్గరకు వచ్చి ఈ విధంగా పొగడసాగారు. ‘ఓ మహారాజా! మేము నిత్యమూ బుద్ధదేవణి కొలిచినట్లుగా నిన్న సేవిస్తాం’ అంటూ ప్రియోక్తులు పలికారు.

సుమతి భార్యయిన దేవసేనకు ‘దేవతాజిత్తు’ అనే కొడుకు పుట్టాడు. అతడికి ‘అసురి’ అనే భార్యవల్ల ‘దేవద్యమ్యుడు’ అనే కొడుకు పుట్టాడు. దేవద్యమ్యునికి ‘దేనుమతి’ వల్ల ‘పరమేష్టి’ అనే కొడుకు పుట్టాడు. పరమేష్టికి సువర్ణలవల్ల ‘ప్రతీహాడు’ కలిగాడు. ప్రతీహాడుకి ‘ప్రతిహర్ష’ ‘ప్రస్తోత’, ‘ఉద్గాత’ అనే ముగ్గరు కొడుకులు పుట్టారు. ప్రతిహర్షకు ‘స్తుతి’ అనే భార్యవల్ల వ్యోముడు, భూముడు అనే ఇద్దరు కొడుకులు భూమునికి ‘ఖుషికుల్య’ అనే భార్యవల్ల ఉద్దీధుడు అనే కొడుకు పుట్టాడు. ఉద్దీధునికి ‘దేవకుల్య’ వల్ల ‘ప్రస్తోత’ అనే కుమారుడు పుట్టాడు. ప్రస్తోతకు ‘వరరుత్స’ వల్ల ‘విభుడ’నే కొడుకు పుట్టాడు. విభునికి ‘భారతి’ వల్ల ‘పృథునేనుడు’ కలిగాడు. పృథునేనునికి ‘అకూతి’ వల్ల నక్కడు

జన్మించాడు. ఆ ‘నక్కని’ కుమారుడే గయుడు - రాజర్షిగా గొప్ప కీర్తి గడించాడు. గయుడు జీవరాసులనూ రక్షించడం కోసం విష్ణువు సత్యప్రధానమయిన దేహం ధరించి అవతరించాడని పెద్దలు చెబుతారు.

గయుడు ధర్మమార్గానుసారంగా ప్రజలను సత్కర్యలలో నియోగిస్తూ, అవసర మయినపుడు గట్టిగా మందలిస్తూ ఎంతో సంతోషిస్తూ పరిపాలించాడు. సత్య విషయంలోనేమి, మంచి వారిని సేవించడంలోనేమి ధర్మసంబంధంలోనేమి, యజ్ఞ కర్మల విషయంలోనేమి గయుడు సాక్షాత్తు విష్ణు స్వరూపుడే గాని మానవమాత్రుడు కానేకాడు. మహాపురుషుడు గయుడు. దక్షప్రజాపతి పృతికలయిన త్రిప్తి, మైత్రి, దయ, మొదలయిన దేవతలు తమంతతాముగా వచ్చి వరాలు ప్రసాదించారు. భూదేవి అయిన ప్రజలపాలితి కామధేనువు అయింది. బ్రాహ్మణులు తమ పుణ్య సంపదలో ఆరవభాగం పంచి యిస్తున్నారు.

బ్రహ్మమొదలు గడ్డిపరక పర్యంతం అన్ని లోకాల ప్రాణులనూ గయుడు సంతృప్తి పరిచాడు. గయునికి ‘జయంతి’ అనే భార్యవల్ల చిత్రరథుడు, స్వాతి, అవరోధనుడు అను మువ్యరు కొడుకులు పుట్టారు. చిత్రరథునికి ‘ఊర్ర’ వల్ల సమ్రాట్టు పుట్టాడు. ఆ సమ్రాట్టుకు ఉత్సవవల్ల మరీచి కలిగాడు. మరీచికి ‘బిందుమతి’ వల్ల బిందుమంతుడు పుట్టాడు. ఆ బిందుమంతునికి ‘సంఘు’ వల్ల మధువు జన్మించాడు. మధువుకు ‘సుమనస’ వల్ల వీరప్రతుడు ఉదయించాడు. ఆ వీరప్రతునికి ‘బోజ’ వల్ల మన్యప్రమన్యులనే ఇద్దరు కుమారులు కలిగారు. మన్యపుకు ‘సత్య’ వల్ల భువనుడు పుట్టాడు. భువనునికి ‘దోష’ వల్ల త్వష్ట జనించాడు. ధర్మాత్ముడైన త్వష్టకు విరోచనవల్ల ‘విరజు’దనేవాడు జన్మించాడు. విరజునికి ‘విఘ్నాచి’ వల్ల నూరుగురు కొడుకులు పుట్టారు. విరజుడు ప్రియప్రతుని వంశంలో చివరివాడు. ఇంద్రుని తమ్ముడయిన ఉపేంద్రునిలాగా రాజవంశంలో రాణించాడు. ఈ విధంగా శుకుమహర్షి మాటలకు పరీక్షిత్తు చాలా సంతోషించగా విష్ణుమూర్తి మహిమలు వినాలనే కుతూహలంతో మరల ఈ విధంగా ప్రశ్నించాడు. ద్వీపాలకూ వర్షాలకూ, సముద్రాలకూ సంబంధించిన విశేషాలను సవిస్తరంగా వెల్లడించు అని ప్రార్థింపగా - శుకయోగి పరీక్షిత్తుతో ఇలా అన్నాడు.

10. శుకయోగి తెలిపిన భూగోళ నిర్ణయము :

‘నరేంద్రా! భూమి పద్మకారంగా ఉంది. ఆ పద్మకరమయిన భూమి జంబూద్ధీపం తామర రేకులాగున గుండ్రంగా కనిపిస్తుంది. లక్ష్మీయోజనాల పొదవూ, లక్ష్మీయోజనాల వెడల్చూ కలిగి ఉంటుంది. తొమ్మిది వేల యోజనాల విస్తరణం గల తొమ్మిది వర్షాలున్నాయి. విభజించే సరిహద్దులుగా ఎనిమిది పర్వతాలున్నాయి. తొమ్మిది వర్షాలలో నట్టనడుమ ‘ఇలావృత్తమనే వర్షం ఉంది. నడుమ బంగారు రంగుతో కూడిన పర్వతం ఉంది. అదే సువర్ణమయమైన సుమేరు పర్వతం. భూమి పద్మమయితే సుమేరు పర్వతం దాని కర్ణికలాగున్నది. అది కులగిరులకే రాజువంటిది. ఆ మేరుగిరి లక్ష్మీయోజనాలు ఎత్తు కలిగి ఉంది. పొదప్రదేశం పదారువేల యోజనాలమైన ముప్పుది రెండువేల యోజనాలు ఉత్తరపు దిక్కులో నీలము, శ్వేతము, శృంగవంతము అనే పర్వతాలు ఆకాశాన్ని అంటుతూ నిలిచి ఉన్నాయి. తూర్పు నుండి పడమర వరకూ ఉత్తరం నుండి దక్కిణానికి విస్తరించి ఉంటాయి.

తూర్పు పడమరలలో ఉప్పు నీటి సముద్రం వరకూ ఉన్న సరిహద్దు పర్వతాలలో నీలశ్వేత శృంగవత్పర్వతాలు క్రమంగా పదివేల యోజనాలు తక్కువ పొదవు కలిగి ఉంటాయి. రమ్యక, హిరణ్యమ, కురునామాలుకల మూడు వర్షాలు ఉన్నాయి. నీలశ్వేత శృంగవత్పర్వతాలు పొదవుతో సమానంగా ఉంటుంది. ఇలావృత్త వర్షానికి దక్కిణంగా నిషద పర్వతం, హేమకూట పర్వతం, హేమవత్పర్వతం, ఇవి తూర్పు నుండి పడమటి వరకూ పొదవూ, ఉత్తరం నుండి దక్కిణం వరకూ వెడల్చు కలిగి ఉన్నాయి. మూడుకొండల నడుమ మూడు భూప్రదేశాలున్నాయి. హరివర్షం, కింపురుషం, భారత వర్షం అనేవి. ఇలావృత్త వర్షానికి విస్తృతి రెండువేల యోజనాలు. ఈ నాలుగు పర్వత శిఖరాల మీద పతాకాలు లాగున క్రమంగా పెద్దపెద్ద మామిడి చెట్లూ నేరేడు చెట్లూ, కడిమి చెట్లూ, మరిచెట్లూ ఉంటాయి.

శిఖరాల మీద శతయోజన విస్తీర్ణములయిన నాలుగు పెద్ద పెద్ద సరోవరాలు ఉన్నాయి. క్షీరసరస్సు, మదుసరస్సు, ఇంక్కు సరస్సు, నిర్వల జల సరస్సు, ఆ సరస్సులలో స్నానం చేసేవారికి స్వభావం చేతనే యోగ సిద్ధులు సిద్ధిస్తాయి. శిఖరాలపైన నందనం, చైత్రరథం, వైశ్రాజికం, సర్వతోభద్రం అనే దేవోద్యాన వనాలు ఉన్నాయి. ఈ ఉద్యానవనాలలో దేవతలు దేవకాంతలతో కూడి ఆనందంగా విహారిస్తారు.

పర్వతం మీద మామిడి చెట్లు ఉన్నాయి. ఆ పండ్లు చెట్ల నుండి ఆ కొండ మీద రాలుతాయి. ఆ పండ్లరసం అధ్యుతమైన ప్రవాహమై ‘అరుణోదం’ అనే నదిగా ప్రవహిస్తుంది. ఆ నదీ జలాలలో పార్వతీదేవి చెలికత్తెలు స్నానం చేస్తారు. మేరు మందర పర్వతం మీద నేరేడు పండ్లున్నాయి. రాలిపడి పగిలిన ఆ పండ్ల రసమే ప్రవాహంగా ఆ కొండమీద జాలువారుతుంది. ఆ నదిపేరు జంబూనది ఆ నది ఇలావృత వర్ష ప్రదేశాన్ని తడుపుతూ ఆ భూభాగం మీద ప్రవహిస్తుంది. నుపార్వమనే పర్వతం మీద పెద్దకడిమి చెట్టున్నది. ఆ వృక్షకోటరముల నుండి ఐదు మధుధారా ప్రవాహాలు ఐదు దిక్కులూ ప్రవహిస్తూ ఉంటాయి. ఈ ఐదు ప్రవాహాలుక్కిందికి ప్రవహిస్తూ ఇలా వృత్త వర్షం పడమటి భాగాన్ని తడుపుతుంటాయి. కుముద పర్వతం శిఖరం మీద బాగా పెరిగిన పెద్ద మర్మిచెట్లు ఉన్నది. ఆ మర్మి మానునుండి పాలు, పెరుగు, నేఱి, తేనె, బెల్లం ఇంకారకరకాల రుచులు కలిగిన ఆహార పదార్థాలు ఏప్పుడూ ఉత్సవమవుతుంటాయి. ఆ వటవృక్షం - వస్త్రాలు, పాస్పులు, ఆసనాలు, నగలు మొదలయిన వస్తువులను ఇస్తుంది. ఆ ప్రదేశంలో ఆయాచితంగా దక్కే సుఖభోగాలనుభవంవల్లనూ అక్కడ ఎవరికి ముసలితనం రాదు. మరణభయం అసలు లేదు. చలిఎండ బాధలు ఉండనే ఉండవు.

మేరు పర్వతం తామరదుడ్డు. మేరువు చుట్టూ ఉన్న ఎనిమిది కొండలు అగ్ని హోత్రునికి ప్రదక్షిణం చేస్తున్న జ్యాలలులాగున నిలిచి ఉన్నాయి. మేరు పర్వతశిఖరంలో బ్రహ్మపురం ఉన్నది. ఆ బ్రహ్మపురానికి ఎనిమిది దిక్కులలోనూ అష్టదిక్కులకుల పట్టణాలు ఉన్నాయి. అక్కడ నారాయణుడు త్రివిక్రమత్వాన్ని ప్రదర్శించాడు.

నారాయణుని వామ పాదాంగుష్ట నభంచేత బ్రహ్మండంపై కప్పు బద్దలుకాగా రంధ్రం ఏర్పడి జలధార త్రివిక్రమదేవుని పాదాన్ని సృంశిస్తూ ప్రవహించింది. ద్రువుడు శ్రీహరి పాదోదకాన్ని భక్తితో స్వీకరిస్తూ నేటికి తలపై చల్లుకొంటున్నాడు. సప్తమహర్షులు ఆ ఆకాశగంగా జలాన్ని తమ జటా జూటాలలో ఈనాటికి ధరిస్తుంటారు.

విష్ణుమూర్తి పాదం నుండి వినిర్దత్తమైన ఆకాశగంగ మేరు పర్వత శిఖరాగ్రానికి చేరుకుంటుంది. సీత, చక్కను, భద్ర, అలకనంద అనే నాలుగు నామాలతో నాలుగు విధాలుగా ప్రవహించి చివరకు లవణ సముద్రంలో కలిసిపోతుంది. గంగా జలాలు తమను దర్శించుకొనే వారికిని తమలో స్నానం చేసేవారికిని అమృతత్వం ప్రసాదిస్తూ ఉంటాయి.

సీత అనే పేరుతో ప్రభ్యాతమయిన నదీప్రవాహం బ్రహ్మపురం నుంచి ప్రవహించి కేసరగిరి శిఖరాలను తడుపుతూ గంధమాదన పర్వతం మీదుగా సాగి ‘భద్రాశ్వ వర్షాన్ని’ పవిత్రం చేస్తూ తూర్పువైపున లవణసముద్రంలో ప్రవేశిస్తుంది.

చక్కను కేతుమాల వర్షాన్ని పవిత్రం చేస్తూ పడమటి సముద్రంలో సంగమిస్తుంది. ‘భద్ర’ అనే ప్రవాహం కుముదం, నీలం, శ్వేతం, అనే పర్వత శిఖరాల మీదుగా ప్రవహిస్తూ శృంగనగరం చేరుకొని మానసోమత్తరాలైన కురు భూములను పవిత్రం చేస్తూ ఉత్తర సముద్రంలో కలుస్తుంది. ‘అలకనంద’ హేమకూటం, హిమకూటం అనే పర్వత ప్రాంతాలను దాటివచ్చి కర్మక్షేత్రమయిన భారత వర్షాన్ని పవిత్రం చేస్తుంది. దక్షిణ సముద్రంలో కలిసిపోతుంది.

జంబూ దీపంలో భారతవర్షం కర్మభూమి. స్వగం నుండి భూమికి దిగివచ్చినవారు అక్కడ పుణ్య ఘలాలు అనుభవిస్తుంటారు. వారు పూజ్యాలు అంతేకాదు పుణ్యాత్ములు. ఈ ఎనిమిది వర్షాలలో వున్నవారు అక్కడి స్త్రీలు ఒక్క పర్యాయం మాత్రమే బిడ్డలను కంటారు. అక్కడ ఎల్లప్పుడూ త్రేతాయుగమే ప్రవర్తిస్తుంది. ఇలావృత వర్షానికి త్రిపురాసుర సంహారుడైన శివుడు అధిపతి. అక్కడ పార్వతీదేవి విషాదించే ఉద్యానవనం ఉంది. ఆ వనంలోకి పురుషులెవరైనా ప్రవేశిస్తే వారందరూ స్త్రీలు అవుతారని జగజ్జనని శాపం. పరమేశ్వరుణ్ణి పూజించి సంస్కరించి తరిస్తుంటారు.

భద్రాశ్వ వర్షానికి భద్రత్రవుడు అధిపతి. ఆ భద్రత్రవునికి హాయగ్రీవుడు ఇష్టదైవం. ఆ హాయగ్రీవమూర్తిని ధ్యానాలతో సజ్జనులు సేవిస్తుంటారు. హరి వర్షానికి ‘నరసింహాదు’ ఇష్టదైవం. ప్రహోదుడు మొదలయిన పెద్దలతో కలిసి స్నానం చేసి తుచ్ఛులై నరసింహాణ్ణి సేవిస్తుంటారు.

కేతుమాల వర్షంలో భగవంతుడు శ్రీదేవిని సంతోషపెట్టడం కోసం మన్మథ రూపంలో సాక్ష్మాత్మరిస్తాడు. భగవంతుని మాయకు ప్రతిరూపమయిన ఆ శ్రీదేవి కూడా ప్రజాపతి పుత్రికలూ, పుత్రులూ అయిన రాత్రులతో పగళ్ళతో కామదేవణ్ణి స్తుతిస్తూ పూజలు చేస్తూ ధ్యానిస్తూ, ఆరాధిస్తూ ఉంటుంది. రఘ్యకమనే వర్షానికి మత్స్యరూపుడయిన హరి అధిదేవత. ఆ రఘ్యక వర్షానికి మనువు అధిపతి. అతడు కొడుకులతో మనుమలతో మంత్రివరులతో మత్స్యరూపుడయిన శ్రీహరిని అనుపమానమైన భక్తితో ఆరాధిస్తూ ఉంటాడు.

హిరణ్యయ వర్షానికి కూర్చువతారం ధరించిన ఆ శ్రీహరి అధిదేవత. పితృదేవతలకు అధిపతి అయినవాడూ ఆర్యముడు ఆ భూభారాన్ని పరిపాలిస్తుంటాడు. ఆర్యముడు కూర్చురూపుడయిన శ్రీహరిని మనసులో ధ్యానిస్తూ స్తోత్రాలతో సంస్తుతిస్తూ భుక్తి ముక్కలు అందుకుంటాడు. ఉత్తర కురు వర్షానికి వరాహదేవుడు అధిపతి. భూదేవి వరాహదేవుడయిన శ్రీహరిని మనసులో నిలుపుకొని పూజలు చేస్తుంటుంది.

కింపురుష వర్షానికి సీతాలక్ష్మి సమేతుడయిన శ్రీరామచంద్రుడు అధిదేవత. అంజనాదేవి కుమారుడయిన ఆంజనేయుడు కింపురుష గణాలతో కూడి శ్రీరామ చంద్రుణ్ణి ఆరాదిస్తుంటాడు భారతవర్షానికి బదరికార్థమవాసి అయిన నారాయణుడు అధిపతి. నారాయణ దేవుణ్ణి ఆరాధించి ఆ దేవునికి ప్రియమైన మంత్రస్తోత్రాదులతో పూజలు చేస్తారు. భారతవర్షంలో లెక్కలేనన్న నదీప్రవాహాలు కూడా ఉన్నాయి. వాటి విశేషాలను వినిపిస్తాను.

భారత వర్షంలోని పుణ్యపర్వతాలలో మలయం, మంగళప్రశ్నం, మైనాకం, త్రికూటం, బుషభం, కూటరం, గోల్లం, సహ్యది, వేదాద్రి, బుష్యమూకం, శ్రీశైలం, వెంకటాద్రి, మహాందగిరి, మేఘపర్వతం, వింధ్యపర్వతం, శుక్రమంతం,

బుక్కగిరి, పారియాత్రం, ద్రోణగిరి, చిత్రకూటం, గోవర్ధనగిరి, రైవతకం, కుకుంభం, నీలగిరి, కాకముఖం, ఇంద్రికీలాది, దామగిరి మొదలగునవి ప్రసిద్ధ పర్వతాలు.

ఆ పర్వతాలకు పుత్రికలవంటివయిన చంద్రవట, తామ్రపణ్ణి, అవటోద, కృతమాల, వైషోయసి, కావేరి, వేణి, పయుస్వి, పయోద, శర్వ రావర్త, తుంగభద్ర, కృష్ణవేణి, భీమరథి, గోదావరి, నిర్వింధ్య, పయోష్ట, తాపి, రేవానది, శిలానది, సురస, చర్యాణైతి, వేదస్సుణైతి, బుషికుల్య, త్రిసమ, కౌశకి, మందాకిని, యమున, సరస్వతి, దృష్టద్వాతి, గోమతి, సరయువు. భోగవతి, సుషమ, శతద్రువ, చంద్రభాగ, మరుద్వాధ, వితస్త, ఆసిక్కి, విశ్వ మొదలయినవి ప్రధానమైన నదులు, నర్మద, సింధు, శోణ అనునవి నదములు.

భారత వర్షంలో పుట్టిన మానవులు మూడు విధాలయిన కర్మలు చేస్తుంటారు. కొన్ని తెల్లనివి, కొన్ని ఎర్రనివి, కొన్ని నల్లనివి, తెల్లనివి సత్యగుణ ప్రధానమైన కర్మలు, ఎర్రనివి రజోగుణ ప్రధానమైన కర్మలు, నల్లనివి తమోగుణ ప్రధానమైన కర్మలు. ప్రజలు క్రమంగా దేవలోకం, మానవలోకం, నరకలోకం, చేరుకుంటారు. భారతవర్షం ఉత్తమోత్తమమైనది.

7. కం॥ భారత వర్షమునందుల

సారాంశములైన పుణ్యశైలంబులు గం

భీర ప్రధాములుఁ గల

వారయ నెఱింగింతు వాని నవనీనాథ! (5-II-54.)

భారతవర్షంలో పుట్టిన జీవుల అదృష్టమే అదృష్టం. నారాయణుడు ఎన్నో అవతారాలు ఎత్తాడు. వారితో స్నేహం చేశాడు. ఆత్మబంధువులాగున జీవుల కష్టసుఖాలలో భాగం పంచకొని వారిని కృతార్థులను చేశాడు. కృష్ణని మహిమలేమని వర్ణించేది. కొనియాదే వారికందరికీ కోరిన వరాలన్ని ప్రసాదిస్తాడు. నారాయణుని స్వరణంలేని యజ్ఞాలూ, తపస్సులూ దానాలూ నిరద్ధకాలు, ‘ఎ స్థలంలో యజ్ఞశ్వరుని ఉత్సవాలు జరుగుతుండవో అటువంటి ప్రదేశం దేవేంద్ర లోకమైనా ఆచోట నివసింపకూడదు.

జంబూద్వీపంలో సగరుని కుమారులు అపహరింపబడిన అశ్వమేధాశ్వాన్ని అన్నేషించుతూ నలువైపులా భూమిని త్రవ్యినపుడు ఎనిమిది ఉపద్విషాలు ఏర్పడ్డాయి. అవే స్వర్ణప్రస్థం, చంద్రశుక్లం, ఆవర్తనం, రమణకం, మందేహరుణం, పాంచజన్యం, సింహాళం, లంక అనేవి. జంబూద్వీపం లక్ష్మీయోజనాల వైశాల్యం కలిగిఉంది.

పక్షద్విషం రెండు లక్షల యోజనాల విస్తృతి కలిగి ఉంది. ఆ ద్విషంలో అగ్నిదేవుడు ఆధిదేవత, ఆ ద్విషాన్ని ఇద్దుజిహవ్యాదు పరిపాలిస్తున్నాడు. అతడు ప్రియప్రతుని కుమారుడు. ఇంద్రజిహవ్యాదు పక్షద్విషాన్ని ఏడు వర్షాలుగా విభజించాడు. ఆ వర్షముల పేర్లుగల తన కుమారులు ఏడుగురిని శివుడు, యశస్వుడు, సుభద్రుడు, శాంతుడు, క్షేముడు, అభయుడు, అమృతుడు, అనేవారిని ఏడు వర్షాలకు అధిపతిని చేశాడు. ఆ సప్త వర్షాలలో వరుసగా మణికూటం, వజ్రికూటం, ఇంద్రసేనం, జ్యోతిష్మంతం, ధూమ్రవర్షం, హిరణ్యగ్రీవం, మేఘమాలం, అనే ఏడు కుల పర్వతాలు ఉన్నాయి. అరుణ, సృష్టి, అంగిరస, సౌవిత్రి, సుప్రభాత, బుతంభర, సత్యంభర అనే పేర్లుగల ఏడు మహానదులున్నాయి. ఆ నదులలో నాలుగు వర్షాలవారు స్నానం చేసి పాపాలు పోగొట్టుకొంటారు. ఆ నాలుగు వర్షాలవారు హంసులు, పతంగులు, ఊర్దూయనులు, సత్యాంగులు, అనివ్యవహరింపబడతారు. సూర్యాణ్ణి వారు బుగ్యజుస్సామ వేదమంత్రాలతో సేవిస్తుంటారు.

ప్లక్షద్విషం చుట్టూ రెండులక్షల యోజనాల విస్తృతి కలిగిన చెరకురస సముద్రం ఉంది. రెట్టింపు విస్తృతితో శాల్మలీ ద్విషం ఉంది. బూరుగు చెట్టు కూడా ప్లక్షద్విషంలో ఉన్న జువ్విచెట్టుంత ఉంది. చెట్టు దిగువ భాగంలో గరుత్వంతుడు స్థిర నివాసం చేస్తుంటాడు. ఈ ద్విషాన్ని పరిపాలించేవాడు ప్రియప్రతుని పుత్రుడైన యజ్ఞబాహువు. అతడు పాలించే వర్షాలకు తన ఏడుగురు కుమారులను అభిషిక్తులను చేశాడు. వారిపేర్లు సురోచనుడు, సౌమనస్వుడు, రమణకుడు, దేవబర్ముడు, పారిబర్ముడు, ఆప్యాయనుడు, అబిజ్ఞాతుడు.

ఏడు వర్షాలలో స్వరసం, శతశ్చంగం, వామదేవం, కుముదం, ముకుందం, పుష్పవర్షం, శతశ్రుతి, అనే పర్వతాలున్నాయి. అనుమతి, సినీవాలి, సరస్వతి,

కుహువు, రజని, నంద, రాక అనే ఏడు మహానదులున్నాయి. ఆ వర్షంలోని పురుషులు శ్రుతధరులు, విద్యాధరులు, వసుంధరులు, ఇద్యధరులు అని పిలువబడతారు. ఈ దీపంచుట్టా సురాసముద్రం (కల్లు సముద్రం) ఉంది.

ఆ సురాసముద్రం ఆవల కుశదీపముంది. ఆ దీపం మధ్య ఒక పెద్దకుశస్తంభం (దర్శదుబ్బ) మొలచి ఎత్తుగా పెరిగి ఉంది. ప్రియప్రతకుమారుడైన హిరణ్యరేతసుడు దానికి అధిపతి. వసుదానుడు, ధృథరచి, నాభి, గుష్ఠుడు, సత్యవ్రతుడు, విప్రుడు, వామదేవుడు అనువారు హిరణ్యరేతస్సునికుమారులు. ఆ కుశ వర్షంలో బిభ్రువు, చతుర్షుంగం, కపిలం, చిత్రకూటం, దేవానీకం, ఊర్మిరోమం, ద్రవిణం, అనే పేర్లుగల ఏడు పర్వతాలున్నాయి. రసకుల్య మధుకుల్య, శ్రుతవింద, మిత్రవింద, దేవగర్జ, ఘృతచ్యుత, మంత్రమాల అనే పేర్లు గల ఏడు మహానదులున్నాయి. అక్కడ నాలుగు వర్షాలవారు యజ్ఞపురుషుని ఆరాధిస్తుంటారు.

ఆ కుశదీపం చుట్టూ ఘృత (నేతి) సముద్రం ఉన్నది. ఆ నేతి సముద్రం ఆవలక్రోంచ దీపం ఉన్నది. ఆ దీపం మధ్యభాగంలోనే ‘క్రోంచాది’ ఉన్నది. ఆరుముగములస్వామి దివ్యశరం ప్రయోగించగా కన్నంచేస్తూ దూసుకుపోయింది. కన్నంగుండా పాలవెల్లి ప్రవాహం వెలువడింది. క్రోంచ దీపానికి అధిపతి ప్రియప్రతుని కుమారుడైన ఘృత వృష్టుడు. అతని కొడుకులు ఆమోదుడు, మదువహుడు, మేఘపృష్టుడు, సుధాముడు, బుమిజ్యుడు, లోహితార్జుడు, వనస్పతి అనువారు. ఆ దీపంలోని ఏడు వర్షాలలో శుక్లం, వర్ధమానం, భోజనం, ఉపబర్ధణం, ఆనందం, సందనం, సర్వతోభద్రం అనే ఏడుకొండలు. అభయ, అమృతోఘు, ఆర్యక, తీర్థవతి, తృప్తిరూప, పవిత్రవతి, శుక్ల అనే ఏడు నదులూ ఉన్నాయి. అక్కడ వరుణ దేవుని సేవిస్తూ ఉంటారు.

క్రోంచ దీపానికి ఆవల శాకదీపం ప్రసిద్ధిపొందిన దీపం. ఆ దీపంలో ఒక పెద్దశాక వృక్షం ఉన్నది. ఆ దీపమంతా పరిమళవంతంగా ఉంటుంది. ఆ దీపానికి ప్రియప్రత నందనుడైన మేధాతిథి అధీశ్వరుడు. మేధాతిథికి పురోజనుడు, మనోజనుడు, వేషమానుడు, ధూప్రమానీకుడు, చిత్రరథుడు, బహురూపుడు,

విశ్వచారుడు అనే కొడుకులున్నారు. ఆ ఏడు వర్షాలలో క్రమంగా ఈశానం, ఉరుశ్యంగం, బలభద్రం, శతకేసరం, సహస్రాంతిత్రం, దేవపాలం, మహానసం, అనే పర్వతాలు, అనఘు, ఆయుర్ధ, ఉభయసృష్టి, అపరాజిత, పంచపరి, సహస్రసృతి, నిజధృతి, అనే ఏడు నదులూ ఉన్నాయి. వాయురూపుడైన భగవంతుని ఆరాధిస్తారు. అక్కడ బుత్ప్రతులు, సత్యవ్రతులు, దానవ్రతులు, సుప్రతులు అనే నాలుగు వర్షాల వారున్నారు.

శాకధీపం చుట్టూ దధి సముద్రం (పెరుగు) ఉంది. దాని తర్వాత పుష్పరధీపం ఉంది. ఆ మహాధీపంలో పదివేల బంగారు రేకులు కలిగి బ్రహ్మదేవుని ఆసనమైన పద్మం ఉన్నది. ఆ ధీపం నదుము ‘మానసోత్తర’ మనే పెద్ద పర్వతం ఉంది. తూర్పు పదమరలలోగల వర్షాల రెండించికి మానసోత్తరం సరిహద్దుకొండ.

వర్షాలకు సరిహద్దుగా మానసోత్తర పర్వతం నాలుగు దిక్కులలోనూ నలుగురు లోకపాలకులు పట్టణాలు వున్నాయి. ఆ పుష్పర దీపాధిపతి నీతిహాసీత్రుడు. అతనికి రమణకుడు, ధాతకుడు, ఇద్దరు కుమారులు. ఆ భూభాగాలకు తన కొడుకులను రాజులను చేసాడు. ఆ ధీపంలో సంచరించేవారు చతుర్ముఖీణి కొలుస్తుంటారు.

ఆ పుష్పరధీపం అరవైనాలుగు లక్షల యోజనాల విస్తృతి కలిగి ఉంటుంది. దానిచుట్టూ సముద్రం ఉంది. సముద్రానికి అవతల లోకాలోక పర్వతముంది. అక్కడ మానవ సంచారం లేదు. దేవతలు నివసించడానికి అనువయిన ప్రదేశం. అక్కడ భూమిలో పదవేసిన పదార్థం మరల ఎంత ప్రయత్నించినా చేతికందదు. సూర్యుని నుండి ద్రువతార వరకు వ్యాపించిన జ్యోతిర్గంఠం మద్య ఉండడం వల్ల ఆ పర్వతానికి లోకాలోక పర్వతమనే పేరు సార్థకం అవుతున్నది. ఆ పర్వతం మీద సకలలోక గురుడైన బ్రహ్మదేవుడు, బుషభం, పుష్పరచూడం, వామనం, అపరాజితం అనే దిగ్జాలను లోకరక్షణార్థం నిలిపి ఉంచాడు.

లోకాలోక పర్వతం మీద ఆదిదేవుడూ నారాయణుడు లోకాలను రక్షించడం కోసం కల్పాంతం పర్వంతం ఉంటాడు. ఆలోకాలోక పర్వతానికి ఆవల ఎవరికిగాని

సంచరించడానికి శక్యం కాదు. బ్రహ్మండానికి మధ్యభాగంలో సూర్యుడు ఉన్నాడు. దేవతలకూ, మనుషులకూ, జంతువులకూ, సర్వలకూ, పక్షులకూ, గడ్డిపోచలకూ, తీగలకూ, పొదలకూ, సర్వ జీవరాసులకూ సూర్యుడే ఆత్మ.

భూమండలానికి సంబంధించిన సృష్టి కొలతను చెబుతాను ఏను. సూర్యునికి ఉత్తరాయణం, దక్షిణాయణం, విఘ్వవత్తు అనే మూడు గమనాలు ఉన్నాయి. ఉత్తరాయణంలో ఆగమనం మందకౌడిగా, దక్షిణాయణంలో తీవ్రంగా, విఘ్వవత్తులో సమానంగా ఉంటుంది.

11. సూర్యుని పంచారం :

పేషరాశి, తులారాశిలో	- పగలు, రాత్రి సమానం
వృషభం, మిథునం, కర్మాంగం,	- రాత్రికాలం తగ్గుతూ పగలు -
సింహా, కన్య రాశులలో	పెరుగుతుంది.
వృక్షికం, ధనస్సు, మకరం,	- రాత్రి పెరుగుతూ పగలు తగ్గుతుంది
కుంభం, మీన రాశులలో	

ఈ ప్రకారంగా తొమ్మిదికోట్ల యాభై ఒక్క లక్షల యోజనాల పరిమాణం కలిగిన దూరం మానసోత్తర పర్వతం నలుఫైపులా సూర్యరథం తిరుగుతుంటుంది.

తూర్పున ‘దేవధాని’ అనే ఇంద్రుని పట్టణం దక్షిణంలో ‘సంయుమని’ అనే ఇంద్రుని పట్టణం పశ్చిమంలో ‘నిమ్మాచని’ అనే వరుణుని పట్టణం ఉత్తరంలో ‘విభావరి’ అనే సోముని పట్టణం ఉన్నాయి.

ఈ నాలుగు పట్టణాలలో ఉదయం, మధ్యప్రాంతం, అశ్వమయం, అర్ధరాత్రం అనే కాలభేదాలను కల్పిస్తుంటాడు. పన్నెండు ఆకులూ, ఆరు కమ్ములూ, మూడు కుండలూ ఏక చక్రమై సూర్యరథం ముప్పుడి నాలుగు లక్షల ఎనిమిది వందల యోజనాలు ప్రయాణం చేస్తుంది.

సూర్యరథ చక్రానికి ఒక ఇరుసు అమర్పబడి ఉన్నది. ఆ ఇరుసుకు ఒకవైపు మేరు పర్వతమూ, రెండవవైపు మానసోత్తర పర్వతమూ ఉన్నాయి. సూర్య రథానికి అమర్పబడిన కాడి ముప్పయి ఆరులక్షల యోజనాల పొడవు వుంటుంది. సూర్యరథానికి గాయత్రి, బృహస్పతి, ఉషీక్, జగతి, త్రిప్యువ్, అనుష్టాప, పంక్తి, అనబడే ఏదు ఘంధస్సులు గుప్రాలుగా ఉన్నాయి. సూర్యానికి అనూరుఢ సారథి, సూర్యాని ముందు భాగంలో కూర్చొని రథాన్ని నడుపుతుంటాడు. వాలశిల్యాలనే బుఖిపుంగవులు సూర్యాని ముందుండి వేదసూక్తాలతో స్తోత్రం చేస్తుంటారు.

తొమ్మిది కోట్ల ఏబడి యొక్క లక్షల యోజనాల పరిమాణం కలిగిన భూమండలం చుట్టూ సూర్యుడు క్షణానికి రెండువేల యాభై యోజనాల చౌప్పున అహోరాత్రాలలో సంచరిస్తాడు. అని చెప్పిన శుకునితో పరీక్షిత్తు ఈలా ప్రశ్నించాడు. ‘మునీంద్రా! సూర్యుడు మేరువుకూ, ద్రువునికి ప్రదిక్షిణంగా తిరుగుతుంటాడని చెప్పావు కదా. సూర్యుడు పండిందు రాసులలోనూ అభిముఖుడై తిరుగుతాడని కూడా అన్నావు. అది ఏలా పొసగుతుంది. నా సందేహాన్ని తీర్చు’ అన్నాడు.

నక్షత్రాల రాసులతో కూడిన కాలచక్రం తిరుగుతున్నది. ఆకాలచక్రం ద్రువ మేరువుల్ని ప్రదక్షిణం చేస్తూ తిరుగేటప్పుడు ఆ కాలచక్రం వెంట తిరిగే సూర్యాది గ్రహాలు నక్షత్రాలలోనూ రాసులలోనూ సంచరిస్తుంటాయి. సూర్యాది గ్రహాలకు కాలచక్ర గమనమూ స్వగమనమూ అనే రెండు రకాల గమనాలు కలుగుతున్నాయి. తమంత తాము తిరగడమున్న, కాలచక్ర గమనముతో పాటు తిరగడమున్నా ఆదినారాయణుడే సూర్యుడుగా ప్రకాశిస్తున్నాడు. సూర్యుడు తన స్వరూపాన్ని పన్నెందు విధాలుగా విభజించి వసంతం, గ్రీష్మం మొదలయిన బుతువులను ఆయా కాలంలో కలుగజేస్తుంటాడు.

ఆ సూర్య గమనాన్ని లోకులు ఆయనాలు, బుతువులు, మాసాలు, పక్కాలు, తిథులు, అనే పేర్లతో వ్యవహరిస్తుంటారు. చంద్రుడు సూర్య మండలం మీద లక్ష్మయోజనాల దూరం నుండి సంవత్సరం పక్కాలు, రాసులు, నక్షత్రాలు, భుక్కులను గ్రహిస్తూ ముందుండి వేగంగా సంచరిస్తాడు. చంద్రుడు ఒక్కక్క నక్షత్రంలో ముప్పుడి ముహూర్తాల కాలం సంచరిస్తాడు. చంద్రుడు సర్వసముడుగా ప్రకాశిస్తాడు.

చంద్రునికి పైన లక్ష్మీయోజనాల ఎత్తు ప్రదేశంలో నక్షత్రమండలం ఉంది. నక్షత్ర మండలానికి రెండు లక్ష్మల యోజనాల ఎత్తున శుక్రుడు సంచరిస్తాడు. శుక్రునికంటే పైన రెండు లక్ష్మల యోజనాల దూరంలో బుధుడు తిరుగుతుంటాడు. బుధునికంటే పైన రెండు లక్ష్మల యోజనాల దూరంలో అంగారకుడున్నాడు. అంగారకునికి రెండు లక్ష్మల యోజనాల దూరంలో బృహస్పతి సంచరిస్తున్నాడు. బృహస్పతి కన్న రెండు లక్ష్మల యోజనాలకు పైన శని తిరుగుతున్నాడు. శనికి పదునొకండు లక్ష్మల యోజనాల దూరంలో సప్తర్షి మండలం ఉంది. సప్త బుధుల కన్న పదమూడు లక్ష్మల యోజనాల ఎత్తులో శింశుమార చక్రం ఉంది. శింశుమార చక్రం ఆకాశంలో అన్నిటికన్న పైన ఉన్నది ఇదే.

ఈ శింశుమార చక్రంలో పరమభక్తాగ్నేసరుదయిన ధ్రువుడు ఉన్నాడు. అతడు ఇంద్రుడు, వరుణుడు, కశ్యపుడు, యముడు మొదలయిన దేవతలతో ప్రజాపతులతో విష్ణు పదానికి ప్రతినిష్టం ప్రదక్షిణ చేస్తుంటాడు.

ధ్రువుడు శింశుమారచక్రం నడుమ ప్రకాశిస్తూ ఉన్నాడు. అతని చుట్టూ గ్రహాలూ, నక్షత్రాలు ఉన్నాయి. జ్యోతిర్గణాలు కర్మను అవలంబించి ప్రకృతి పురుషులకు లోబది గగనాన తిరుగుతూ ఉంటాయి. ఈ కారణం వల్లనే ఆ గ్రహాలు నేలమీద పడటం లేదు.

శింశుమారచక్రం తలక్రిందుగా, గుండ్రంగా అందంగా ఉంటుంది. ఆ చక్రంతోక చివర ధ్రువుడు సర్వదా ప్రకాశిస్తూ ఉంటాడు. శింశుమార చక్రంతోక భాగంలో ప్రజాపతి, అగ్ని, ఇంద్రుడు, ధర్మరూపు అను వారుంటారు. తోకముందు భాగంలో ధాత, విధాత ఉన్నారు. నడుము భాగంలో సప్తర్షులున్నారు.

ఉత్తర భాగంలో పునర్వసు, పుష్యమి నక్షత్రాలు. దక్షిణభాగంలో ఆఢ్చ, ఆశ్లేషలు, కుడిపాదంలో అభిజిత్తు, ఎడమ పాదంలో ఉత్తరాపాద కుడివైపు ముక్కుపుటంలో శ్రవణం, ఎడమవైపున పూర్వాపాద ఉన్నాయి. కుడి ఎడమ నేత్రాలలో ధనిష్ఠ, మూల ఉన్నాయి. కుడిఎడమ చెవులలో మఖ, పుష్ప, ఉత్తర, హస్త, చిత్త, సాప్త, విశాఖ, అనూరాధ నక్షత్రాలు ఉన్నాయి. కుడిప్రక్క కృత్తిక,

రోహిణి, మృగశిర అనే మూడు నక్షత్రాలున్నాయి. ఎడమ, కుడివైపుల మూపుల యందు శతభిషం, జ్యేష్ఠ నక్షత్రాలున్నాయి.

పై దవడ ప్రదేశంలో ఆగస్టుడు, క్రింది దవడ స్థానంలో యముడు, ముఖమందు అంగారకుడు, మర్యాదయన స్థానంలో శని, పురుషాంగంగా బృహస్పతి ఉన్నారు. వక్షో భాగంలో సూర్యుడు, నాభిలో శుక్రుడు, మనసులో చంద్రుడు, స్తనాలయందు అశ్వినులు, ప్రాణాపానములందు జుధుడు కంఠభాగంలో రాహువు ఉన్నారు. కేతువు మాత్రం అన్ని అవయవాలు ఆవరించి వుంటాడు.

ఈ శింశుమారచక్రం శ్రీమన్నారూయణి దివ్య శరీరం. శింశుమారచక్రానికి ‘వందనం, వందనం’ అంటూ మొక్కలు చెల్లిస్తారో అటువంటి వారికి ఇహలోకంలో సకల సిద్ధులూ లభిస్తాయి. పరలోకంలో ముక్కి ప్రాత్మిస్తుంది. సూర్య మండలానికి దిగువ రాహుమండలం ఉన్నది. రాహువు అపసవ్యంగా నడుస్తుంటాడు. రాహువు రాక్షసులలో అధముడు. అతనికి బ్రహ్మాదేవుని వరం ఉంది. ఆ వరం కారణంగా అమరత్వం పొంది తానొక గ్రహమై విహరిస్తుంటాడు.

రాహువు యొక్క జన్మ, కర్మాలను గూర్చి సవిస్తరంగా చెబుతాను. సూర్య మండలాన్ని, చంద్రమండలాన్ని రాహువు కప్పేస్తాడు. పూర్ణిమ పర్వదినంలో చంద్రుణ్ణి, అమావాస్య పర్వదినంలో సూర్యుణ్ణి రాహువు మాటుపరుస్తాడు. దీనినే గ్రహణం అని అంటారు. ఆ గ్రహణ కాలంలో జనులందరూ తమ తమ జపతపో రూపాలయిన ధర్మాలను చక్కగా ఆచరించు కుంటారు. రాహువు దిగువ పదివేల యోజనాల దూరంలో సిద్ధులు, చారణలు, విద్యాధరులు స్థిర నివాసంలతో తిరుగుతుంటారు. సిద్ధ విద్యాధరులు నివాస స్థానానికి క్రింద రాక్షసులు, పిశాచాలు సేవిస్తుంటే యక్కలు, భూత ప్రేతాలు తిరుగుతుంటాయి. వారి క్రింద మేఘు మండలం ఉంది. క్రింది భాగంలో భూమండలం ఉన్నది.

భూమండలం క్రింద అతలం, వితలం, సుతలం, తలాతలం, రసాతలం, మహాతలం, పాతాళం అనే లోకాలు ఉన్నాయి. ఈ లోకాలలో ఒక్కాక్క దానికి మధ్య పదివేల యోజనాల దూరం ఉంటుంది. క్రింది స్వర్గాలు పైనున్న స్వర్గంకంటే

ఎంతో గొప్పవి. ఇక్కడ దైత్యులూ దానవులూ, నాగులూ ఉంటారు. పాతాళలోకంలో మయుడు సృష్టించిన మాయా పట్టణాలు ఎన్నో ఉన్నాయి. శేషుని పడగల మీద ఉన్న మఱులవల్ల వారికి చీకట్లు ఉండవ ఎప్పుడూ పట్టపగలులాగా ఉంటుంది. వారికి సుదర్శన చక్రభయం తప్ప మరే మృత్యుభయం ఉండదు. పాతాళలోకంలో సుదర్శన చక్రం ఎపుడు ప్రవేశిస్తుందో అప్పడే రాక్షస స్త్రీలకు గర్జప్రాపం కలుగుతుంది.

‘అతల’ మనే లోకంలో మయుని కుమారుడయిన బలానురుడు విహారిస్తుంటాడు. తొంబైయారు విధాలైన మాయులతో వినోదిస్తాడు. వితలమనే లోకానికి హోటకేశ్వరుడనే పేరుగల వాడూ, పార్వతీపతి అయిన శివుడు అధిదేవత. ‘వితలం’ క్రింద సుతలం ఉంది. సుతలంలో బలిచక్రవర్తి ఉన్నాడు. పుణ్య వంతుడయిన విరోచనుని కుమారుడు. నారాయణుడు ఇంద్రుణ్ణి సంతోష పెట్టులనుకొని అదితి గర్జంలో వామనుడై పుట్టి త్రివిక్రమ రూపందాల్చి ముల్లోకాలు ఆక్రమించాడు. చివరకు విష్ణువు బలిచక్రవర్తికి సుతలంలో ఇంద్రత్వం అనుగ్రహించాడు. తుమ్మినపుడు, పడినప్పుడూ, కాలు జారినపుడూ, తెలివి తప్పినప్పుడూ నారాయణ స్నరణ చేసే పురఘనికి కర్మ బంధాలు ఉండవు.

సుతలానికి క్రింది భాగంలో తలాతలం ఉంది. మయుడు ప్రభువు. యముడు తలా తలాన్ని పాలిస్తుంటాడు. తలాతలానికి క్రింద మహాతలం ఉంది. ఆ మహాతలంలో కద్దువ కొడుకులయిన సర్పరాజులు ఉన్నారు. ఆ మహాతలంలో కుహకుడు, తక్కకుడు, కాళీయుడు, సుజేణుడు, సర్పముఖులున్నారు. గరుత్వంతుని భయం వల్ల భార్యలతో, బిడ్డలతో మిత్రులతో బంధువులతో ఉంటారు.

మహాతలం క్రింద రసాతలం ఉన్నది, ఆ రసాతలంలో దైత్యులు, దానవులూ అయిన హిరణ్య పురవాసులు, నివాత కవచులు, కాలకేయులు నివాసం చేస్తుంటారు. అన్నిటికన్నా దిగువ పాతాళ లోకముంది. అక్కడ నాగజాతి - వాసుకి, శంఖుడు, కుళికుడు, మహాశంఖుడు, శ్వేతుడు, ధనంజయుడు, ధృతరాష్ట్రుడు, శంఖమాడుడు, కంబళుడు, అశ్వతరుడు, దేవదత్తుడు మొదలగు మహానాగులు, పాతాళలోకంలో అడుగున ఆదిశేషుడు ఉన్నాడు. అతనికి అనంతుడు, సంకర్షణుడు అని పేర్లు.

ఈ ఆదిశేషుని తలమీద ఆవగింజలాగున ఈ భూమండలం ఉన్నది. అతని తలమీద భూగోళం అఱుమాత్రంగా నిలిచి ఉంటుంది. ఆ అనంతుడు పాతాళంలో నివసిస్తూ అన్ని లోకాలకూ మేలుకోరువాడై భూమిని దర్శిస్తాడు. అంతా విన్న పరీక్షిత్తు శుకయోగీంద్రునితో ఈ విధంగా అన్నాడు.

‘మునీంద్రా! నరకాలు ఉన్నాయంటారు అవి ఎక్కుడ ఉన్నాయి. ముల్లోకాల్లోనా, నడుమనా, వెలుపల వేరు ప్రదేశంలోనా? వివరించి చెప్పు’ అన్నాడు.

12. నరకలోక వర్ణన :

ఓ రాజా! ముల్లోకాలకు ఆవల దఛ్చిణ దిక్కులో, భూమ్యాకాశాల నడుమ మహాభయంకరమయిన నరకాలు ఏర్పడి ఉన్నాయి. దఛ్చిణంలోనే ఉన్న పితృదేవతలు కూడా తమ గోత్రాలతో పుట్టిన వారికి శుభం కలగడం కోసం దీవెనలిస్తుంటారు. యముడు కూడా కర్మలకు తగినట్లు ఫలం ప్రసాదిస్తా శిక్షిస్తుంటాడు. యమలోకంలో 1. తామిత్రం, 2. అంధతామిత్రం, 3. రౌరవం, 4. మహారౌరవం, 5. కుంభీపాకం, 6. కాలసూత్రం, 7. అసిపత్రవనం, 8. సూకరముఖం, 9. అంధకూపం, 10. క్రిమిభోజనం, 11. సందంశం, 12. తపోర్మీ, 13. వజ్ర కంటకశాల్యాలి, 14. వైతరిణి, 15. పూయోదం, 16. ప్రాణరోదం, 17. విశసనం, 18. లాలాక్షణం, 19. సారమే యాదనం, 20. అపీచిరయం, 21. రేతఃపానం అనే ఇరవై యొక్క నరకాలు. క్షారకర్మమం, రక్తోగణ భోజనం, శూలప్రోత్సం, దందశూకం, అవట నిరోధనం, అపర్యావర్తనం, సూచీముఖం అనే మరో ఏడు నరకాలున్నాయి. వెరసి ఇరవై ఎనిమిది నరకాలున్నాయి.

ఇతరుల బిడ్డలూ, భార్యలూ అనే ఆదరభావం ఏమాత్రం లేకుండా అకారణంగా వారిని అపహసించే పాపాత్ముణ్ణి యమకింకరులు ‘తామిత్ర’మనే నరకంలో పడవేస్తారు. మగడు ఉండగానే అతణ్ణి మోసగించి అతని ఇల్లాలిని కామించి అనుభవించినవాణ్ణి ‘అంధతామిత్రం’ అనే నరకంలో తోస్తారు.

తన కుటుంబపోషణ కోసం ఇతరులకెవరు ద్రోహం చేస్తారో అటువంటివారు రౌరవ నరకంలో పడతారు. ఎవరయితే ఎలుకలు కన్నాలు మూసి వాటిని చంపుతారో అటువంటి నిర్దయులను కుంభీపాక నరకంలో పడవేసి హింసిస్తారు. తల్లిదండ్రులకూ బ్రాహ్మణులకూ కీడు తలపెట్టేవాడు ‘కాలసూత్ర’ మనే భయంకర నరకంలో పడతాడు.

వేద మార్గాన్ని వదలిపెట్టి పాషండ మార్గం అవలంభించే పురుషుణ్ణి ‘అసిపత్రవన’ మనే నరకంలో పడవేస్తారు. సాధువులను దండించినా బ్రాహ్మణ శ్రేష్ఠులను శారీరకంగా హింసించినా అటువంటి దుర్మార్గణ్ణి ‘కాలసూత్ర నరకం’లో పడవేసి కలినంగా శిక్షిస్తారు. జంతువులను హింసించే వాణ్ణి అంధకాప నరకంలో పడతోస్తారు. ఏ జీవులనయితే అతడు బాధించాడో అవే అతనిని పీక్కుతింటాయి. సంపదలో ఏకాంచం కూడా తనవారికి పెట్టుకుండా తానొక్కడే కాకిలాగా భక్తించేవాణ్ణి ‘క్రిమిభోజన’మనే నరకంలో తోస్తారు.

ఎవడయితే వస్తువులను అపహరిస్తాడో అటువంటి వాణ్ణి ‘అగ్నితప్తః’ నరకంలో పడవేస్తారు. ఎవడయితే ధర్మమార్గాన్ని పరిత్యజిస్తాడో అటువంటివాడు నరకలోకంలో వైతరణి నదిలో పడి పొరలుతుంటాడు. ఎవడైతే బ్రాహ్మణుడై వుండి శుచిత్వం, సదాచారం వదలి పశువువలె శూద్ర స్త్రీలతో కూడి వుంటాడో అటువంటివాడు ఆసహ్యమయిన వస్తువులనే భుజించుతూ కాలంగడుపుతాడు. ఎవడయితే పశువులను చంపి యాగాలు నిర్వహిస్తాడో అటువంటివాణ్ణి రంపాలతో పరపర కోస్తుంటారు. తన భార్యచేత రేతఃపానం చేయిస్తాడో ఆ పాపాత్మణి రేతస్నుతో కూడిన మడుగులో త్రోసి అరేతస్నునే వానిచేత త్రాగిస్తారు. లంచం తీసుకొనేవాణ్ణి ‘చీచి’ అనే నరకంలో పడవేస్తారు. తక్కువ వర్షంవాడు అహంకరించి అవమానించినట్లయితే ‘క్షారకర్మమం’ అనే నరకంలో తోస్తారు. జంతువులను బాధపెడుతుంటే ‘శూలప్రోత్సమానే నరకంలో తోస్తారు. ధర్మపరులైన మానవులందరూ స్వర్గంలో సుఖభోగాలు అనుభవిస్తారు. చేసుకొన్న పుణ్యపాపాలను బట్టి భూలోకంలో పుడుతుంటారు.

13. అజామీళుని కథ :

పరీక్షిన్నరేంద్రుడు శుకయోగీంద్రుణ్ణి ఈ ప్రకారంగా అడిగాడు. నివృత్తి మార్గాన్ని అనుసరించిన మానవుడు జ్ఞానయోగం ద్వారా బ్రహ్మ సాయుజ్యాన్ని పొందుతాడని చెప్పావు. దుష్టర్ముల ఫలితంగా మాటిమాటికి దేహాలు ధరించి సంసార బంధాల్లో చిక్కుకొంటాడు. దీనినే ప్రవృత్తిమార్గం అంటారని, ఆ మార్గాన్ని కూడా నాకు తేఱతెల్లం చేసావు. ఫలరూపాలైన నానావిధ సరకాలను కూడా ఆద్యంతం అభివర్ణించావు. సప్తద్విపాలనూ, సప్త సముద్రాలనూ, నవవర్షాలనూ, నరులనూ, ఉధ్యానాలనూ, వృక్ష విశేషాలనూ, కులపర్వతాలనూ వర్ణించి చెప్పావు. భూమండలాన్ని, జ్యోతిశ్చక్రం ఉనికినీ సంగతులన్నీ వ్యక్తపరిచావు. శుకదేవ! నరక కూపాలలో పడిపోకుండా సుఖంగా జీవించే మార్గం ఏదైనా ఉండా? దానిని నాకు విశదీకరించు అనగా రాజా! మనస్సు, వాక్మా శరీరం అనే ఈ మూడింటిని త్రికరణములు అంటారు. త్రికరణ శుద్ధిలేని మానవుడు ఎన్నో పాపకర్మలు చేస్తాడు. హరిభక్తులు ప్రచండ కిరణాలతో కారుచీకట్టను పారద్రోలినట్లు ఘోరమైన పాపసమూహాన్ని మొదలంటా నిర్మాలిస్తాడు.

హరిభక్తి పరాయణులైన సత్పురుషులకే తప్ప పునరావృత్తి రహితమైన శాశ్వత మోక్షమార్గం మరెవ్వరికీ లభ్యంకాదు. ఒక మహాభక్తుని పురాతనమైన ఇతిహస కథ ఒకటి చెబుతాను విను - కన్యాకుబ్బం అనే పట్టణములో అజామీళుడు అనే ఒక బ్రాహ్మణుడుండేవాడు. మహాపాపాత్ముడు. యవ్వనపు మత్తులో దాసీదానిని భార్యగా చేసుకొని పదిమంది కొడుకులను కని పిల్లల లాలనలో మరిపాలన్నీ ముగిసి ముసలివాడైనాడు. కంచిచూపు మందగించగా పంట్ల ఉడిపోయా, ఆయసం ముంచుకొచ్చింది. అయినా బ్రాంతిపోలేదు. అతని చిన్న కొడుకు పేరు నారాయణుడు. నారాయణుడు ప్రక్కన కూర్చుండనిదే భోజనం చేయడు. నీళ్ళు త్రాగడు. అలా ఉండగా అతడికి భయంకరమైన మరణకాలం ప్రాప్తించింది. అతడు ప్రేమాతిశయంతో తన కుమారుణ్ణి తలచుకొని ‘నారాయణ’ అంటూ పెద్దకేక వేశాడు.

అదే సమయంలో యమకింకరులు అతనికి కన్పించారు. అజామీళుని ఇంద్రియాలు పట్టుతప్పాయి. ప్రాణాలు కంపించాయి. నిలువు గ్రుఢ్లుపడ్డాయి. అతడి ఆత్మ గిలగిల లాడింది. అప్పుడు చిన్న కుమారున్ని ‘నారాయణ’ అంటూ పిలిచాడు. నారాయణ స్వరణ చేస్తున్న ఆ పరిసరాలలో తిరుగుతున్న దేవదూతలు తమ ప్రభువు నామాన్ని విన్నారు. వికృత వేషాలతో అధిక రోషాలతో పెద్దగా కేకలు వేస్తున్న యమకింకరులను అడ్డగించారు. అజామీళుని శరీరం నుండి పాశాలతో ప్రాణాలను బయటికి గుంజుతున్న యమభటులను భగవంతుని దూతలు బలవంతంగా పడడ్రోశారు.

14. విష్ణుదూత యమదూతల సంఘాదము :

తమ ప్రయత్నాన్ని భగ్నంచేసిన విష్ణు దూతలతో యమదూతలు ఇట్లు అన్నారు. అయ్యా! మీరెవ్వరి భటులు, మాతో కలహానికి తలపడ్డారెందుకు? మాచేతిలో చికిషనవాణి మీరు వీరావేశంతో విడిపించారు. ప్రపంచంలో ఇక యముని శాసనాలు నవ్యులాటకే నన్నమాట. మీరు దేవతలా! సిద్ధులా! విశాల నేత్రాలు కలవారూ, పట్టువప్తాలను ధరించినవారూ, కుండలాలను ధరించినవారూ, పద్మం, శంఖం, చక్రం, భుద్గం, గద మొదలైన ఆయుధాలు ధరించిన మీ స్వరూపాలు లోకాలకు అచ్చేరువు గొల్పుతూ వున్నాయి. మమ్ములను అడ్డగించడానికి కారణ వేమిటని ప్రశ్నించిన యమదూతలను చూచి చిరునవ్వ చిందుతున్న ముఖారవిందాలు కలవారై గోవిందుని దూతలు మేఘగంభీర భాషణాలతో ఇలా అన్నారు.

‘అయితే మీరు పరేతనాయకుడైన యముని కింకరులన్నమాట. పుణ్య లక్ష్మణాలనూ, పాపలక్ష్మణాలనూ వివరించండి. సర్వప్రాణులూ దండనీయులా! లేక పాపకర్మలు మాత్రం దండనీయులా విశదీకరించండి అని విష్ణుదూతలు పలుకగా యమదూతలు ఇలా పలికారు. సూర్యుడు అగ్ని, ఆకాశం, వాయువు. గ్రహాలు, చంద్రుడు, సంధ్యలు, పగళ్ళు, రాత్రులు, కాలం, భూమి ఇవన్నీ ఈ దేహధారులైన

జీవుల సర్వకర్మలకూ సాక్షులు. మీని సాక్ష్యాన్ని అనుసరించే ధర్మధర్మాల నిర్ణయం జరిగి అధర్మపరులు దండింపబడతారు. మీరు ఈ క్రమపద్ధతికి అడ్డుతగాలారు.

ఈ జన్మలో ప్రస్తుతం జీవి తాను ఎంత సుకృతం చేశాడో ఎంత దుష్టుతం చేస్తాడో ఆ పుణ్యపొపాల పరిమణాన్ని అనుసరించే భవిష్యత్తులో ఫలాలు ప్రాప్తిస్తాయి. అయిదు కర్మాంధియాలు, అయిదు జ్ఞానేంధియాలు, అయిదు తన్మాత్రలు, ఒక మనస్సు మొత్తం పదునారు జీవుడు పదునేడవవాడై ఈ పదునారు ఉపాధులలో సంబంధ సంస్కర్యలు కలిగి సంసార బంధాలలో చిక్కుకొని ఉక్కిరి బిక్కిరి అవుతుంటాడు. సత్య గుణం వల్ల హర్షాన్ని, రజోగుణం వల్ల శోకాన్ని, తమోగుణం వల్ల భయాన్ని జీవునికి కలిగిస్తుంది. కర్మలు బంధహేతువులని తెలిసి కూడా పూర్వజన్మ సంస్కర ప్రాబల్యం వల్ల ఇష్టం లేకపోయినా బలవంతంగా కర్మలు చేస్తున్నాడు. పట్టు పురుగు తన నోటిలో నుండి వచ్చిన దారాలతోనే తన చుట్టూ ఒక గూడు అల్లుకొని దానిలో నుండి బయటపడే మార్గంలేక నశించినట్టే జీవుడు స్వయంగా తన చుట్టూ కర్మబంధాలలో చిక్కి ప్రుక్కి సురిగిపోతున్నాడు.

అవ్యక్తమైన అపూర్వజన్మ సంస్కరం నుండి జీవుని స్వాల సూక్ష్మశరీరాలు ఏర్పడుతుంటాయి. అవి అప్పటి తల్లిదండ్రుల పోలికలను సంతరించుకుంటాయి. ఈ అజామీళుడు పూర్వజన్మంలో మంచి పనులు చేసి చక్కగా ప్రవర్తించినవాడై బ్రాహ్మణ కులంలో జన్మించాడు. సత్యసంధుడై నియమంగా నిత్యకృత్యాలను నైమిత్తిక కర్మలనూ నెరవేర్చాడు. సదాచారాన్ని పాటించే బుద్ధిగలవాడై ఉత్తమమైన జ్ఞాన మార్గాన్ని అవలంబించే సమయంలో మదనోన్నాదాన్ని కలిగించే నవయోవనం అతడి హృదయంలో జౌరబడింది. యోవనం ఆవిర్భవించిన సమయంలో అజామీళుడి కడకన్నాల్లో యోవన గర్వం కానుపించింది. శరీరమంతటా కామవికారం తలచూపింది.

అజామీళుడు తన తండ్రి అజ్ఞానుసారం దర్శలూ, సమిధలూ, పుష్టిలూ, పండ్లు తీసుకొని రావటం కోసం తోటలోనికి వెళ్లి తిరిగిపస్తూ ఒకదట్టమైన పొదరింట్లో ఒక దృశ్యాన్ని తిలకించాడు. రత్న క్రీడలలో చతురురాలైన తన

ప్రియురాలితో ఆనందిస్తున్న ఒకానోక కాముకుణ్ణి అజామీళుడు అవలోకించాడు. నవయోవనంలో కామోన్సుత్తుడై ఉన్నాడు. సంభోగ కాంక్షతో తహతహలాడు తున్నాడు. మొలమీద గుడ్డ జారిపోవడం కూడా తెలియనంత మత్తులో ఉన్న ఆ జారపురుషుణ్ణి అజామీళుడు చూచాడు. అజామీళుడికి శరీరం పులకించింది. అతడు నిత్యకృత్యాలైన వైదిక కర్మలనూ శాస్త్ర పాతాలనూ జపతపాలనూ మరచి పోయాడు. నియమబద్ధమైన అతడి చిత్తం పట్టుతప్పిపోయింది.

అతడి మనస్సులో ఆమెను పొందాలనే కోరిక చెలరేగింది. తండ్రిగారు సంపాదించిన ఆస్తినంతటినే దాని పాలు చేశాడు. బాగా రుచి మరగి ఆ వాలుగన్నుల వెలయాలి అందచందాలకు లొంగిపోయాడు. తన భార్య అందాలరాశిని విడిచిపెట్టి ఆ పరమమూర్ఖుడు సిగ్గు ఎగ్గులు వదలి ఆ వెలయాలి ఇంటిలోనే కాపురం పెట్టడు. ధనంకోసం దారులుకాచి వచ్చిపోయే జనాన్ని దోచుకున్నాడు. సంపాదించిన ధనమంతా ఆ పదుపుకత్తి చేత్తుల్లో పోసి దానికి దాసుడై దాని దయాదాక్షిణ్యాలపై జీవింప సాగాడు. వేదాలను గూర్చి చర్చించడం మానివేసి ప్రియురాలి పౌలిండ్పై చందన చర్చసాగించాడు పాపచిత్తుడై మలినదేహుడై చెదుమార్గంలో ప్రవర్తింప సాగాడు. ఇతడు తగిన దండనం వల్ల దన్యోతాడు.

ఈలా పల్చుతున్న యమభటులను నివారించి నీతిశాస్త్ర పండితులైన భగవంతుని దూతలు ఈ విధంగా అన్నారు. అదండ్యులైన పుణ్యపురుషులను దండించే మీ అజ్ఞానం వెల్లడయింది. మరణ సమయంలో అమృతం వంటి భగవంతుని పుణ్యనామ సంకీర్తనం చేసిన మహాభాగ్యం ఇతడికి అభ్యింది. భగవంతుని నామ సంకీర్తనలు బ్రహ్మాహత్య మొదలైన పాపాలనే అడవులకు అగ్ని జ్వాలలు. మహిమతో గూడిన యోగ సమాధి విధులతో ఒప్పే బ్రహ్మ మొదలగు దేవతలకు గూడా అందరాని మోక్షసామ్రాజ్య వైభవ విలాసాలు హరినామ కీర్తనలు.

8.సీ॥ బ్రహ్మాహత్యానేక పాపాటపుల కగ్గి కీలలు హరినామ కీర్తనములు గురుతల్పు కల్పిష క్రూరసర్పములకుఁ గేకులు హరినామ కీర్తనములు తపసీయ చౌర్య సంతమసంబునకు సూర్య కిరణముల్ హరినాహిర్తనములు మధుపాన కిల్పిష మదనాగ సమితికిఁ గేసరుల్ హరినామ కీర్తనములు

గీ॥ మహిత యోగోగ్ర నిత్యసమాధి విధుల
 నలరు బ్రిహ్మది సురులకు నందరాని
 భూరి నిర్వాణ సాప్రమాజ్య భోగ భాగ్య
 శేలనంబులు హరినామ కీర్తనములు (6-118)

నారాయణ నామసంకీర్తనలు ముక్తికాంత ఏకాంత మోహన, విషోరాలు. అనేక జన్మలలో ఆర్జించిన తపఃఫలాలు సారాంశాలు. ఈతడు ‘నారాయణ’ అని పిలిచినప్పుడు ఇతని హృదయం కుమారుని మీద ఆసక్తమై ఉన్నదని మీరు తలంపవద్దు. భగవంతుని పేరును ఏ విధంగా పలికినప్పటికి వాసుదేవుడు రక్షకుడై అందులో ఉండనే ఉంటాడు.

9. గీ॥ బిడ్డపేరుఁ బెట్టి పిలుచుట విక్రామ
 కేళి నైన మిగుల గేలి నైన
 పద్య గద్య గీత భావార్థముల నైనఁ
 మలనయ గనుఁ దలపుఁ గలుషహరము (6-122)

ఆటలోనైనా పరిహసంగానైనా కమలాక్షుణ్ణి స్వరిస్తేచాలు. పాపం హరింప బడుతుంది. దెబ్బలు తిని దుఃఖపడినప్పుడుగాని, భయంకరాలైన జ్వరాలతో ఏవేవో పిచ్చిమాటలు ప్రేలేటప్పుడుగాని, విషజంతువుల బాధకలిగినప్పుడుగాని ఆ వాసుదేవుని నామం ఒక్కమాటు ఉచ్చరించితేచాలు ఎటువంటి యమభాధ లుండవు. హరినామ స్వరణం పాపాలన్నింటినీ పటుపంచలు చేస్తుంది. భగవంతుని నామం తెలియక పలికిననూ తిరస్కార భావంతో పలికిననూ దాని ప్రభావం ఊరకేపోదు. పురాకృత సుకృతం ఉంటేనేగాని నారాయణ నామస్వరణం చేసే భాగ్యం ప్రాప్తించదు. భగవంతుని నామం ఉచ్చరించిన ఈ సత్యరుషుని జీవితం ఎందుకు వృధా అవుతుంది. ఈ విధంగా దేవదేవుడైన వాసుదేవుని దూతలు భాగవత ధర్మాన్ని భగవన్నామ మహాత్మాన్ని నిర్ణయం చేశారు. వెంటనే ఆ బ్రాహ్మణుణ్ణి పరమ భయంకరమైన యమపాశాల నుండి విముక్తుణ్ణి చేశారు. యమదూతలు దేవదూతలతో జరిగిన సంభాషణం వల్ల భగవంతుని తత్త్వం తమకు

పూర్తిగా తెలియదనీ, తెలుసుకోవలసింది ఇంకా ఉన్నదన్న సంగతి వారికి పూర్తిగా అర్థమైంది. ఏమీ చేయలేక వట్టి చేతులతో యమలోకానికి వెళ్ళారు. యమ ధర్మరాజుకు జరిగిన సంగతి సమస్తమూ విన్నవించారు.

అజామీళుడు యమపాశాలు విడిపోయినందువల్ల ఘైర్యవహించి ఎదుట నున్న విష్ణుదూతలకు ఎంతో అనందంతో చేతులెత్తి నమస్కరించాడు. అజామీళుడు దేవదూతలతో ఏదో పలుకబోతున్నాడు. విష్ణు దూతలు అంతర్ధానం చెంది వాసుదేవుని సన్నిధికి వెళ్ళిపోయారు. అతని హృదయం నిశ్చల భక్తికి నిలయమై క్షణమాత్రంలో అతనికి జ్ఞానానోదయమయింది. తాను ఎన్నో పాపాలు చేశాడు. పశ్చాత్తాపంతో ఈ విధంగా అనుకొన్నాడు. నేను ఆ శూద్రకాంత మీద అనురాగం పెంచుకొని సిగ్గుమాలిన పనులకు పాల్పడి తలవంపులు తెచ్చుకొన్నాను. నా ధర్మపత్నిని లెక్క చేయక ధిక్కరించాను. త్రాగి తైతక్కలాడే ఈ డాక్కు ముండ మాయలో చిక్కుకున్నాను. అన్ని విధలా చెడిపోయాను. నా తల్లిదండ్రులను ముసలివారిని ఇంట్లో నుంచి వెళ్ళగొట్టాను. నన్ను మృత్యు పాశాలతో బంధించి ఈద్ధుకొని వచ్చి ఆ మహావీరులు ఆ వికృతాకారులు వదలిపెట్టి ఎక్కుడికి వెళ్ళారో నన్ను రక్షించిన పుణ్యమూర్తులు ఆనల్యారు ఎందుపోయారో.

ఆ దేవతాలేష్టుల సందర్భంలో పూర్వజన్మలో చేసిన పుణ్య విశేషంవల్లగాని ప్రాప్తంకాదు. ఆలా కానిచో పాపవర్తనంతోకూడి శూద్ర స్త్రీకి భర్తనై మరణిస్తున్న సమయంలో నానాలుకకు భగవంతుని నామాన్ని ఉచ్చరించే భాగ్యం ఎట్లా అబ్బుతుంది. భగవంతుని పవిత్ర నామాన్ని ఆలపించుటక్కడ? పూర్వపుణ్యఫలం లేనిదే ఏ విధంగా సాధ్యమవుతుంది. జారస్త్రీ రూపంతో ఎదురువచ్చి కోరికలనే నోరు తెరచి మాయ నన్ను ప్రింగివేసింది. ద్వేషంతో నన్ను గోతిలోకి దించింది. మాయ నుండి తొలగి బయటపడ్డాను. బ్రాహ్మణుని హృదయంలో బ్రాహ్మజ్ఞానమనే దీపం ప్రకాశించింది. భగవధ్యక్కలైన ఉత్తమ పురుషులతో స్నేహం చేశాడు. ఆ విప్రుడు గొపుతత్వ జ్ఞానియై సంసార బంధాలన్నింటిని పారద్రోలి గంగా ద్వారానికి వెళ్ళిపోయాడు. గుణాతీతుడై తన ఆత్మను పరమాత్మలో లీనం చేశాడు. అపుడతనికి మొదట తనను రక్షించిన దివ్యపురుషులు కన్నించారు.

అజామీళుడు విష్ణుదూతలకు చేతులు మోస్పుతూ గంగాతీరంలో శరీరం విడిచాడు. అనంతరం అతడు విష్ణుదూతలతో కలిసి వైకుంఠ సగరంలో ప్రవేశించి శ్రీమన్నారాయణుని చరణారవిందాలను సేవించే పరిణత దశకు చేరుకున్నాడు. అజామీళుడు సర్వధర్మాలనూ ఉల్లంఘించినవాడూ దుష్టర్ములచేత భ్రమ్మడైన వాడూ నారాయణ నామస్వరణం వల్ల క్షణమాత్రంలో మోక్షాన్ని అందుకున్నాడు. ‘పరీక్షిస్తుహోరాజ! ఈ యతిహసాన్ని చదివినా, వినినా విష్ణులోకంలో మహావైభవంతో ఉంటాడు’.

అప్పుడు పరీక్షిత్తు శుకయోగీంద్రునితో యమదండనం వ్యాధం అయిపోయిన సందర్భం ఉన్నదా? ఉంటే వినాలని ఉంది. నీ వచనామృత ధారలు ప్రసాదించాలి. అని అడిగిన నరేంద్రునితో మునీంద్రుడు ఇట్లూ అన్నాడు.

‘యమదూతలు తమ నాయకునితో దక్షిణాధీశ్వరా! (యముడు) నిజమైన శిక్షాధికారివి నీవాక్షరించేయని మా ఉండేశం. సూర్యభగవానుడు నీతండ్రి. నీకుగాక దండించే అధికారం లోకంలో మరెవ్వరికి లేదు. ఎవరో దివ్యపురుషులు నల్గురు త్వరితంగా వచ్చి నీ శాసనం మేరకు మేము ఈడ్చుకొని వస్తున్న క్రూరాత్మక్షి బలవంతంగా తీసుకొనిపోయారు. మీ ఆజ్ఞనుభంగం చేశారు. మమ్ములను పోద్రోలారు అని దూతలు పలుకగా దేవదేవుడు భటులతో ఈలా అన్నాడు.

‘ఉన్నాడు, నాకంటే ఘనుడైన వాడున్నాడు. నేను చేసే పూజలన్నీ ఆయన పాదాలకే అంకితం. జనం పుట్టటం బ్రతకటం మరణించటం అన్నీ ఆయనలీలా విశేషాలే. ఆయన నామాలు ఉచ్చరించితే చాలు సమస్త కర్మబంధాలూ నిర్వాలమైపోతాయి. భగవంతుడు పుట్టుక లేనివాడు, కొలతలకు అందనివాడు, అనంతుడు, శాశ్వతుడు. మానవులు కూడా అంతర్యామియైన పరమాత్మను దర్శింపలేరు. సమస్త వస్తుపులనూ సందర్శించే కన్న తన్న తానుచూచుకోలేదు కదా! ఆ మహానుభావుని దూతలుకూడా శ్రీహరినే పోలి ఉంటారు. భూమిపై గల విష్ణు భక్తులను వారు కాపాడుతూ ఉంటారు.

దేవాది దేవుడైన పరమశివుడు, బ్రహ్మ, కుమారస్వామి, కపిలుడు, నారదుడు, భీష్ముడు, మనువు, బలిచక్రవర్తి, జనక మహారాజు, ప్రహోదుడు, శ్రీశుకుడు,

వేదవ్యాసుడు అనువారు మాత్రమే కొంతవరకు షైష్పష్ట తత్త్వాన్ని తెలుసుకోగలరేమో. పై పన్నెండు మంది మాత్రమే నారాయణ మహాత్మాన్ని వివరించలేరు. పవిత్రసామ ఉచ్చారణా ఫలాన్ని చూచారుగదా! మృత్యుదేవత పాశబంధాలలో చిక్కుకున్న అజామీళుడు ఎంతో నేర్పగా బయటపడ్డాడు. అజామీళుడు కుమారుని పేరును పిలిచాడుగాని భగవంతుని పేరని భావించికాదు. ఆ విధంగా పిలిచిన అజామీళుడే మోక్షాన్ని చూరగొన్నాడు. దూతలారా! అటువంటి విష్టుభక్తుల దరిదాపులకు మీరు పొరచాటున కూడా వెళ్లవద్దు. శ్రీహరి పాదపద్మార్థాధనకు విముఖులైన ధూర్థులను పట్టిఱింధించి తీసికొనిరండి.

10.సీ॥ ఎకసెక్కుమున కైన నిందిరారమణునిచ బలుకంగలేని దుర్భాషితులను

గలలోన నైన శ్రీకాంతుని సత్యాద కమలముల్ సూడని కర్మరతుల
నవ్వుచు నైనఁ గృష్ణప్రశంసకుఁ జెవిఁదార్పనేరని దుష్టా ప్రవణుల
యాత్రోత్సవంబుల నైన నీశుని గుడిత్రోవఁ ద్రొక్కుగలేని దుష్టదులను
ఆ॥ బరమ భాగవతుల పాదధూళి సమస్త
తీర్థసార మనుచుఁ దెలియలేని
వారి వారివారి వారిఁ జేరినవారిఁ
దొలుతుఁ గట్టి తెండు దూతలార? (6-188)

భగవద్భక్తుల పాదధూళి పరమ పవిత్రమైనదని భావింపలేని వారిని, వారికి సంబంధించిన వారినీ, వారిని ఆత్మయించిన వారిని బంధించి పట్టుకొనిరండు. అని యమకింకరులకు చెప్పగా ‘ఈ పరీక్షన్యహరోరాజా! పరమ రహస్యమైన ఈ ఇతిహసాన్ని సర్వజ్ఞుడైన అగ్రస్త మహార్థు నాకు వెల్లిడించాడు. మలయపర్వతం మీద దేవాది దేవుడైన వాసుదేవుణ్ణి ఆరాదిస్తూ నాకీ వృత్తాంతాన్ని ఎరిగించాడు’. ఆ మాటలు విని పరీక్షిత్తు యోగీంద్రునితో ఇలా అన్నాడు.

‘ప్రచేతనుని పుత్రులు పదిమంది చెట్లమీద కోపంతో మహోజ్యాలలు ప్రసరింపచేసారు. అప్పుడు సోముడు వారిని శాంతింపజేసి మారిష అనే ఈ అమ్మాయి అప్పరస పుత్రిక అర్థాంగిగా స్వీకరించండి అని చెప్పి సోముడు వెళ్లిపోయాడు.

ప్రాచేతనులు అమెను వివాహమాదారు. వారికి మారిషయందు దక్కుడు జన్మించాడు. నేల నాలుగు చెరగులా నిండి ఉన్న జీవరాసులన్నే ఈ దక్కుని సంతానమే. దక్కుప్రజాపతి కుండలో జలం నింపినట్లు భూమినంతా సంతానంతో నింపివేశాడు. ఈ విధంగా జనించిన జీవరాసులలో కొందరు భూచరులు, కొన్ని వనచరాలు, మరికొన్ని జలచరాలు, కొన్ని రాత్రిళ్ళు సంచరించేవి. ఇంకాకొన్ని పగటిష్టాట సంచరించేవి.

దక్కుప్రజాపతి మానవులనూ, దేవతలనూ, గరుడులనూ, ఉరగులనూ, కిన్నరులనూ, రాక్షసులనూ, యక్కలనూ, పక్కలనూ, వృక్షాలనూ, పర్వతాలనూ, వరుసగా సృష్టించి విశాలమైన యశస్వును సంపాదించాడు. తాను చేసిన సృష్టి సంతుష్టి కలిగించలేదు. దక్కుప్రజాపతి తపస్సు చేయటం కోసం వింధ్య పర్వతానికి వెళ్ళాడు. ఆ వింధ్య పర్వతం లోయలోకి దక్కుడు ప్రవేశించాడు. అక్కడ సమస్త పాపాలనూ శాంతింపచేసే ‘అఘమర్ణణం’ అనే తీర్థం ఉన్నది. నారాయణుని ప్రసన్నం చేసుకొనగా ‘హంసగుహ్యం’ అనే స్తోత్రంతో దక్కుడు ఈ విధంగా సంస్తుతించాడు.

వివేకవంతులు తమ హృదయాంతరాలలో అంతర్యామిగా ఉన్న పరమ పురుషుణి తమలోని శక్తిత్రయం చేత ప్రకాశింపజేస్తారు. దక్కుప్రజాపతి భక్తి పరవశుడై భగవంతుణి సంస్తుతించాడు. శ్రీమన్నారాయణుడు దాక్షిణ్యంతో దక్కుని ముందు సాక్షాత్కరించాడు. శ్రీమహావిష్ణువు సమస్త పరివార సమేతుడై దక్కుప్రజాపతికి దర్శనమిచ్చాడు. దక్కుప్రజాపతికి నోటమాట రాలేదు. స్వామి ఇలా అన్నాడు. ఓ దక్కుప్రజాపతీ! నీ తపస్సు ఫలించింది. నీవు సృష్టి చేయాలనే కోరికతో నన్ను గూర్చి తపస్సు చేశావు, నీ సంకల్పం ఈ విధంగా నేరవేరింది.

బ్రహ్మదేవుడు, శివుడు, ప్రజాపతులు, మనువుల, ఇంద్రులు మొదలైన సమస్త భూత జాలాలూ నా మహోశక్తి వలన జన్మించినవారే. ఇందియ నిగ్రహం, నియమం, సంద్యావందనం మొదలైన వాటితో కూడిన తపస్సే నా హృదయం. ఈ జగత్తు ఉద్ధివించటానికి పూర్వం నేను ఒక్కడినే ఉన్నాను. ఈ బ్రహ్మందాన్ని

అయ్యానిజుడైన బ్రహ్మనూ, సృష్టించాను. దక్కప్రజాపతీ! పంచజన పుత్రికయైన ‘అస్మిక్షి’ అనే పేరుగల ఈ కన్యను నీకు ఇస్తున్నాను. నీవు ఈమెను భార్యగా పరిగ్రహించు, ప్రజలను సృష్టించి ప్రజాభివృద్ధి కావించు.

దక్కప్రజాపతికి ‘అస్మిక్షి’ యందు ‘హర్యశ్వలు’ అనే పేరు గల పదివేలమంది కుమారులను కన్నాడు. వారు తండ్రిగారి ఆజ్ఞానుసారం తపస్సు చేయాలని నిశ్చయించారు. ‘నారయణ సరస్సు’ అనే తీర్థంలో ఆ హర్యశ్వలు స్నానం చేశారు. తపస్సును ప్రారంభించించారు. వారి కడకు నారదుడు వచ్చి ఇలా అన్నాడు.

సంసార బంధంలో చిక్కుకున్న వారికి మోక్షాన్ని అనుసందానం చేసేది అధ్యాత్మిక విధ్య. ఊరకే కర్మలు చేస్తూ కూర్చుంటే వానికి అక్షయమైన మోక్షపదం ఎట్లా దక్కుతుంది. ఈ సృష్టికార్యాన్ని మన తండ్రి అయిన దక్కప్రజాపతికి ఆయన తండ్రి బ్రహ్మదేవుడు అప్పగించాడు. అతి భయంకరమైన ప్రవృత్తి మార్గాన్ని అవలంబించటం ఇష్టంలేక మన తండ్రి తన తండ్రి చెప్పిన వనిని మనకు అప్పగించాడు. ఈ విధంగా దక్కుని కుమారులైన హర్యశ్వలు తమలో తాము తర్పించుకొని నారదమునీంద్రుని హితోపదేశాన్ని శిరసావహించారు. నారదుడు శీహరి లీలలు మహతివీణాపై మ్రోగిస్తూ యథేచ్చగా వెళ్ళిపోయాడు. నారదమహర్షి దక్కప్రజాపతి దగ్గరకు పోయి నీ కుమారులు హర్యశ్వలు ప్రవృత్తి మార్గాన్ని పరిత్యజించి నివృత్తి మార్గాన్ని స్వీకరించినారని చెప్పాడు. దక్కునికి హృదయం వ్యాకులమయింది.

బ్రహ్మదేవుడు ఓదార్చి ఛైర్యం చెప్పాడు. గుణాధ్యాలైన అత్మజులను పుట్టించవలసిందిగా ప్రోత్సహించాడు. దక్కుడు ‘అస్మిక్షి’ యందు వేలకొలది పుత్రులను కన్నారు. వారిపేరు శబలాశ్వలు. వీరు మిక్కిలి పుణ్యపరుషులు. ఆ శబలాశ్వలు తండ్రి ఆజ్ఞానుసారంగా తపస్సుచేయటం కోసం నారాయణ సరోవరం చేరారు. ఆ పుణ్యతీర్థంలో స్నానంచేసి బ్రహ్మ, ఇంద్రుడు మొదలైన దేవతలు సైతం అందుకోలేని పరబ్రಹ్మాన్ని బ్రహ్మనందంతో ధ్యానం చేశారు.

దక్కని కుమారులు ఒంటికాలి బొటనపేలు నేలమీద మోపి నిక్కి రెండు చేతులూ జోడించి పైకెత్తి ఆకాశంలోకి చూశారు. కొంతకాలం వాయు భక్షణం చేస్తూ నిరాహారులై తపస్సు కొనసాగించారు. శబలాశ్వుల తపస్సుకు లోకాలన్నీ కంపించాయి. దేవమూతలు కూడా భయపడ్డారు.

నారదుడు మునుపటిలాగానే వచ్చి మీతోబుట్టువులు వెళ్లిన మంచిమార్గంలోనే నడవండి అని చెప్పి వెళ్ళిపోయాడు. శబలాశ్వులు తమ అన్నలు చన్న మార్గాన్ని అనుసరించారు. పునరావృత్తి రహితమైన మోక్షాన్ని కాంక్షించారు. దక్కప్రజాపతి కిదంతా నారదుడు ఆడుతున్న నాటకమని గ్రహించి ఆ దేవర్షి మీద నిప్పులు గ్రహించాడు. నీవు పరమ సాధువులాగా వచ్చి మోసం చేశావు. చిన్నబిడ్డలకు మోక్ష ధర్మాన్ని ఉపదేశించి సన్మానిసులుగా మార్చావు. నా భయానక శాపాగ్నిజ్ఞాలలకు ఆహాతి చేస్తాను.

నా కుమారులను ఐహిక సుఖాలకు విముఖులను గావించావు. నివృత్తి మార్గం ఉపదేశించి ఇహలోక సుఖాలకు దూరం చేశావు. దీని ఫలితంగా భగవధ్యక్షుల మర్య సిగ్గుమాలిన వాడవై తిరుగుతూ అప్రతిష్ట పొందుదువుగాక. లోకసంచారివై ఒకచోట నిలుకడలేకుండా ఉందువుగాక. అని దక్కుడు నిర్ధారిణింగా నారదుణ్ణి శపించాడు. నారదుడు కోపం తెచ్చుకోకుండా శాపం పరిగ్రహించి మౌనంగా వెళ్ళిపోయాడు. బ్రహ్మాదేవుడు వచ్చి దక్కనికి ప్రజాసృష్టికి తగిన శక్తిని అతనికి అనుగ్రహించాడు. దక్కప్రజాపతి ‘అసిక్కి’ యందు అరువదిమంది పుత్రులను పుట్టించాడు. తన కుమార్తెలలో ధర్మానికి (10) పదిమందినీ, కశ్యపునికి (13) పదముగ్గరినీ, చంద్రునికి (27) ఇరవై ఏడుగురిని, భూతునికి (2) ఇద్దరిని, అంగిరసునికి (2) ఇద్దరినీ, కృశాశ్వునికి (2) ఇద్దరిని, తార్మ్యకశ్యపునికి (4) నలుగురిని ఇచ్చిపెంచి చేశాడు.

దక్కప్రజాపతి తనయులు ఎంతటి పుణ్యసతులో చెప్పిలేను. సవతులై కూడా సాటిలేని సతీమతల్లులై ముల్లోకాలనూ కడుపున మోసికన్నారు. దక్కుడు తన కుమార్తెలలో ధర్మానికి పదిమంది ఇచ్చాడు గదా! వారిపేర్లు - భానువు, లంబ, కకుబ్బేవి, జామిదేవి, విశ్వ, సాధ్య, మరుత్వత్వతి, వసువు, ముహుర్త, సంకల్ప).

భానువుకు వేదుబుషుడు - అతడికి ఇంద్రసేనుడు పుట్టారు,
 లంభకు విద్యోతుడు - అతనికి స్తనయిత్యవులు కలిగారు,
 కకుబ్బేవికి సంకుటుడు - అతడికి కీకటుడు జన్మించాడు,
 ఆ కీకటుడు కి - దేవతుల ఉదయించారు, వారికి సర్వదు నంది జనించారు,
 విశ్వకు - విశ్వేదేవతలు కలిగారు - వీరికి సంతానం లేదు
 సాధ్య అనే ఆమెకు - సాధ్యులు జన్మించారు. వీరికి అర్థసిద్ధి పుట్టాడు
 మరుత్యుత్యికి - మరుత్యుంతుడు, జయింతుడు అనేవారు జనించారు
 జయింతుడు వాసుదేవాంశతో ఊపేంద్రుడుగా ప్రసిద్ధికెక్కాడు
 ‘మూహుర్త’ అనే ఆమెకు మూహుర్తికులనే దేవగణాలు పుట్టారు
 సంకల్ప అనే ఆమెకు సంకల్పుడు పుట్టాడు
 సంకల్పుడికి కాముడు ఉద్ఘావించాడు
 వసువు అనే ఆమెకు ఎనిమిది మంది కుమారులు కలిగారు
 వారి పేర్లు ఇవి - ద్రోణుడు, ప్రాణుడు, త్రువుడు, అర్యుడు, అగ్ని, దోషుడు,
 వస్తువు, విభావసువు, వీరు వసువులుగా పేరెన్నిక గన్నారు. వీరిలో
 ద్రోణుని భార్య అభిమతి, ఆమె హర్షం, శోకం, భయం అనే బిడ్డలను
 కన్నది. ప్రాణునికి ఊరజ్జస్వతి అనే భార్యయందు సహుడు, ఆయువు,
 పురోజువుడు అనే కొడుకులు పుట్టారు.
 త్రువుని భార్య పేరు ధరణి, నానావిధ పురాలను ప్రసవించింది. అర్యుని
 భార్య వాసన, ఈ దంపతులకు తర్వాడు మొదలైనవారు పుట్టారు. అగ్నికి వసోర్దార
 అనే భార్య యందు ద్రవిణకుడు మొదలైనవారు జన్మించారు. కృత్తిక అనే భార్య
 యందు స్నూందుడు ఉదయించాడు. ఆ స్నూందునికి విశాఖుడు మొదలగువారు
 పుట్టారు.

దోషుని భార్యశర్వరి, ఆమెకు శింశుమార అంశతో శింశుమారుడు
 ఉదయించాడు. వస్తువు అనే వానికి అంగీరస అనే భార్యయందు విశ్వకర్మ అనే

శిల్పిచార్యుడు జనించాడు. ఆ విశ్వకర్మకు ఆకృతి అనే భార్యయందు చాక్షుపు మనువు జన్మించాడు. ఆ మనువుకు విశ్వలు సాధ్యులు ఉదయించారు. విభావనువు అనే వాని భార్య ఉపాయి, ఆ దంపతులకు వ్యాప్తి, రోచి, ఆతపుడు అనేవారు పుట్టారు.

దక్కప్రజాపతి కుమారైలలో ఇద్దరు భూతుడనే వానికి భార్యలైనారు. సురూపు అనే ఆమెకు కోట్ల కొలది రుద్రగణాలు పుట్టారు. రైవతుడు, అజుడు, భవుడు, భీముడు, వాముడు, ఉగ్రుడు, వృషాకపి, అజ్ఞైకపాదుడు, అహిర్ముద్ముయేడు, బహురూపుడు, మహాంతుడు అనేవారు రుద్రపారిషదులు, అతిభయంకరులైన ప్రేతలు, వినాయకుడు పుట్టారు.

దక్కుని పుత్రికలలో ఇద్దరు అంగిరసునికి భార్యలైనారు. స్వధ అనే ఆమెకు పితృగణాలు జన్మించారు. సతి అనే ఆమెకు దేవతలు ఉధ్వవించారు. దక్కుని తనయలలో ఇద్దరు కృశాశ్వుని భార్యలైనారు. వారిద్దరిలో అర్చి అనే ఆమెకు ధూమ్రకేతువు జనించాడు. ధిషణ అనే ఆమెకు దేవలుడు, వయునుడు, మనువు అనే కుమారులు పుట్టారు.

దక్కుని పుత్రికలలో నలుగురు తార్షకశ్యపునికి భార్యలైనారు. వారిపేర్లు వినత, కద్రువ, పతంగి, యామిని, వీరిలో పతంగికి పక్షులు పుట్టాయి. యామినికి మిదుతలు మొదలైన కీటకాలు జనించాయి. వినతకు అనూరుడు, గరుత్వంతుడు అనే ఇరువురు కుమారులు ఉధ్వవించారు. అనూరుడు సూర్యునికి సారధియైనాడు, గరుత్వంతుడు శ్రీమహావిష్ణువుకు వాహనమైనాడు.

దక్కుని కుమారైలలో (27) ఇరవై ఏడుగురిని చంద్రుడు పెండ్లాడినాడు. చంద్రునికి కృత్తిక మొదలైన భార్యలున్న రోహిణియందే వ్యామోహం ఎక్కువ. అందువల్ల మామగారైన దక్కుని శాపానికి గురి అయి క్షుయరోగ గ్రసుడైనాడు. దక్కుని అనుగ్రహం వల్ల ఓచశ కళాపూర్ణుడైనాడు.

దక్కుని కుమారైలలో పదముగ్గురు కశ్యప ప్రజాపతి భార్యలయ్యారు. అదితి, దితి, కాష్ట, దనువు, అరిష్ట, తామ్ర, క్రోధోవశ, సురస, సురభి, ముని, తిమి, ఇల, సరమ అనే పదమువ్వురు భార్యలు. వీరి సంతానంతో ముల్లోకాలు నిండిపోయాయి.

తిమికి - తిమింగలాలు మొదలైన జలచరాలు

సరమకు - శునకాలు (సారమేయాలు)

సురభికి - గోవులు

తామ్రుకు - దేగలూ, గద్దలు

ముని అనే ఆమెకు - అప్పరసలు

ఇల - వృక్షాలను ప్రసవించింది

క్రోదవశకు - సర్పాలు

సురస - యాతుధానులను కన్నది

అరిష్టకు - గంధర్వులు

దనువు అనే ఆమెకు - బలవంతులైన దానవులు పుట్టారు. ఈ దానవుల పేర్లు : 1. ద్విమూర్ఖుడు, 2. శంబరుడు, 3. అరిష్టుడు, 4. హయగ్రీవుడు, 5. విభావసుడు, 6. అయోముఖుడు, 7. శంకుశిరుడు, 8. స్వర్ణానుడు, 9. కపిలుడు, 10. అరుణి, 11. పులోముడు, 12. వృషపర్వుడు, 13. ఏకచక్రుడు, 14. అనుతాపకుడు, 15. ధూమ్రకేశుడు, 16. విరూపాక్షుడు, 17. విప్రచిత్తి, 18. దుర్జయుడు అనేవారు.

వీరిలో స్వర్ణానుడికి సుప్రభ అనే కూతురు పుట్టింది. ఆమెను నముచి పెంఢ్లాడాడు. వృషపర్వుడికి శర్మిష్ఠ అనే పుత్రిక పుట్టింది. ఈమెను నహుఘని కుమారుడైన యయాతి వివాహమాడాడు. దనువు కుమారుడైన వైశ్వాసరుడికి ఉపదానవి, హయశిర, పులోము, కాలక, అనే నలుగురు కుమారైలు పుట్టారు.

వీరిలో ఉపదానవిని హిరణ్యాక్షుడు వివాహమాడాడు. హయశిరను క్రతువు పెంఢ్లాడాడు. పులోమును, కాలకను బ్రహ్మదేవుని ఆజ్ఞానుసారం - కష్యప ప్రజాపతి వివాహం చేసుకొన్నాడు.

పులోమకు పోలోములూ, కాలకకు కాలకేయులూ పుట్టారు. వీరికి అరవై వేలమంది రాక్షసులు జన్మించారు. పోలోము, కాలకేయులను మీ తాతగానైన అర్జునుడు సంహరించాడని పరీక్షిత్తుకు చెబుతున్నాడు.

విప్రచిత్తి సింహకను వివాహమాడాడు. వారికి రాహువు మొదలైన నూరుగురు కుమారులు జన్మించారు. వారంతా గ్రహాలుగా మారారు. అదితి అనే సతీమణికి శ్రీమన్నారాయణుడు వామనుడై ఉద్ధవించాడు. అదితి దేవి వివస్వంతుడు, ఆర్యముడు, పూషుడు, త్వష్ట, సవిత, భగుడు, ధాత, విధాత, వరుణుడు, మిత్రుడు, శుక్రుడు, ఉరుక్రముడు అనే కుమారులను కన్నది.

వివస్వంతుడు సంజ్ఞాదేవి వివాహమాడాడు. ఆ దంపతులకు శ్రాద్ధదేవుడు అనే మనువు జనించాడు. అంతేకాక ఆమెకు యముడు, యమి అనే కవలలు కూడా పుట్టారు. ఆ సంజ్ఞాదేవి ఆడుగుళ్ళం రూపం ధరించి అశ్విని దేవతలను కన్నది. వివస్వంతునికి ఛాయాదేవి అనే మరియుక భార్య ఉన్నది. ఆమెకు శాశ్వతరుడు, సావర్ణి అనే మనువు, తపతి అనే కన్యక ఉద్ధవించారు. తపతిని సంవరుణుడు వివాహ మాడాడు. ఆర్యముడికి మాతృక అనే భార్యయందు చర్షణలు ఉదయించారు. ఆచర్షణల మూలాన మనువ్యజాతి భూలోకంలో స్థిరంగా ఉండేటట్లు బ్రహ్మదేవుడు ఏర్పాటు చేసాడు.

పూషుడు దక్షయజ్ఞంలో పరమశివుణ్ణి చూచి పరిహసిస్తూ పండ్లు బయట పెట్టి వెక్కిరించాడు. పరమేశ్వరుడు వానిపండ్లురాల తన్నాడు. అనాటినుంచి భగ్నదంతుడైన పూషుడు పిండిముద్దలే తింటూ సంతాసహినుడైనాడు. త్వష్ట అనేవాడు దైత్యుల చెల్లెలైన రచన అనే కన్యను వివాహమాడాడు. ఆదంపతులకు విశ్వరూపుడు జన్మించాడు. ఒకప్పుడు బృహస్పతి దేవేంద్రునిపై కోపించి వెళ్ళి పోయాడు. అప్సుడు దేవతలు విశ్వరూపుణ్ణి తమకు గురువుగా ఎన్నుకున్నారు. ఈ మాట వినగానే పరీక్షిత్తు శుకయోగిని ఇలా ప్రశ్నించాడు.

యోగీంద్రా! దేవగురువైన బృహస్పతికి దేవతలమీద కోపం దేనికి వచ్చింది. నాకు వివరించి చెప్పండి అని అడుగగా శుకయోగి ఇలా చెప్పాడు. ఇంద్రుడు ముల్లోకాలకు నేనే ప్రభువుననే అహంకారంతో మైమరచి సన్మార్గం అతిక్రమించాడు. ఒకమాటు ముక్కోటి దేవతలతో కొలువు తీర్చాడు. మునీంద్రులు స్తుతిస్తున్నారు. రంబాది అప్సరసలు ఆడుతూ పాడుతూ ఉన్నారు. నవరత్న ఖచితమైన సింహసనం

మీద శుచిదేవితో కూడి ఇంద్రుడు కూర్చున్నాడు. దిక్కాలకులు సేవిస్తున్నారు. అప్పుడు దేవతల గురువు అయిన బృహస్పతి ఇంద్రుని కొలువు కూటంలో ప్రవేశించాడు.

11.చ॥ అమిత తపః ప్రభావుం గరుణాత్ముని గీప్తుతిం జూచి రాజ్యాదు
ర్షమ మదరేభి నింద్రు దు వృధా తనగద్దియ లేవకుండె నె
య్యమున నెడుర్మానుం జనక యాసన మీయక గౌరవోప చా
రములం బ్రసన్నుం జేయక తిరంబుగ దివ్య సభాంతరంబున్నె(6-263)
 సభలోకి వచ్చిన బృహస్పతిని చూచి దేవేంద్రుడు తన సింహాసనం దిగలేదు. స్నేగతం పలుకలేదు. తగిన మర్యాద చేయలేదు. కదలకుండా కూర్చున్నాడు. దేవేంద్రుని దురహంకారాన్ని గమనించి దేవగురుడు ఆప్రసన్నదై తన గృహానికి తిరిగి వెళ్ళాడు. తెలియకచేసిన గురుధిక్కారానిక ఇంద్రుడు భయపడి పశ్చాత్తాపం పొంది ఇలా అనుకున్నాడు. ఆ పరమపవిత్రుని గురుదేవుని పూజింపక ఉపేక్షించాను, రాక్షస భావంతో ఎగ్గుచేశాను. నాకు శుభం ఏలా కలుగుతుంది. గురుదేవుని ఇంటికిపోయి వారి పాదపద్మాలపై కిరీటం సోకునట్లు నమస్కరించి నా చిత్రాన్ని కుదట పరచుకొంటాను అని గురుదేవుని గృహానికి పోయాడు. దేవేంద్రుడు వస్తున్న సంగతి గుర్తించి బృహస్పతి అధ్యాత్మ మాయచే అధృత్యాదయ్యాడు. గురువర్యుని జాడకనుగొనలేక చిన్నబోయాడు. ఈ విధంగా వేగుల వారి వలన రాక్షసులు తెలుసుకొన్నారు. శుక్రుని ఆశ్రయించారు. దేవతల మీదికి దండయాత్ర చేయడానికి మార్గం కనిపెట్టారు.

15. దేవాసుర యుద్ధము :

రాక్షసులు దేవతలపైకి యుద్ధానికి సన్నద్ధులైనారు. దేవతలు కూడా బ్రహ్మాండం బ్రాహ్మణులు వీరాలాపాలతో రాక్షసులతో తలపడ్డారు. దేవతలు రాక్షసుల పరాక్రమానికి శరపరంపరలకూ తాళలేక పారిపోసాగారు. అమరులు క్షతగాత్రులై బ్రహ్మాదేవుని సన్నిధికి చేరుకున్నారు. దేవతలందరూ బ్రహ్మాదేవునికి తలవంచి నమస్కరించారు. ఇంద్రుడు మొదలుగా దేవతల సముహోన్ని చూచి బ్రహ్మాదేవుడు

ಚಿರುನವ್ಯ ನವ್ಯಾದು. ಮೀರು ಪಟ್ಟಿನಪ್ಪಟಿಸುಂಡಿ ಬುದ್ಧಲು ಚೆಪ್ಪಿ ಲೋಕಾಲನು ಪರಿಪಾಲಿಂಪಮನಿ ಪಟ್ಟಂಗಪಟ್ಟಿ ಮಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಅಭಿಪೃಷ್ಠಿಕಿ ತೆಚ್ಚಿನ ದಯಾಸಮುದ್ರಪಟ್ಟಿ, ಬ್ರಹ್ಮಾಜಳಾನ ಸಂಪನ್ಮುಣಿ ಚುಲಕನ ಚೇಸಾರು. ಬ್ರಹ್ಮಾನಿಪ್ಪಣೈನ ಗುರುವುನು ಗೌರವಿಂಪಕ ಗುರುದ್ರೋಹಂ ಚೇಶಾರು. ರಾಕ್ಷಸುಲು ತಮ ಗುರುವೈನ ಶುಕಾಚಾರ್ಯಪಟ್ಟಿ ಪೂಜಿಂಚಿ ಅಪಾರಶಕ್ತಿ ಸಂಪನ್ಮುಳೆನಾರು. ಮೀರಿಪುಡು ‘ತ್ವಷ್ಟ್’ ಅನೇ ಮನುವ ಕುಮಾರುಡೈನ ವಿಶ್ವರೂಪಣಿ ಆತ್ರಯಿಂಚಂಡಿ. ಅನಿ ಬ್ರಹ್ಮಾದೇವುಡು ಚೆಪ್ಪಿಗಾ ತೆಪ್ಪಿರಿಲ್ಲಿ ಬ್ರಹ್ಮಾದಗ್ಗರ ವಿಶ್ವರೂಪನಿ ಸನ್ನಿಧಿಕಿ ವೆళ್ಲಿ ಇಲಾ ಅನಾರು.

ಬ್ರಹ್ಮಾನಿಪ್ಪಣೈನ ನಿನಿಪುಡು ಮೇಮು ಮಾ ಗುರುವುಗಾ ಸ್ವೀಕರಿಸ್ತುನ್ನಾಮು. ಅತ್ಯರಕ್ಷಣ ಕೋಸಂ ಚಿನ್ನವಾನಿ ಪಾದಾಲಕು ವಂದನಂ ಚೆಯಟಂ ದೋಷಂ ಕಾದನಿ ವೇದಾಲು ಚೆಬುತುನ್ನಾಯಿ. ಇಲಾ ಅಂಟುನ್ನ ದೇವತಲನು ಚೂಚಿ ವಿಶ್ವರೂಪುಡು ಇಲಾ ಪಲಿಕಾಡು. ಮೀರು ಕೋರಿನ ವಿಧಂಗಾ ನೇನು ಪೊರ್ಚೋಹಿತಾನ್ನಿ ಅಂಗೀಕರಿಸ್ತೇ ನಾ ಬ್ರಹ್ಮಾತೇಜಸ್ಸು ನಶಿಸ್ತುಂದಿ. ಮೀ ಪ್ರಾರ್ಥನ ಧರ್ಮವಿರುದ್ಧಂ, ಸ್ವಾರ್ಥಂ ಲೇಕುಂಡಾ ಮೀ ಕೋರಿಕ ನೆರವೇರಿ ಮೀಕು ಮೇಲು ಚೆಕೂರುಸ್ತಾನು, ಅಂಟೂ ವಿಶ್ವರೂಪ ಮುನೀಂದ್ರುಡು ಪ್ರತಿಜ್ಞಾಚೇಸಿ ವಾರಿನೋದಾರ್ಜಾಡು. ದೇವ ಸಮೂಹಾನಿಕಿ ಆಚಾರ್ಯತ್ವಾನ್ನಿ ಅಂಗೀಕರಿಂಚಾಡು. ತನ ರಾಜ್ಯಂ ಸಂಪಾದಿಂಚಗಲ ವಿದ್ಯನು ವಿಪ್ಪಮಾಯಾತತ್ವಾನ್ನಿ ವಿಶ್ವರೂಪುಡು ಇಂದ್ರನಿಕಿ ಉಪದೇಶಿಂಚಾಡು. ಆ ನಾರಾಯಣ ಕವಚಂ ವಲ್ಲ ದೇವೇಂದ್ರುಡು ತಿರಿಗಿ ರಾಜ್ಯಾನ್ನಿ ಪೊಂದಗಲಿಗಾಡು. ಓ ಮುನೀಂದ್ರಾ! ವಿಶ್ವರೂಪಮನೀಂದ್ರಾಡು ಉಪದೇಶಿಂಚಿನ ಆ ವಿದ್ಯನು ವಿದ್ಯಾಸ್ವರೂಪಾನ್ನಿ ವಿನಗೋರುತುನ್ನಾನು. ವಿನಿಪಿಂಚು ಅನಿ ಕೋರಾಡು. (ಷ.ಸ್.ನ್ಂ. 295 ಪದ್ಯಂ ವರಕು)

(ಷ.ಸ್.ನ್ಂ - 295 ಪದ್ಯಂ ವರಕು)

ಮುಖ್ಯಾಖ್ಯಾಪಿಕೈ ದಿಲಧರವ್.

4-1901/5ಬಿ, ದುರ್ಗಾನಗರ ಕಾಲನೀ, ಗಿರಿಂಪೆಟ, ಚಿತ್ತೂರು - 517 002.

ಸೆಲ್: 9441152387.

